Rapportage - Input voor evaluatieontwerp Investeringsverplichting grote streamingdiensten

In opdracht van: het ministerie van OCW
Auteurs: Doreen Boonekamp en David Lauwen
Datum: 19 juli 2024

Samenvatting

Aanleiding

Grote in Nederland actieve commerciële streamingdiensten met een in Nederland gegenereerde omzet van €10 miljoen of meer zijn verplicht te investeren in Nederlandse culturele audiovisuele producties. Op 31 oktober 2023 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het geamendeerde wetsvoorstel 36.176 dat op 6 juni 2023 door de Tweede Kamer is aangenomen. De wet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Het doel van de investeringsverplichting is het Nederlandse culturele audiovisuele aanbod duurzaam te versterken en aanbod te stimuleren waarin de kijker zichzelf en zijn leefwereld kan herkennen. In de wet is opgenomen dat er binnen drie jaar na inwerkingtreding, aan de Staten-Generaal verslag wordt uitgebracht over de doeltreffendheid en de effecten van de betreffende bepalingen in de praktijk. Streamingdiensten en andere betrokken partijen in de productie-, distributie- en exploitatieketen uit de Nederlandse film- en audiovisuele sector krijgen de mogelijkheid om input te leveren, zowel bij het opstellen van het evaluatieontwerp als bij de evaluatie zelf.

Het ministerie van OCW gaat een ontwerp voor de evaluatie opstellen met input van een extern uitgevoerde onderzoeksopdracht. Onderdeel van deze opdracht is het ophalen van inbreng uit de sector.

De input voor het ontwerp van de evaluatie zoals opgenomen in deze rapportage bevat de volgende structuur:

- *Rubricering van de minimale elementen op grond van de wet*
  De Mediawet 2008 bepaalt dat streamingdiensten met een omzet in Nederland van € 10 miljoen of hoger vijf procent van hun in Nederland gegenereerde relevante omzet moeten investeren in Nederlandse culturele audiovisuele producties. Daarbij moeten ze aan een aantal voorwaarden en criteria voldoen, zoals dat tenminste de helft van de investering moet worden besteed aan Nederlandse films, documentaires en series en tenminste zestig procent aan onafhankelijke producties.
- *Rubricering van aanvullende elementen op grond van moties van en toezeggingen aan de Tweede en Eerste Kamer*
  Deze betreffen onder andere de opname van regionale talen en streektalen in de Mediawet, de mogelijkheid tot bundeling van budgetten met de publieke omroep, onderzoeken of videosharingsplatforms onder het bereik van de investeringsverplichting kunnen worden gebracht en het streven naar fair pay binnen de sector.
- *Aanvullende elementen op basis van input van de sector*
  De input van vertegenwoordigers uit de productie-, distributie- en exploitatieketen is opgehaald door middel van gesprekken en via schriftelijke inbreng en vervolgens thematisch geordend.
- *Een voorbeeld dataset ten behoeve van technische analyse*

Rekening houdend met de bepalingen in de wet, de aangenomen moties en toezeggingen aan de Tweede en Eerste Kamer, en de input van de sector, worden de volgende aanbevelingen samengevat gedaan (zie de tabel in paragraaf 5.4. voor een volledig overzicht):

- *De evaluatie van het beoogde doel van de investeringsverplichting en de inbedding in het bestaande beleid*
  - *Evaluatie van de doeltreffendheid van de investeringsverplichting:* Het wordt aanbevolen de evaluatie te richten op de mate waarin de verplichting heeft bijgedragen aan het versterken van de positie van Nederlandse documentairefilms, documentaireseries, dramaseries en speelfilms, die door toename van het internationaal aanbod onder druk staan. Daarnaast moet worden geëvalueerd in welke mate de investeringsverplichting heeft bijgedragen aan de versterking van andere producties die op grond van de Mediawet 2008 kwalificeren als Nederlandse culturele audiovisuele productie.
  - *Complementariteit met bestaand beleid*: Aanbevolen wordt de integratie van de investeringsverplichting te evalueren binnen het bestaande ecosysteem en de bestaande wet- en regelgeving , inclusief stimuleringsmaatregelen zoals fiscale prikkels en semiautomatische regelingen. Het wordt aanbevolen om een separaat sectorbreed onderzoek te doen naar actuele (markt)ontwikkelingen in de Nederlandse audiovisuele

industrie, ook in internationaal perspectief, en de complementariteit van de investeringsverplichting in relatie tot andere wet- en regelgeving ter versterking van de sector als geheel daarin mee te nemen.

- *Data, timing en opzet onderzoek*
  - *Timing*: Evaluatie van de investeringsverplichting vindt bij voorkeur pas in het najaar van 2027 plaats aangezien er vóór die tijd onvoldoende bruikbare gegevens beschikbaar zijn voor een volwaardige evaluatie, omdat de eerste volledige compliance-cyclus pas eindigt op 1 januari 2027 met rapportage aan het CvdM voor 1 juli 2027.
  - *Referentiejaar:* Het wordt aanbevolen om vergelijkingen tussen jaren te starten vanaf het jaar 2024, het jaar van de inwerkingtreding van de investeringsverplichting, gezien de snelle ontwikkelingen in de markt en het gebrek aan een wettelijke rapportageplicht vóór 2024.
  - *Definities en criteria:* Een technische paragraaf in de evaluatie moet duidelijkheid bieden over de werkbaarheid en uitvoerbaarheid van definities, criteria en regels, welke streamingdiensten onder de verplichting vallen, de hoogte van de vereiste investeringen, welk deel hiervan (reeds effectief) is voldaan, in welk type producties er is geïnvesteerd en met welke investeringsvorm. Ook moet deze inzicht bieden in de naleving van taal- en culturele criteria en de mate waarin (reeds effectief) is voldaan aan de subpercentages voor Nederlandse films, documentaires en series en voor onafhankelijke producties.
  - *Dataverzameling*: De integriteit en transparantie van data zijn essentieel voor een betrouwbare evaluatie, waarbij duidelijke richtlijnen voor dataverzameling, omzetberekening en kostenallocatie zouden moeten worden gevolgd. Daarbij wordt samenwerking met bestaande monitors en sectororganisaties aanbevolen.
  - *Toezicht:* Het wordt aanbevolen het toezicht op de investeringsverplichting grondig, transparant en consistent te laten zijn, met duidelijke sancties voor niet-naleving, gebruikmakend van best practices uit andere Europese lidstaten en partijen met kennis van de (inter)nationale video-on-demand-markt.
  - *Evaluatieverslag:* Het evaluatieverslag zal tenminste inzicht moeten geven in de technische aspecten van de investeringsverplichting, zoals duidelijkheid en uitvoerbaarheid van de begrippen en criteria in de Mediawet, evenals inzicht in de minimale elementen die in de wet zijn bepaald en de mate waarin hieraan (reeds) is voldaan. Er wordt aanbevolen tenminste onderscheid te maken tussen respectievelijk Nederlandse speelfilms, dramaseries, documentaires, documentaire series en andere producties in samenhang met de wijze waarop er kan worden geïnvesteerd en het percentage onafhankelijke producties. Ook wordt aanbevolen een volledige dataset ter beschikking te stellen aan de onderzoekers opdat zij een betrouwbare geaggregeerde en anonieme rapportage kunnen opstellen en dwarsverbanden kunnen leggen op basis van de onderliggende data.
- *Effecten van de investeringsverplichting*
  - *Markt: effecten van de investeringsverplichting op prijsstijging en concurrentie in de sector:* Het wordt aanbevolen te onderzoeken in hoeverre deze de concurrentie, prijsstijgingen en marktverstoringen beïnvloedt, met specifieke aandacht voor de schaarste aan ideeën, talent en crew, de diversiteit in het aanbod, de verdeling van middelen over verschillende productiebedrijven, en de naleving van fair pay.
  - *Markt: versterking Nederlandse film- en audiovisuele sector:* Het wordt aanbevolen te onderzoeken in welke mate de investeringsverplichting heeft bijgedragen aan de versterking van de Nederlandse film- en audiovisuele sector, met speciale aandacht voor scriptontwikkeling, efficiënte budgetallocatie, kennisdeling en samenwerking.
  - *Markt: ontwikkeling streamingsmarkt:* Het wordt aanbevolen de ontwikkeling van de streamingsmarkt te volgen en te evalueren, met aandacht voor nieuwe businessmodellen, de invloed van AI, de concentratie van marktspelers, de rol van videosharing platforms, generieke marktveranderingen, internationale consolidatie van de streamingsmarkt en samenwerking tussen streamers en bioscopen.
  - *Zichtbaarheid en publieksbereik:* Het wordt aanbevolen aandacht te besteden aan de zichtbaarheid en het publieksbereik van Nederlandse content, met oog voor distributie over meerdere platforms, vindbaarheid, release windows, marketingstrategieën en de diversiteit en betrokkenheid van het publiek.
  - *Publiek-private samenwerking:* Het wordt aanbevolen aandacht te besteden aan publiek-private samenwerking in de film- en audiovisuele sector, waarbij wordt onderzocht of deze leidt tot hogere budgetten, betere productiekwaliteit en zichtbaarheid van producties. Daarbij kan ook worden gekeken naar het aandeel van de investeringsverplichting in productiebudgetten en de complementariteit van verschillende financieringsregelingen.

Inhoud

1. Aanleiding ---------- 5
2. Opdracht & Procesbeschrijving ---------- 6
3. Minimale elementen op grond van de Mediawet 2008 ---------- 8
4. Aanvullende elementen o.b.v. moties en toezeggingen Tweede Kamer en Eerste Kamer ------- 10
5. Aanvullende elementen o.b.v. input sector ---------- 13
6. Voorbeeld dataset t.b.v. technische analyse onderzoekers ---------- 38
7. Tot slot ---------- 40

Bijlagen ---------- 41
Bijlage 1. Brief Ministerie van OCW van 24 april 2024 ---------- 42
Bijlage 2. Gespreksverslagen ---------- 44
Bijlage 3. Schriftelijke inbreng ---------- 60
Bijlage 4. Overzicht moties en toezeggingen Tweede en Eerste Kamer ---------- 83

1. Aanleiding

Grote, in Nederland actieve commerciële streamingdiensten met een in Nederland gegenereerde omzet van €10 miljoen of meer zijn verplicht te investeren in Nederlandse culturele audiovisuele producties. Op 31 oktober 2023 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het geamendeerde wetsvoorstel 36.176 dat op 6 juni 2023 door de Tweede Kamer is aangenomen. De wet is op 1 januari 2024 in werking getreden.

Het doel van de investeringsverplichting is het Nederlandse culturele audiovisuele aanbod duurzaam te versterken en aanbod te stimuleren waarin de kijker zichzelf en zijn leefwereld kan herkennen.
De investeringsverplichting houdt in dat commerciële mediadiensten op aanvraag (SVOD, TVOD, AVOD) met een jaarlijkse omzet in Nederland van € 10 miljoen of meer minimaal vijf procent van hun relevante in Nederland gegenereerde omzet moeten investeren in Nederlandse culturele audiovisuele producties. De relevante omzet is de omzet behaald door middel van reclameboodschappen, abonnementen, gebruikerstransacties, sponsoring en productplaatsing. Streamingdiensten mogen investeren in alle typen Nederlandse audiovisuele producties die voldoen aan een Europese productie in de zin van artikel 1, onderdeel n, van de Europese richtlijn én aan bepaalde taal- en culturele criteria behalve in verslagen of registraties van sportevenementen of sportwedstrijden. Minimaal de helft moet worden geïnvesteerd in Nederlandse films, series en documentaires omdat juist deze categorieën moeten worden gestimuleerd om te kunnen concurreren met het grote internationale aanbod. De investering kan worden gedaan in een (co)productie of door aankoop van een titel vooraf of aankoop achteraf (mits niet ouder dan vier jaar). Om het creatieve en innovatieve potentieel van onafhankelijke producenten te benutten en de diversiteit en eigenheid van het gestimuleerde aanbod te waarborgen, moet minimaal 60 procent van het te investeren bedrag worden geïnvesteerd in onafhankelijke producties.

In artikel 9.14h, eerste lid, van de Mediawet 2008 met betrekking tot de investeringsverplichting voor grote streamingdiensten is opgenomen dat er binnen drie jaar na inwerkingtreding, dus vóór eind 2026, aan de Staten-Generaal verslag wordt uitgebracht over de doeltreffendheid en de effecten van de desbetreffende bepalingen (artikelen 3.29e tot en met 3.29i) in de praktijk. Er is aan de Staten-Generaal toegezegd dat ten behoeve van dit verslag een evaluatie wordt uitgevoerd door een onafhankelijk onderzoeksbureau en dat de leden worden geïnformeerd over het ontwerp voor deze evaluatie. Dit wordt meegenomen in een vervolg op de Kamerbrief van 20 juni 2024[1] die na de zomer van 2024 zal worden verzonden.

Samenwerking tussen partijen in de keten is belangrijk om de kwaliteit, diversiteit en zichtbaarheid van het Nederlands cultureel audiovisueel aanbod duurzaam te versterken. Zoals toegezegd aan de Eerste Kamer krijgen streamingdiensten en andere betrokken partijen in de productie-, distributie- en exploitatieketen in de Nederlandse AV-sector de mogelijkheid input te leveren, zowel bij het opstellen van het evaluatieontwerp als bij de evaluatie zelf. Deze input zal worden meegenomen bij het door het ministerie van OCW op te stellen evaluatieontwerp. Het ministerie zal daarbij ook kijken naar de (actuele) ontwikkelingen in de Nederlandse AV-sector en tevens de aangenomen moties en toezeggingen in de schriftelijke beantwoording en kamerbehandeling betrekken.

[1] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/06/20/stand-van-zaken-moties-en-toezeggingen-inzake-investeringsverplichting-voor-streamers-tweede-kamer

2. Opdracht & Procesbeschrijving

2.1. Opdracht

Het ministerie van OCW gaat, mede in het licht van een toezegging aan de Staten-Generaal, een evaluatieontwerp met betrekking tot de investeringsverplichting voor grote streamingdiensten opstellen. Een extern uitgevoerde onderzoeksopdracht dient hiervoor als input.

Het doel van de onderzoeksopdracht is de oplevering van een rapportage met input voor het evaluatieontwerp. Belangrijk onderdeel van deze opdracht is het ophalen van inbreng van streamingsdiensten en andere vertegenwoordigers van partijen uit de productie-, distributie- en exploitatieketen in de Nederlandse AV-sector.

De volgende punten zijn hiervoor meegegeven:

- Input voor het evaluatieontwerp als het gaat om de minimale elementen zoals die vastliggen in de bepalingen van de wet, namelijk:
  - hoeveel (en welke) streamingdiensten vallen onder de investeringsverplichting;
  - (een totaaloverzicht van) de producties waarin is geïnvesteerd (films, documentaires, series of ander aanbod zoals reality en spelletjes), gerelateerd aan de minimumeis van 5%;
  - het subpercentage dat is geïnvesteerd in films, documentaires en series, gerelateerd aan de minimumeis van 2,5%;
  - het percentage dat is geïnvesteerd in onafhankelijke producties;
  - de taal- en culturele criteria voor 'Nederlands cultureel' (zoals opgenomen in artikel 3.29f van de Mediawet);
  - de investeringsvormen (artikel 3.29g, derde lid van de Mediawet).
  - Ook moeten de moties die zijn aangenomen en toezeggingen die zijn gedaan in de schriftelijke beantwoording en kamerbehandeling waar relevant worden meegenomen.

- De jaarlijkse rapportage aan de Tweede en Eerste Kamer (artikel 9.14h, tweede lid, van de Mediawet) over de investeringen in (onafhankelijke) producties van films, series en documentaires is een opmaat voor de driejaarlijkse rapportage. Deze jaarlijkse rapportage zal immers al de nodige informatie voor de evaluatie na drie jaar bevatten. De vraag is of er naast de hierboven genoemde minimale elementen die zijn opgenomen in de Mediawet, nog andere elementen een rol zouden moeten spelen om de doeltreffendheid en de effecten van de investeringsverplichting over drie jaar te kunnen bepalen. Met andere woorden: een analyse met kwantitatieve en kwalitatieve elementen om de doeltreffendheid en effecten van de investeringsverplichting te kunnen beoordelen.

- Om het effect van de investeringsverplichting beter te kunnen beoordelen over drie jaar, is het gewenst nog dit jaar actuele informatie te hebben over de huidige (ontwikkelingen in) de Nederlandse streamersmarkt en het aanbod. Voor een nulmeting is echter geen juridische basis. Wellicht zijn streamingdiensten bereid meer inzicht te geven in hun huidige Nederlandse aanbod of kan op een andere wijze meer informatie worden vergaard. Zo kan er tot een helder vertrekpunt worden gekomen voor het evalueren van de doeltreffendheid en effecten van de investeringsverplichting over drie jaar.

2.2. Proces

- Door middel van deskresearch zijn eerst de bepalingen in de wet en de toezeggingen bij de behandeling in de Tweede en Eerste Kamer in kaart gebracht. Hiervoor is het dossier op de website van de Eerste Kamer[2] bestudeerd. Ook is informatie bestudeerd van onder meer de European Audiovisual Observatory[3], de NVPI VOD monitor, Bindinc. VOD-Insights[4] en de Film, Facts and Figures of the Netherlands van het Nederlands Filmfonds[5] over actuele trends en ontwikkelingen in de AV-sector in Europa en in eigen land. Verschillende presentaties in dit kader zijn opgenomen in het verslag van de NFF Extended: Filmbeleid in uitvoering op 1 december 2023[6].

- Met de brief van 24 april 2024 van Youssef Louakili, directeur Media en Creatieve industrie bij het ministerie van OCW (bijlage 1) aan partijen in de productie-, distributie- en exploitatieketen werden Doreen Boonekamp en David Lauwen als opstellers van de rapportage geïntroduceerd. Gevraagd werd medewerking te verlenen om input aan te leveren voor de rapportage en de dataverzameling ten behoeve van zowel het ontwerp van de evaluatie, als mogelijke data die benodigd zijn om de evaluatie over drie jaar optimaal te kunnen uitvoeren. De brief werd verzonden aan de Nederlandse Audiovisuele Producenten Alliantie (NAPA), Nederlandse Content Producenten (NCP), de Dutch Academy For Film (DAFF) met het verzoek af te stemmen met de andere vakverenigingen, de branchevereniging van filmdistributeurs (NVPI Film), de Nederlandse Vereniging van Bioscopen en Filmtheaters (NVBF), de Vereniging van Commerciële Omroepen (VCO), en aan de streamers (gezamenlijk) en de publiek omroep (NPO/CvO).

- Tussen 14 mei en 3 juni zijn er gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van voornoemde partijen. De volgende vier thema's vormden de gespreksleidraad:
  - Vragen, opmerkingen of elementen die jullie willen meegeven om de doeltreffendheid en effecten van de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren;
  - Additionele en algemene informatie of aandachtspunten die volgens jullie belangrijk zijn om de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren;
  - Vragen of opmerkingen met betrekking tot definities zoals omschreven in de Mediawet en dataverzameling;
  - Overige aandachts- of zorgpunten.

- Naast voornoemde gesprekken is er ook gesproken met het Nederlands Filmfonds (Filmfonds), de Raad voor Cultuur (RvC) en het Commissariaat voor de Media (CvdM).

- De verslagen zijn ter controle aan de gesprekspartners voorgelegd. Deze gespreksverslagen zijn integraal opgenomen in de bijlage 2. Er is ook ruimte gegeven om schriftelijk input te geven. Deze schriftelijke inbreng is integraal opgenomen in bijlage 3.

[2] https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/36176_invoeren
[3] https://www.obs.coe.int/en/web/observatoire/publications
[4] https://www.bindinc.nl/nieuws/bindinc-vod-insights-geeft-inzicht-in-het-kijkgedrag-op-streamingdiensten/
[5] https://www.filmfonds.nl/en/film-facts-figures-of-the-netherlands
[6] https://www.filmfestival.nl/media/downloads/Verslag-NFF-Extended-filmbeleid-in-uitvoering.pdf

3. Minimale elementen op grond van de Mediawet 2008

De minimale elementen die vastliggen in de Mediawet 2008[7] zijn gerubriceerd naar investeringshoogte, investeringsobject, aanvullende criteria, toezicht en informatievoorziening. Deze indeling dient als input voor het evaluatieontwerp. Ten tijde van deze rapportage heeft het CvdM het toezicht op de investeringsverplichting nog niet ingeregeld. Ook zijn op basis van artikel 3.29g, zevende lid en artikel 3.29h derde lid van de Mediawet bij of krachtens algemene maatregel van bestuur en ministeriële regeling nog geen nadere regels gesteld. Deze informatie is naar verwachting begin 2025 gereed en zal aanvullend betrokken moeten worden bij het uiteindelijke evaluatieontwerp.

Investeringshoogte: Artikel 3.29e

- Media-instellingen die commerciële mediadiensten op aanvraag verzorgen met een relevante omzet van € 10 miljoen of meer per boekjaar, moeten investeren in Nederlands cultureel audiovisueel product.
- De investering bedraagt vijf procent van de relevante omzet per boekjaar.
- Relevante omzet bestaat uit in Nederland gegenereerde omzet uit reclameboodschappen, abonnementen, gebruikerstransacties, sponsoring en productplaatsing.
- Ontheffing van deze verplichting door het CvdM is mogelijk indien toepassing gelet op de aard of het onderwerp van de betreffende mediadienst, of het gebruik van innovatieve formats, praktisch onuitvoerbaar of ongerechtvaardigd zou zijn. Ook kan het CvdM met goedkeuring van de minister nadere regels stellen voor ontheffing.

Investeringsobject: Nederlands cultureel audiovisueel product dat voldoet aan Artikel 3.29f

- Een Europese productie in de zin van artikel 1, onderdeel n, van de Europese richtlijn, niet zijnde een verslag of de weergave van een of meer sportevenementen of sportwedstrijden, die voldoet aan ten minste twee van de volgende voorwaarden, waarvan ten minste één van de onder a of b genoemde voorwaarden:
  a) het scenario is voor ten minste 75 % geschreven in de Nederlandse of Friese taal;
  b) de hoofdpersonages drukken zich voor ten minste 75 % uit in de Nederlandse of Friese taal;
  c) het scenario is gebaseerd op een origineel literair werk in de Nederlandse of Friese taal;
  d) het hoofdthema houdt verband met de Nederlandse cultuur, geschiedenis, maatschappij of politiek.

Aanvullende criteria: Artikel 3.29g

- De investering vindt plaats in media-aanbod dat kwalificeert als Nederlands cultureel audiovisueel product én bestaat uit:

  - **Criterium 1: Investeringsvorm**
  - een investering in een productie of coproductie;
  - de verkrijging vooraf van een exploitatielicentie ten aanzien van een nog niet voltooide productie;
  - de verkrijging van een exploitatielicentie ten aanzien van een productie die op het moment van de verkrijging niet ouder is dan vier jaar.

  - **Criterium 2: subpercentage Nederlandse films, documentaires en series**
  - Ten minste 50 % van het te investeren bedrag wordt aangewend ten behoeve van media-aanbod dat kwalificeert als Nederlands cultureel audiovisueel product en een documentairefilm, documentaireserie, dramaserie of speelfilm is.

[7] https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20231108/publicatie_wet/document3/f=/vm7zci6178z3.pdf

- **Criterium 3: subpercentage onafhankelijke producties**

- Ten minste 60 % van het te investeren bedrag wordt aangewend ten behoeve van Onafhankelijke Producties als bedoeld in artikel 3.22, eerste lid. Artikel 3.22, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

- **Criterium 4: uitvoering**

- De investering moet worden uitgevoerd voordat twee boekjaren zijn verstreken sinds het einde van het boekjaar waarin de relevante omzet is gegenereerd.
- Indien een media-instelling in één boekjaar meer investeert dan waartoe zij verplicht is, telt het meer geïnvesteerde mee in het daaropvolgende boekjaar.
- De investering is uitgevoerd wanneer een of meer overeenkomsten zijn gesloten ten behoeve van een investering of verkrijging van een exploitatielicentie dan wel, voor zover het betreft een investering in een productie of coproductie, het te investeren bedrag op andere wijze aantoonbaar daarvoor is aangewend.
- Bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de gevolgen voor het uitvoeren van de investering van de ontbinding of niet nakoming van een overeenkomst zoals hiervoor bedoeld, dan wel van het niet langer op aantoonbare wijze aanwenden van het te investeren bedrag.

Toezicht en Informatievoorziening: Artikel 9.14h

- Jaarlijkse rapportage (voor 1 juli) aan het CvdM over de samenstelling en hoogte van de relevante omzet en uitvoering van investeringen is vereist, behalve voor instellingen met een omzet onder € 10 miljoen.
- Jaarlijks verslag aan de Staten-Generaal over de door media-instellingen in het daaraan voorafgaande boekjaar gedane investeringen in Nederlands cultureel audiovisueel product, zijnde een documentairefilm, documentaireserie, dramaserie of speelfilm; het vermeldt daarbij tevens welke investeringen zijn aangewend ten behoeve van onafhankelijke producties als bedoeld in artikel 3.22, eerste lid.
- Verslag binnen drie jaar na inwerkingtreding van artikelen 3.29e tot en met 3.29i over de doeltreffendheid en de effecten aan de Staten-Generaal.

Het jaarlijkse toezicht op de uitvoering van de investeringsverplichting op basis van de Mediawet 2008, zoals uitgevoerd door CvdM, staat los van de driejaarlijkse evaluatie, die zal worden uitgevoerd door een onafhankelijk onderzoeksbureau. Desalniettemin is het, in het kader van efficiëntie, aan te bevelen dat het onafhankelijke onderzoeksbureau ten behoeve van gedegen analyse eenzelfde dataset kan ontvangen en gebruiken als die door streamingdiensten aan het CvdM wordt aangeleverd. Het CvdM speelt hierin geen rol; de streamingdiensten zullen deze gegevens ten behoeve van de evaluatie zelf aan het onderzoeksbureau moeten verstrekken. De driejaarlijkse evaluatie is daarnaast (veel) breder van opzet dan de jaarlijkse rapportage van het CvdM.

Alle aanbevelingen die in deze rapportage worden gedaan in het kader van de evaluatie, zijn gebaseerd op de wet, de aangenomen moties en toezeggingen aan de Staten-Generaal en de input uit de sector. De zeggingskracht van de evaluatie is direct afhankelijk van de mate waarin de streamingdiensten en andere betrokken partijen de noodzakelijke data en informatie verstrekken.

4. Aanvullende elementen o.b.v. moties en toezeggingen Tweede Kamer en Eerste Kamer

Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van de Mediawet 2008 is door de Tweede Kamer een aantal moties aangenomen en zijn aan de leden van zowel de Tweede Kamer als de Eerste Kamer meerdere toezeggingen gedaan door voormalig staatssecretaris Uslu. Hieronder zijn deze gerubriceerd (zie bijlage 4 voor de volledige teksten). Onder elke motie en toezegging is de actuele stand van zaken aangegeven in aansluiting op de Kamerbrief van 20 juni 2024[8].

Moties en toezeggingen, gerelateerd aan Artikel 3.29e - Investeringshoogte

- 36 176 nr. 22 Motie van de leden Mohandis en Kwint over onderzoeken hoe de Vlaamse regering haar voorstel heeft vormgegeven m.b.t. de videoplatformen, en te kijken of dit toepasbaar is in Nederland.

➢ *In de brief van 20 juni 2024 wordt hierover het volgende gezegd: "Recentelijk zijn in het Vlaamse model dat in de basis bestaat uit een heffing en een investeringsverplichting voor onder andere aanbieders van VOD-diensten (streamers) ook videoplatformdiensten opgenomen. Het Kamerlid Mohandis en voormalig Kamerlid Kwint vragen om te onderzoeken hoe de Vlaamse regering zijn voorstel heeft vormgegeven met betrekking tot de videoplatformen en te kijken of dit toepasbaar is in Nederland. Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer heeft voormalig staatssecretaris Uslu toegezegd dat het onderzoek naar een mogelijkheid om videoplatformdiensten onder de werking van de Nederlandse investeringsverplichting te brengen zal worden meegenomen in de evaluatie (zie de toezegging aan Kamerlid Prins inzake videoplatformen). Naar aanleiding van deze motie en toezegging wordt dit moment de Vlaamse wet- en regelgeving inzake stimuleringsmaatregelen voor AV-producties in kaart gebracht, inclusief die betrekking hebben op videoplatformdiensten. Daarnaast zal de mogelijkheid om videoplatformdiensten onder de werking van de Nederlandse investeringsverplichting te brengen, worden meegenomen bij het opstellen van het evaluatieontwerp. Hierover wordt uw Kamer in de vervolgbrief geïnformeerd."*

- 36 176, nr 24 Gewijzigde motie van de leden Kwint en Wuite ter vervanging van nr. 24 over onderzoek naar investeringsverplichting of heffing voor streamingpartijen ter ondersteuning Nederlandse audiosector.

➢ *In de brief van 20 juni 2024 wordt hierover het volgende gezegd: "Op dit moment wordt ook onderzocht of een investeringsverplichting of heffing mogelijk zou zijn in de audiosector. Dat gebeurt naar aanleiding van de motie van de voormalige Kamerleden Kwint en Wuite. De onafhankelijke deskundigen die hieraan werken is gevraagd in het vierde kwartaal van dit jaar hun onderzoek gereed te hebben. Mijn ambtsopvolger informeert uw Kamer over de uitkomsten en eventuele vervolgstappen."*

- T 03757 Toezegging Bij evaluatieplan verschil investeringsverplichting bij commerciële mediadiensten op aanvraag en lineair meenemen.

➢ *In de brief van 20 juni 2024 wordt hierover het volgende gezegd: "Daarnaast zal naar aanleiding van de toezegging aan het Kamerlid Veldhoen in het evaluatieontwerp worden meegenomen dat de investeringsverplichting enkel geldt voor media-instellingen die commerciële diensten op aanvraag aanbieden en niet voor het aanbieden van lineaire diensten en te bezien of dit in de toekomst mogelijk aangepast moet worden."*

[8] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/06/20/stand-van-zaken-moties-en-toezeggingen-inzake-investeringsverplichting-voor-streamers-tweede-kamer

- T 03753 lid Prins (CDA): onderzoeken of videosharingplatforms (o.a. YouTube, TikTok) onder het bereik van de investeringsverplichting kunnen worden gebracht en dit mee te nemen bij de evaluatie na drie jaar.
  - *In de brief van 20 juni 2024 wordt hierover het volgende gezegd: "Voormalig staatssecretaris Uslu heeft aan het Kamerlid Prins toegezegd om te onderzoeken of videoplatformdiensten onder het bereik van de investeringsverplichting kunnen worden gebracht en dit mee te nemen bij de evaluatie binnen drie jaar.''*

Toezeggingen, gerelateerd aan Artikel 3.29f - Investeringsobject (Nederlands cultureel audiovisueel product)

- T 03758 Toezegging Bij wetswijziging streektalen opnemen in artikel 3.29f van de Mediawet 2008
  - *In de brief van 20 juni 2024 wordt hierover het volgende gezegd: "Naar aanleiding van de toezegging aan het Kamerlid Walenkamp zullen in de wijziging van de Mediawet 2008 (die ziet op de lokale omroepen) in het betreffende wetsartikel naast het Nederlands en het Fries ook de regiotalen Nedersaksisch en Limburgs worden opgenomen en zal worden verduidelijkt dat in producties die meetellen voor de investeringsverplichting ook in streektalen gesproken mag worden."*

Motie en toezeggingen, gerelateerd aan Artikel 3.29g - Aanvullende criteria

- T 03755 Lid Prins (CDA), de mogelijkheid van het bundelen van de verplicht te investeren gelden van de streamers met de budgetten van de publieke omroep mee te nemen bij de reactie op het rapport van het Adviescollege Publieke Omroep (adviescollege-Van Geel).
  - *In de brief van 20 juni 2024 wordt hierover het volgende gezegd: "Aan het Kamerlid Prins is toegezegd om de mogelijkheid van het bundelen van de verplicht te investeren gelden van de streamers met de budgetten van de publieke omroep mee te nemen bij de reactie op het rapport van het Adviescollege Publieke Omroep (adviescollege-Van Geel)."*

- 36 176, nr 23 Motie van de leden Kwint, Mohandis, Westerveld en Wuite over in overleg met de sector zorgen dat producties die via investeringsverplichting tot stand komen bijdragen aan fair pay.
  - *In de brief van 20 juni 2024 wordt hierover het volgende gezegd: "De voormalige Kamerleden Kwint en Wuite en de huidige Kamerleden Mohandis en Westerveld vragen om in overleg met de sector ervoor te zorgen dat producties die via de investeringsverplichting tot stand komen zullen bijdragen aan fair pay. De eerdergenoemde collectieve afspraken in de AV-sector dragen bij aan fair pay ook wat de Nederlandse AV-producties betreft die tot stand komen op basis van de investeringsverplichting. Hiermee beschouw ik deze motie als afgedaan."*

- T 03750 Toezegging Bezien of monitoring inzake inkomenspositie van makers in de av-sector voldoende beeld geeft.
  - *In de brief van 20 juni 2024 wordt hierover het volgende gezegd: "De Boekmanstichting en Platform ACCT zijn daarnaast van plan om een aanvullende arbeidsmonitor te ontwikkelen. OCW is in gesprek met deze partijen om daarin ook de inkomenspositie van makers inclusief die in de AV-sector mee te nemen. Hiermee is voldaan aan de toezegging aan het Kamerlid Veldhoen om te bezien of de huidige monitoring inzake de inkomenspositie van makers in de AV-sector voldoende beeld geeft of dat nog extra onderzoek nodig is."*

Motie en toezeggingen, gerelateerd aan Artikel 3.29h - Informatievoorziening

- 36 176, nr 25 Motie van de leden Werner en Wuite over jaarlijks overzicht van producties die onder de investeringsverplichting vallen + welke criteria ze voldoen + welke genres het zijn.
  - *In de brief van 20 juni 2024 wordt hierover het volgende gezegd: "Op basis van de Mediawet zal de minister van OCW een jaarlijks verslag aan de Staten-Generaal zenden over de investeringen in Nederlands cultureel audiovisueel product in de vorm van speelfilms, dramaseries en documentaires en welke investeringen zijn*

aangewend voor onafhankelijke producties. Dat zal na 1 juli 2025 zijn. Dat is de uiterlijke datum waarop streamers die onder de investeringsverplichting vallen het Commissariaat voor de Media moeten informeren over de uitvoering van de investeringsverplichting. Met dit jaarlijks verslag zal ook worden voldaan aan de motie van de voormalige Kamerleden Werner en Wuite waarin wordt gevraagd naar een jaarlijks overzicht van producties die onder de investeringsverplichting vallen, aan welke criteria ze voldoen en welke genres het zijn."

- T 03754 Toezegging Mogelijkheid van een accountantsverklaring in de uitwerking van de ministeriële regeling meenemen (36.176)

➢ *In de brief van 20 juni 2024 wordt hierover het volgende gezegd: "In de uitwerking van de ministeriële regeling zal zoals toegezegd aan het Kamerlid Prins de mogelijkheid van een accountantsverklaring worden meegenomen. Dit kan op basis van de Mediawet 2008 waarin is bepaald dat in een ministeriële regeling nadere eisen gesteld kunnen worden aan de stukken die de streamers ter verantwoording dienen aan te leveren bij het Commissariaat voor de Media. De ministeriële regeling zal naar verwachting nog dit jaar worden vastgesteld en bekendgemaakt."*

- T 03751 Toezegging Streamers opnieuw vragen om inzicht te geven in de investeringscijfers over de jaren vóór 2024

➢ *In de brief van 20 juni 2024 wordt hierover het volgende gezegd: "Naar aanleiding van de toezegging aan Kamerlid Veldhoen is in het kader van de input die streamers kunnen verstrekken ten behoeve van het evaluatieontwerp gevraagd om ook inzicht te geven in investeringscijfers van voor 2024."*

Additioneel: niet nakoming

- T 03752 ontwerp-AMvB ter uitvoering van de wet aan de Kamer aan te bieden. [“In deze algemene maatregel van bestuur stel ik duidelijke eisen aan de streamers die hun investeringsverplichting niet nakomen. Ik denk bijvoorbeeld aan de eis dat een streamer binnen een bepaalde tijd alsnog het betreffende bedrag, waarop de overeenkomst ziet, moet investeren in Nederlandse culturele av-producties. Als ze dat niet doen, kan het Commissariaat voor de Media financiële sancties opleggen.’’]

➢ *In de brief van 20 juni 2024 wordt hierover het volgende gezegd: "Het ontwerpbesluit tot wijziging van het Mediabesluit 2008 (de ontwerp-AMvB) zal waarschijnlijk nog voor het eind van dit jaar (of uiterlijk begin 2025) worden gezonden aan de Staten-Generaal zodat uw Kamer de mogelijkheid heeft om hierop te reageren. Hiermee wordt voldaan aan de toezegging aan het Kamerlid Veldhoen dat de ontwerp-AMvB ter uitvoering van de wet aan de Kamer zal worden aangeboden."*

5. Aanvullende elementen o.b.v. input sector

De input die is geleverd door vertegenwoordigers van partijen in de productie-, distributie- en exploitatieketen[9] is samengebracht en gerubriceerd voor het evaluatieontwerp dat door het ministerie van OCW wordt opgesteld. Deze is opgehaald door middel van gesprekken en via schriftelijke inbreng. In aanvulling hierop is ook input van de Raad voor Cultuur (RvC) en het Nederlands Filmfonds (Filmfonds) meegenomen.

Alle inbreng is geordend in drie paragrafen; 5.1. Evaluatie van het beoogde doel van de investeringsverplichting en de inbedding in het bestaande beleid, 5.2. Data, timing en opzet onderzoek, en 5.3. Effecten van de investeringsverplichting. Elke paragraaf en subparagraaf wordt afgesloten met een aanbeveling voor het op te stellen evaluatieontwerp.

De opstellers van deze rapportage hebben voor de aanbevelingen een afgewogen keuze gemaakt, waarbij zij zich baseren op de input van partijen in samenhang met de basiselementen zoals vastgelegd in de wet, en elementen die zijn benoemd tijdens de schriftelijke beantwoording en de kamerbehandeling. Per onderwerp zijn de belangrijkste passages uit de gespreksverslagen en de schriftelijke inbreng aangehaald om inzicht te geven in wat er door welke partij over een onderwerp is ingebracht. De integrale gespreksverslagen zijn opgenomen in bijlage 2 en de integrale schriftelijke inbreng in bijlage 3.

In paragraaf 5.4. wordt dit hoofdstuk afgerond met een samenvattende tabel waarin, rekening houdend met de elementen die vastliggen in de wet, de aangenomen moties en toezeggingen aan de Tweede en Eerste Kamer, en de door partijen geleverde input, de aanbevelingen zijn gebundeld.

[9] Streamers, DAFF mede namens de andere makersverenigingen, NAPA, NCP, NVPI Film, NVBF, publieke omroep en VCO.

5.1. Evaluatie van het beoogde doel van de investeringsverplichting en de inbedding in het bestaande beleid

a. De evaluatie van de doeltreffendheid van de investeringsverplichting

Streamingsdiensten

- Streamingsdiensten (Verslag): "De vertegenwoordigers geven aan dat de wetgever heeft geoordeeld dat partijen die actief zijn op de Nederlandse markt, moeten investeren in de bij wet geformuleerde producties, en aldus een bijdrage leveren aan de beschikbaarheid van Nederlandse content voor de kijker. De investeringsverplichting is volgens de streamingdiensten doeltreffend indien de partijen die onder de investeringsverplichting vallen de vereiste bijdrage hebben geleverd."
- Streamingdiensten (Schriftelijke inbreng): "Het doel van de investeringsverplichting is de stimulering van *al* het Nederlands cultureel audiovisueel product, met uitzondering van sport maar inclusief producties die geen (documentaire- of speel)films of (documentaire- of drama)series zijn en de doeltreffendheid en de effecten van de investeringsverplichting moet ook ten aanzien van dat soort producties worden geëvalueerd, en niet ten aanzien van een deelverzameling daarvan."

Vertegenwoordigers andere partijen uit de keten

- NAPA/ NCP (Verslag): "De investeringsverplichting en sub-quota moeten de ondergrens zijn van wat streamers moeten doen. Als ze dat doen en goed meewerken dan is op zichzelf al de doelstelling bereikt."
- NPO (Schriftelijke inbreng): "Het beoogde doel van de investeringsverplichting is om Nederlands media-aanbod te stimuleren, waarin de kijker zichzelf en zijn leefwereld kan herkennen en ziet daartoe op media-aanbod dat kwalificeert als Nederlands cultureel audiovisueel product. Geconstateerd wordt dat met name producties in de vorm van documentairefilms, documentaireseries, dramaseries en speelfilms onder druk staan door de toename van internationaal aanbod. Evaluatie van de doeltreffendheid van de investeringsverplichting zou zich daarom moeten richten op de mate waarin de verplichting daadwerkelijk heeft bijgedragen aan het versterken van de positie van deze typen producties, in termen van kwantiteit (aantal producties) en zichtbaarheid."
- NCP (Schriftelijke inbreng): "wil een zo breed mogelijke evaluatie van de werking van de wet, zoals die is geamendeerd en aangenomen door de Tweede Kamer. Dat betekent, naast de doelen van het wetsvoorstel, óók:
    - dat ten minste 60% van het te investeren bedrag moet worden besteed aan onafhankelijke producties zoals gedefinieerd in de Mediawet, artikel 3.22, lid1.
    - dat niet alleen (documentaire- of speel)films en (documentaire- of drama)series in aanmerking komen voor de investeringsverplichting, maar dat voor de helft van de investeringsverplichting alle genres, met uitzondering van sport, onder de wet vallen. Conform amendement-Werner c.s.
    - Het belangrijkste doel van de wetsevaluatie is om te beoordelen of het beoogde bedrag van circa € 45 miljoen aan investeringen per jaar wordt opgebracht."
- NPO (Verslag): "Criteria voor doeltreffendheid:
    - Voldoen aan criteria en subquota in de wet
    - Meer dan 2,5% van de omzet geïnvesteerd in kwetsbaar product t.w. NL-films, documentaires, series
    - Mate waarin streamers meewerken en de integriteit van data
    - Publiek-private samenwerking"
- NPO (Verslag): "Het is de vraag in hoeverre de uitvoering van de wet succesvol zal zijn, en of het achterliggende doel (versterking van Nederlandse content) bereikt wordt. Door verwatering van het percentage dat streamers dienen te investeren in het type producties dat onder druk staat, zal succes zonder additionele, vrijwillige investeringen in films, documentaires en series beperkt zijn."
- NAPA (Schriftelijke inbreng): "Ten slotte: door bundelen van publieke en private middelen in plaats van te spreiden, worden productiebudgetten vergroot. Dit komt de kwaliteit en het bereik van Nederlandse films,

documentaires en series ten goede. Dit sluit aan bij de ambitie van de gehele sector – zoals verwoord in het Sectorplan – om te komen tot een Nederlands aanbod van hoge kwaliteit en met *production value*, dat een groot publiek in Nederland aanspreekt en dat voor een deel óók over de grenzen excelleert."

- DAFF (Schriftelijke inbreng): "het doel van de wet is de kwaliteit en het aanbod van Nederlandse producties te versterken. Naast het meten van de groei in aanbod, pleiten wij ervoor om ook de kwaliteit mee te nemen in de evaluatie. Dat kan in ieder geval gemeten worden aan de hand van erkenning door prijzen. Kijkcijfers en internationale erkenning zijn andere meetinstrumenten."
- DAFF (Verslag): "Er moet worden gekeken naar het effect van overvraging in jaren waarin veel projecten samenkomen. Jaarlijkse effectuering van investeringen moet worden aangemoedigd om productiecontinuïteit te stimuleren.''

RvC en Filmfonds

- RvC (Verslag): "Bij de doeltreffendheid gaat het erom dat de verplichte investering wordt gedaan en dat wordt voldaan aan de criteria en aan de sub-quota in de wet. Bij de effecten is ook het belangrijk naar het bereik te kijken en naar het aandeel van de investering in de productiebudgetten."
- RvC (Verslag): "Borgen dat betrokkenen verplicht bijdragen aan de evaluatie van de investeringsverplichting."
- Filmfonds (Verslag): "De doeltreffendheid van de regeling zit ook in het bevorderen van een open en transparante sector. Het Filmfonds is bereid mee te werken aan het evaluatieproces en pleit voor eenvoud in de uitvoering en tijdige betrokkenheid."

Ad.5.1.a. De evaluatie van de doeltreffendheid van de investeringsverplichting
Aanbevelingen voor het evaluatieontwerp

Het doel van de investeringsverplichting is het Nederlandse culturele audiovisuele aanbod duurzaam te versterken en aanbod te stimuleren waarin de kijker zichzelf en zijn leefwereld kan herkennen.

- Het wordt aanbevolen de evaluatie van de doeltreffendheid van deze verplichting te richten op de mate waarin zij daadwerkelijk heeft bijgedragen aan het versterken van de positie van Nederlandse documentairefilms, documentaireseries, dramaseries en speelfilms die door toename van het internationaal aanbod onder druk staan[10]. De mate waarin wordt bijgedragen aan het versterken van de positie kan bij voorkeur worden gemeten op basis van de ontwikkeling van de kwantiteit, kwaliteit, diversiteit en zichtbaarheid van het Nederlandse culturele audiovisuele aanbod.[11]
- Het wordt aanbevolen ook te onderzoeken in welke mate de investeringsverplichting heeft bijgedragen aan de versterking van andere producties, die kwalificeren als Nederlandse culturele audiovisuele productie op grond van de Mediawet 2008.

[10] Zie o.a. ook *Zicht op zoveel meer*, Raad voor Cultuur, februari 2018; *Eindrapportage* Werkgroep *Sectorplan* - *Versterking positie Nederlandse culturele audiovisuele producties* , juni 2022; Memorie van Toelichting, Kamerstukken II 2020/21, 36176, nr. 3, p. 1.
[11] Bij **kwantiteit** kan worden gekeken naar het aantal producties en het gemiddelde productiebudget per type productie en het aandeel dat hierin is geïnvesteerd. Bij **kwaliteit** kan worden gekeken naar o.m. gewonnen prijzen, festivalselecties, internationale sales en het publieksbereik in binnen- en buitenland (kijkcijfers/views/bezoekers). Bij **diversiteit** kan worden gekeken naar o.m. de onderscheidende type filmproducties/genres, de verhouding van onafhankelijk en in opdracht geproduceerde producties, de verscheidenheid van het betrokken team, de spreiding/oorsprong van verhalen en de doelgroep. Voor het meten van **zichtbaarheid** kan worden gekeken naar de (prominente) vindbaarheid van producties op (meerdere) vod-diensten, het aantal views in Nederland en over de grenzen en de mate waarin producties (ook) lineair en in de bioscoop zichtbaar zijn (plus kijkcijfers/bioscoopbezoekers).

b. De evaluatie van de complementariteit van de investeringsverplichting in bestaand beleid

Streamingsdiensten

- Streamingsdiensten (Schriftelijke inbreng): “het evaluatiekader moet bestaan uit neutrale criteria die niet zijn gebaseerd op aanvullende beleidswensen van belanghebbenden. Voor zover dergelijke verlanglijstjes wél worden opgevraagd bij belanghebbenden als input op het evaluatiekader, is het relevant dat andere partijen, waaronder de betrokken streamingdiensten, daarop kunnen reageren zodat een genuanceerd beeld ontstaat van de betrokken belangen, wat leidt tot een evenwichtig evaluatiekader. Hetzelfde geldt voor de evaluatie zelf, waarbij een evenwichtig beeld van de verschillende belangen nodig is en alleen de belangen betrokken moeten zijn die daadwerkelijk beoogd zijn door de investeringsverplichting;”
- Streamingsdiensten (Schriftelijke inbreng): “zaken die te maken hebben met de economische gevolgen van de evaluatie voor producenten en voor makers moeten buiten de evaluatie worden gelaten, nu immers de investeringsplicht geen economische stimuleringsmaatregel is, of juridisch mag zijn, voor de Nederlandse creatieve industrie.”

Vertegenwoordigers andere partijen uit de keten

- NVPI Film (Verslag): “Wet- en regelgeving moeten complementair werken en het sectorversterkende doel in ogenschouw nemen. Het grote doel is om de sector als geheel te versterken en de productie van kwalitatieve aansprekende content bevorderen.”
- NVPI Film (Verslag): “De semiautomatische regelingen zoals de production incentive en ATF voor de financiering van films staan onder druk. Dus als de investeringsverplichting ook ten goede komt aan kwetsbare NL films en de kwaliteit en zichtbaarheid van NL films omhoog gaat en nieuwe talenten voor film worden ontwikkeld dan is de regeling effectief. Het zou mooi zijn als de production incentive – ATF en de investeringsverplichting goed samenwerken in producties, waardoor er grote NL-publieksfilms kunnen worden geproduceerd en uitgebracht. Dat wil je versterkt zien.”
- DAFF (Verslag): “De complementariteit van verschillende regelingen moet worden geëvalueerd om te zien of ze samenwerken voor het grotere doel van een sterke NL filmsector.”
- NVBF (Verslag): “Flankerend beleid, zoals fiscale stimuleringsmaatregelen in de vorm van bijv. een taxshelter, kan helpen om de sector als geheel te ondersteunen en de productie van kwalitatief hoogwaardige content te bevorderen.”
- NVBF (Schriftelijke inbreng): “Wij hebben als sector al wat langer ervaring met het investeren van geld in Nederlandse producties door middel van het Abraham Tuschinski Fonds. Met dit in het achterhoofd willen wij meegeven dat ervoor gewaakt moet worden dat de budgetten niet te versnipperd over producties uitgegeven dienen te worden. Om goede kwaliteit te kunnen maken is er een budget nodig. Ons advies; meer geld naar minder films. Breng goed in kaart waar de budgetten naartoe gaan en probeer versnippering tegen te gaan.”
- NPO (Schriftelijke inbreng): “Op het moment dat streamingdiensten investeren in Nederlands cultureel audiovisueel product kan dit leiden tot een herverdeling van middelen binnen de Nederlandse media-industrie. Afhankelijk van waar middelen naartoe stromen kan dat gevolgen hebben voor de publieke omroep, maar ook de verhoudingen binnen de sector beïnvloeden. In de evaluatie dient daarom te worden stilgestaan bij de systemische impact van de investeringsverplichting. Het is belangrijk dat beleidsmakers de effecten van deze regelgeving blijven monitoren en indien nodig aanpassen in het belang van een evenwichtige en gezonde mediasector.”
- NAPA (Schriftelijke inbreng): “Wij vinden het belangrijk dat beleid aansluit op de praktijk. Mede gezien het continue veranderende medialandschap en kijkgedrag is het nodig dat er periodiek (tenminste eens in de vier jaar) onafhankelijk en sector breed onderzoek wordt uitgevoerd naar actuele (markt)ontwikkelingen in de Nederlandse audiovisuele industrie en ook in internationaal perspectief. Hiertoe riep de hele keten al op in het Sectorplan ‘Versterking positie Nederlandse culturele audiovisuele productie’’.

RvC en Filmfonds

- RVC (Verslag): “De verplichting moet breed worden bekeken, inclusief de culturele impact over meerdere jaren door jaarlijkse monitoring en periodieke evaluatie van de investeringsverplichting. Ook periodiek sector breed kwalitatief en kwantitatief onderzoek naar (markt)ontwikkelingen is belangrijk.”
- RVC (Verslag) “De resultaten van de evaluatie moeten bruikbaar zijn voor toekomstige beleidsvorming. Deze moeten bijdragen aan een duurzame ontwikkeling van de Nederlandse film- en audiovisuele sector.”
- Filmfonds (Verslag): “De verplichting moet leiden tot een meer divers aanbod en aansluiten bij het economisch ecosysteem. Beleidsmakers moeten de data en verplichtingen kunnen gebruiken om effectief beleid te maken.”

Ad.5.1.b. De evaluatie van de complementariteit van de investeringsverplichting in bestaand beleid
Aanbevelingen voor het evaluatieontwerp

Waar het voorgaande punt a. (de evaluatie van de doeltreffendheid van de investeringsverplichting) voornamelijk gaat over het aanbod, wordt daarnaast aanbevolen de integratie te evalueren van de investeringsverplichting binnen het bestaande ecosysteem en de bestaande wet- en regelgeving, inclusief stimuleringsmaatregelen zoals eventuele fiscale prikkels en semiautomatische regelingen. De resultaten van deze studie zullen bruikbaar zijn voor toekomstige beleidsvorming waar een duurzame ontwikkeling van de sector centraal staat. Aangezien deze sectorstudie buiten de scope van de evaluatie van de investeringsverplichting valt, wordt aanbevolen de complementariteit van de investeringsverplichting in relatie tot andere wet- en regelgeving ten behoeve van de versterking van de sector als geheel op te nemen in een separaat sectorbreed onderzoek naar actuele (markt)ontwikkelingen in de Nederlandse audiovisuele industrie, ook in internationaal perspectief (waartoe de sector reeds opriep in de Eindrapportage – Versterking positie Nederlandse culturele audiovisuele producties[12]) en streamingdiensten en andere partijen in de sector te verzoeken hieraan bij te dragen met hun input.

[12] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/06/20/eindrapportage-bouwstenen-sectorplan

5.2. Data, timing en opzet onderzoek

a. Timing

Streamingsdiensten

- Streamingdiensten (Verslag): "Timing en compliance cyclus: De eerste volledige compliance cyclus (rekenend vanaf 1/1/2024 toen de wet van kracht werd) is pas voltooid per 1/1/2027 en daarover zal voor 1 juli 2027 aan het CvdM worden gerapporteerd. Daardoor zullen er in 2026 geen bruikbare gegevens beschikbaar zijn en kan er aldus slechts een technische evaluatie worden uitgevoerd."
- Streamingdiensten (Schriftelijke inbreng): "eventueel valt te overwegen de evaluatie na het moment van voltooiing van de eerste compliance-cyclus te laten plaatsvinden, zodat dit tot een meer inhoudelijke evaluatie leidt."
- Streamingdiensten (Schriftelijke inbreng): "De timing van zowel de evaluatie zelf als die van het opstellen van het evaluatiekader, maken immers dat het niet mogelijk is om te evalueren welke effecten de investeringsverplichting daadwerkelijk heeft op de markt voor Nederlands audiovisueel cultureel product."
- Streamingsdiensten (Schriftelijke inbreng): "Het is uiteraard aan de wetgever en de politiek om te bepalen wanneer de evaluatie van de investeringsverplichting moet worden afgerond respectievelijk opgezet. Dat heeft echter wel gevolgen voor waar die evaluatie(opzet) realiter over kan gaan. Naar onze mening betekent het concreet dat de evaluatie die vóór 1 januari 2027 dient te worden uitgevoerd slechts technisch van aard *kan* en *moet* zijn, en dat over doeltreffendheid en effecten in bredere zin zelfs geen bruikbare voorlopige indrukken kunnen worden gegeven. "
- Streamingsdiensten (Schriftelijke inbreng): "Tegen het hierboven besproken doel zouden de effecten van de investeringsverplichting moeten worden afgezet. Zoals in paragraaf 2.1 reeds beschreven, kan zo'n evaluatie nog niet plaatsvinden totdat er een volledige compliance cyclus is voltooid. Indien dat toch zou gebeuren, moet rekenschap worden gegeven van het feit dat de effecten van de investeringsverplichting moeilijk te isoleren zijn van de effecten van andere zaken die invloed hebben op de beschikbaarheid voor de kijker van Nederlands audiovisueel cultureel product, zoals COVID(steun), het functioneren van het Nederlandse Filmfonds, (de aan- of afwezigheid van) fiscale regelingen, de verplichting uit de AVMS-richtlijn dat de catalogus van streamingdiensten voor 30% uit Europese werken moet bestaan en dat die gepromoot moeten worden, etc."

Vertegenwoordigers andere partijen uit de keten

- NPO (Schriftelijke inbreng): "Tot slot een punt van zorg: gezien de inwerkingtreding van de investeringsverplichting op 1 januari 2024 en het daarin opgenomen verantwoordingsregime dat streamingdiensten ertoe verplicht uiterlijk op 1 juli 2027 verantwoording af te leggen is het zeer de vraag of de effecten van de investeringsverplichting ten tijde van de voorgenomen evaluatie reeds zichtbaar zijn. Hierdoor is voorzichtigheid ten aanzien van uitspraken over de doeltreffendheid en effectiviteit van de investeringsverplichting geboden."

Ad.5.2.a. Timing
Aanbevelingen voor het evaluatieontwerp

In de wet (art. 3.29g) is bepaald dat de verplichte investering moet worden uitgevoerd voordat er twee boekjaren zijn verstreken sinds het einde van het boekjaar waarin de relevante omzet is gegenereerd. Daarnaast moeten streamingdiensten jaarlijks voor 1 juli (art. 3.29h) het CvdM informeren over hun investeringen met betrekking tot het voorgaande boekjaar. De eerste volledige compliance-cyclus, die begint op 1 januari 2024 wanneer de wet van kracht werd, zal hierdoor pas op 1 januari 2027 voltooid zijn met rapportage aan het CvdM uiterlijk op 1 juli 2027. Als gevolg hiervan zijn er naar verwachting in 2026 onvoldoende bruikbare gegevens beschikbaar. Dit roept twijfel op over de zichtbaarheid van de effecten van de investeringsverplichting tegen de tijd van de geplande evaluatie in 2026. Er is voorzichtigheid geboden bij het trekken van conclusies ten aanzien van de doeltreffendheid en effecten van de investeringsverplichting op dat moment. De evaluatie in 2026 zal hierdoor voornamelijk technisch van aard zijn. Een volwaardige evaluatie van de investeringsverplichting zal immers niet eerder dan na 1 juli 2027 kunnen plaatsvinden. Het wordt daarom aanbevolen voor een volwaardige evaluatie deze niet eerder dan in het najaar van 2027 te laten plaatsvinden.

b. Referentiejaar/ benchmark

Streamingsdiensten

- Streamingsdiensten (Verslag): “Er werd besproken dat het lastig is een ‘eerlijk’ referentiejaar te benoemen, op basis waarvan een evaluatie uitspraken kan doen over de doeltreffendheid en effecten van de investeringsplicht. De streamingsmarkt ontwikkelt zich razendsnel: 5 jaar geleden was het grootste deel van de vandaag vertegenwoordigde streamingsdiensten nog niet aanwezig op de Nederlandse markt en sindsdien is de markt sterk veranderd. De coronapandemie heeft ook sterke effecten gehad op de markt, waardoor vergelijking met deze jaren ook een geen bruikbare benchmark oplevert. De groei van de industrie, de groei van investeringen in het Nederlandse av-aanbod, en andere marktontwikkelingen sinds het Raad voor Cultuurrapport (data uit 2017) zijn niet te linken aan de implementatie van de investeringsverplichting, waardoor ook niet kan worden gebenchmarkt aan het Raad voor Cultuur rapport. Het lijkt het meest zuiver om, mocht in de toekomst door de politiek worden besloten tot een tweede evaluatie, eventuele vergelijkingen tussen jaren te starten vanaf het jaar van de introductie van de investeringsverplichting: het jaar 2024.”
- Streamingsdiensten (Schriftelijke inbreng): “het benchmarken van de (onvolledige) informatie die in 2026 beschikbaar is aan gegevens uit de periode voor 2024, is niet mogelijk als gevolg van de uitzonderlijke jaren 2020-2024 (coronapandemie) en het feit dat de Nederlandse streamingindustrie nog zeer beweeglijk is waardoor ook gegevens van voor 2020 geen bruikbare benchmark kunnen opleveren.”

Vertegenwoordigers andere partijen uit de keten

- NPO (Verslag): “Het is belangrijk om te onderzoeken in welke mate partijen al voldeden aan de verplichtingen voordat de investeringsverplichting werd ingevoerd. Dit helpt bij het beoordelen van de effectiviteit van de verplichting.”
- NAPA (Verslag): “De evaluatie moet rekening houden met de dynamiek van de sector en er moet jaarlijks gemonitord worden, inclusief een nulmeting.”
- NAPA (Schriftelijke inbreng): ‘’Een nulmeting is van belang om te kunnen vaststellen of sprake is van extra investeringen ten opzichte van de periode vóór inwerkingtreding van de stimuleringsmaatregel. Op vragen daarover heeft staatssecretaris Uslu de Eerste Kamer toegezegd dat het ministerie van OCW streamingdiensten zou vragen om de toezichthouder inzicht te verschaffen over de investeringen in de jaren vóór 2024.”

Filmfonds

- Filmfonds (Verslag): “De markt ontwikkelt zich snel, waardoor een benchmark mogelijk niet zinvol is. De huidige marktomstandigheden zijn totaal anders dan een paar jaar geleden (Coronajaren, introductie van meerdere nieuwe spelers). Het is belangrijk dat de regelgeving flexibel genoeg is om met deze veranderingen mee te gaan.”

5.2.b. Referentiejaar/benchmark

Aanbevelingen voor het evaluatieontwerp

Een nulmeting of een benchmark is wenselijk om inzage te geven in de effectiviteit van de maatregel en in welke mate er sprake is van extra investeringen. Tegelijkertijd wordt er ook betwijfeld of een dergelijke benchmark zuiver is omdat de markt zich snel ontwikkelt en de huidige marktomstandigheden totaal anders zijn dan een paar jaar geleden. Bovendien is er geen wettelijke rapportageplicht over de jaren vóór 2024. In het kader van de evaluatie van de investeringsverplichting wordt aanbevolen eventuele vergelijkingen tussen jaren te starten vanaf het jaar van de introductie van de investeringsverplichting: het jaar 2024. In een separaat periodiek sectorbreed onderzoek zouden vergelijkingen met (m)eerdere jaren een plek kunnen krijgen. Het wordt aanbevolen streamingsdiensten te verzoeken hieraan bij te dragen met hun input.

c. Definities en criteria

Streamingsdiensten

- Streamingsdiensten (Schriftelijke inbreng): “Deze technische aspecten zijn o.a.:
  Zijn de definities, begrippen, criteria en regels voor de investeringsplicht duidelijk? Hierbij kan gedacht worden aan:
    - de mediadiensten die onder het bereik van de investeringsplicht vallen;
    - de producties die meetellen voor de investeringsplicht;
    - de omzet die meetelt voor de investeringsplicht;
    - investeringen die meetellen voor de investeringsplicht (conform artikel 3.29g Mediawet).

  Zijn de definities, begrippen, criteria en regels werkbaar en uitvoerbaar?
  Zijn de (effecten van) de criteria, regels, definities en begrippen in lijn met de relevante kaders, doelstellingen en beginselen van nationaal en EU recht?’’

Vertegenwoordigers andere partijen uit de keten

- NPO (Verslag): "Het is belangrijk dat de definities en criteria voor dataverzameling duidelijk en consistent zijn."
- NAPA/ NCP (Verslag): “Er moet worden verduidelijkt in de beleidsregels van het CvdM binnen welke termijn de investering daadwerkelijk moet zijn geeffectueerd (dus uitgekeerd aan een productie). Alleen een ondertekende overeenkomst is niet voldoende.”

RvC

RvC (Verslag): “We moeten zorgen voor duidelijke definities en criteria voor dataverzameling.”

Ad.5.2.c. Definities en criteria
Aanbevelingen voor het evaluatieontwerp

Het wordt aanbevolen een technische paragraaf op te nemen in de evaluatie, waarin de volgende vragen worden beantwoord:

- In welke mate zijn de definities, criteria en regels voor de investeringsverplichting duidelijk en consistent, en zijn ze werkbaar en uitvoerbaar voor alle betrokken partijen?
- Welke streamers vallen onder het bereik van de investeringsverplichting?
- Wat is de hoogte van de vereiste investering (op basis van de relevante omzet), welk deel hiervan is reeds (effectief) voldaan en in welk type producties is er geïnvesteerd?
- In welke mate is er (reeds) voldaan aan de taal- en culturele criteria, de sub-quota voor Nederlandse films, series en documentaires en voor onafhankelijke producties en op welke wijze is er geïnvesteerd (investeringsvorm)?

d. Dataverzameling

Streamingsdiensten

- Streamingdiensten (Verslag): "Gebruik van geanonimiseerde data: De vertegenwoordigers vinden ten stelligste dat data die door de streamingsdiensten aan het Commissariaat zijn / worden aangeleverd niet 1-1 door het onderzoeksbureau kan worden gebruikt in het kader van de evaluatie. Deze data zijn bedrijfs- en concurrentiegevoelig."

Vertegenwoordigers andere partijen uit de keten

- NVPI Film (Verslag): “Er moet duidelijkheid zijn over de dataverzameling en overlap tussen distributeurs en studio’s. Dit helpt bij het waarborgen van de integriteit van de data en is nodig voor gedegen jaarlijkse monitoring en periodieke evaluatie. De concurrentie is groot, streamers zullen waarschijnlijk niet happig zijn om data te verstrekken.”
- NVBF (Verslag): “Data verstrekking en transparantie zijn cruciaal om juiste afspraken te maken en marktontwikkelingen te volgen. NVBF heeft veel data en publiceert deze ook, en kan deze voor de evaluatie ter beschikking stellen. Wanneer de streamingsdiensten hun kijkcijfers beschikbaar stellen, is het mogelijk om ontwikkelingen in de markt beter te volgen en een goede benchmark te maken.”
- NPO (Schriftelijke inbreng): “Ten aanzien van de dataverzameling stelt de landelijke publieke omroep zich op het standpunt dat het van belang is om te weten in welke producties is geïnvesteerd. In de evaluatie dient te worden gekeken naar de verdeling van investeringen over financiering van producties, aankoop van uitzendlicenties vooraf, of de aankoop van ready-made media-aanbod. Daarnaast is het van belang om in kaart te brengen hoe de investeringen zijn geland bij documentairefilms en -series, dramaseries en speelfilms en welk deel in overige genres is geïnvesteerd. Zoals hierboven beschreven vindt de landelijke publieke omroep het van belang dat wordt meegenomen hoe de investeringsverplichting heeft bijgedragen aan de zichtbaarheid van het Nederlands cultureel audiovisueel product. Om dit te kunnen meten is het van belang dat inzichten worden opgedaan in de mate waarop het Nederlandse publiek het betreffende aanbod weet te vinden.”
- NAPA (Schriftelijke inbreng): “Naast verslaglegging t.a.v. de verschillende deelonderwerpen zou de rapportage ook een dataset moeten omvatten die het mogelijk maakt om dwarsverbanden te leggen. Bij het ontwerp van het evaluatiekader moet hierover al nagedacht worden.”
- NAPA (Schriftelijke inbreng): “Zoek aansluiting bij de samenstellers van de jaarlijkse Film Facts & Figures (Filmfonds en NVPI Film). Het is wenselijk dat gegevens uit de rapportage m.b.t. de Investeringsverplichting gecombineerd kunnen worden met deze gezaghebbende monitor. Zodoende kan duidelijk worden welk aandeel de investeringen uit hoofde van de Investeringsverplichting hebben in het Nederlandse productievolume. Hanteer duidelijke definities en standaarden teneinde data jaarlijks op dezelfde manier te kunnen analyseren.”

- NVBF (Schriftelijke inbreng): “Zonder goede data kan er geen goede evaluatie worden uitgevoerd. NVBF heeft veel data en publiceert deze ook. Wij kunnen deze voor de evaluatie (eventueel in samenwerking met NVPI) ter beschikking stellen. Wanneer de streamingsdiensten hun kijkcijfers beschikbaar stellen, is het mogelijk om een goede benchmark te maken. Het aantal producties kan ook in kaart worden gebracht.”
- DAFF (Verslag): "De berekening van de omzet en de bron daarvan moeten duidelijk zijn. De CvdM moet ervoor zorgen dat deze gegevens betrouwbaar zijn." Let op een dubbeldip (Vlaams-Nederlandse investering die voor de investeringsverplichting hier en in België wordt opgevoerd).”
- DAFF (Verslag): “Grootste zorg is de transparantie en betrouwbaarheid van data. Dit is superbelangrijk om inzicht te krijgen in de effecten en goed te kunnen evalueren.”
- NPO (Verslag): “Kosten moeten correct aan het product worden toegerekend, zowel wanneer streamers talent in dienst nemen, als bij bulk aankoop. De integriteit van de data moet worden gewaarborgd.”
- NVPI Film (Schriftelijke inbreng): "Er moet duidelijkheid zijn over de dataverzameling en overlap tussen distributeurs en studio’s. Dit helpt bij het waarborgen van de integriteit van de data en is nodig voor gedegen jaarlijkse monitoring en periodieke evaluatie."
- NAPA/ NCP (Verslag): “Het verkrijgen en verwerken van integere data is essentieel voor het welslagen van de verplichting. Er gaat mogelijk sprake zijn van window dressing, zoals de datering van contracten, (gunstige) structurering om relevante omzet te verbloemen, side letters, verwerken van marketingkosten of onwerkelijke kosten in productiebegrotingen, ingewikkelde structuren, investeringen die in meer territoria worden opgevoerd. Transparantie vanuit de producent is nodig, bijvoorbeeld door nacalculatie, hoewel dit extra administratieve druk kan opleveren.”
- NAPA/ NCP (Verslag): “Marketingkosten moeten realistisch worden begroot en onwerkelijke kosten vermeden. Dit is ook de verantwoordelijkheid van producenten zelf.”

RvC/ Filmfonds

- RVC (Verslag): “Zorg ervoor dat interviews en kwalitatieve data een compleet beeld geven van de effecten van de investeringsverplichting.”
- RVC (Verslag): “Het is belangrijk om vast te stellen wie verantwoordelijk is voor de dataverzameling en -rapportage.”
- RVC (Verslag): “Alle betrokken partijen moeten zich bewust zijn van hun verplichtingen ten aanzien van de evaluatie.”
- Filmfonds (Verslag): “Het is belangrijk dat de dataverzameling en de verplichting aansluiten bij het economisch ecosysteem en dat beleidsmakers effectief met de data kunnen werken.’’
- Filmfonds (Verslag): “Het Filmfonds is bereid samen te werken met het CvdM t.a.v. producties die mede door het Filmfonds zijn ondersteund. Dit vergt dat er duidelijkheid is over de data die verzameld moeten worden en de wijze waarop.”

Ad.5.2.d. Dataverzameling
Aanbevelingen voor het evaluatieontwerp

Het waarborgen van de integriteit en transparantie van data is essentieel voor een betrouwbare evaluatie van de investeringsverplichting met duidelijke richtlijnen voor dataverzameling, omzetberekening en kostenallocatie. Tegelijkertijd moet er worden gewaarborgd dat bedrijfs- en concurrentiegevoelige informatie in publicaties op geen enkele wijze herleidbaar kan zijn tot individuele streamers. De dataverzamelingsprocessen zijn bij voorkeur effectief en transparant en sluiten aan bij het ecosysteem om een gedegen jaarlijkse monitoring en periodieke evaluatie van de investeringsverplichting te waarborgen, zodat streamers/producenten zo min mogelijk administratieve lasten hebben en beleidsmakers en toezichthouders effectief met de data kunnen werken. Het wordt daarom aanbevolen aan te sluiten bij de bestaande monitors, rapporten en verslagen en vooraf met verschillende partijen, zoals het Filmfonds, NVPI Film en de NVBF afspraken te maken over dataverzameling, aangezien zij hebben aangegeven bereid te zijn samen te werken om te komen tot een eenduidige, transparante en integere dataset.

e. Toezicht

Vertegenwoordigers andere partijen uit de keten

- NVPI Film (Verslag): “Inzicht in de berekening van omzet en de bronnen daarvan is essentieel voor een transparante en betrouwbare evaluatie. Het CvdM moet ervoor zorgen dat deze gegevens nauwkeurig en consistent zijn.”
- DAFF (Verslag): “De sancties als streamers de verplichtingen niet nakomen moeten helder zijn. Wij pleiten ervoor dat dit in de evaluatie wordt meegenomen. Ons lijkt het wenselijk dat streamers aantoonbaar zelf moeten investeren of moeten afstorten in een fonds vóórdat de termijn waarbinnen moet worden geïnvesteerd is verstreken.”
- NPO (Verslag): “Het Commissariaat voor de Media (CvdM) heeft een ingewikkelde taak om adequaat toezicht te houden. De rolopvatting van het Commissariaat kan worden meegenomen in de evaluatie.”
- NAPA/ NCP (Verslag): “Evalueren of partijen voldoen aan de wet en heldere consequenties stellen als ze dat niet doen.”
- NAPA (Schriftelijke inbreng): “Maak gebruik van de ervaringen van toezichthouders in andere Europese lidstaten waar al langer een soortgelijke stimuleringsmaatregel van kracht is. Laat je tevens adviseren door organisaties met kennis van de (inter)nationale VOD-markt zoals Bindinc./VOD Insights en Nationaal Media Onderzoek).”
- NCP (Schriftelijke inbreng): "Pas op voor overregulering; geef bedrijven de ruimte om te ondernemen."
- NCP De wet moet worden nageleefd en het CvdM controleert of dat gebeurt.”

Ad. 5.2.e. Toezicht
Aanbevelingen voor het evaluatieontwerp

Om de investeringsverplichting zo effectief mogelijk te laten zijn, wordt geadviseerd het toezicht op de investeringsverplichting zo grondig, transparant en consistent mogelijk te laten zijn, met duidelijke sancties voor niet-naleving. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van best practices uit andere Europese lidstaten en organisaties met kennis van de (inter)nationale VOD-markt zoals European Audiovisual Observatory en in eigen land marktonderzoek door partijen zoals NVPI (VOD-monitor), Bindinc./VOD Insights en Nationaal Media Onderzoek. Belangrijk is administratieve lasten van streamers/producenten te beperken en te toetsen op overregulering, waarbij het ook van belang is te toetsen of de streamingsdiensten de ruimte hebben te ondernemen terwijl de wet wordt nageleefd.

f. Evaluatieverslag

Streamingsdiensten

- Streamingsdiensten (Schriftelijke inbreng): “…is het te vroeg om de effectiviteit en doeltreffendheid van de investeringsplicht volledig te evalueren. De evaluatie zal daarom beperkt moeten blijven tot technische aspecten van de wet en de lagere regelgeving.”
- Streamingsdiensten (Verslag): “De vertegenwoordigers vinden het van belang te benadrukken dat de monitoring en de evaluatie dicht blijven bij de uiteindelijke wet, en dat dus sprake moet zijn van een technische evaluatie om de hierboven en in de schriftelijke inbreng genoemde redenen. Eventuele andere zaken kunnen mogelijk aan bod komen in een eventuele volgende evaluatie (nadat tenminste een volledige compliance cyclus is afgerond), indien politieke besluitvorming daarom vraagt en het evaluatiekader alsdan zou worden herijkt. Het is voor nu te vroeg om dit te bespreken, aangezien de verplichting pas vanaf dit jaar van kracht is en de monitoring en rapportage nog moeten worden ingeregeld door de toezichthouder”
- Streamingsdiensten (Schriftelijke inbreng): “als gevolg van de timing van de evaluatie zal de reikwijdte ervan beperkt moeten blijven tot een technische evaluatie, waarbij nog geen conclusies kunnen worden getrokken over de doeltreffendheid en effectiviteit van de verplichting, omdat bruikbare informatie daarover in 2026 nog

ontbreekt, en zal de evaluatie moeten zien op de duidelijkheid en uitvoerbaarheid van in de wet genoemde definities, begrippen, criteria en regels die gelden in de context van de wettelijk vastgestelde investeringsverplichting;"

- Streamingsdiensten (Schriftelijke inbreng): ''Wat wél geëvalueerd kan worden, is in hoeverre de criteria en definities voor de investeringsverplichting in de Mediawet duidelijk genoeg zijn en of de investeringsverplichting uitvoerbaar is."
- Streamingsdiensten (Verslag): "De technische evaluatie houdt in dat er door een onderzoeksbureau kan worden getoetst of het feitelijke proces van de data-aanlevering aan, verwerking van en monitoring van de regeling door de toezichthouder (CvdM) naar behoren loopt, waarbij speciale aandacht kan worden besteed aan de vraag of begrippen duidelijk, werkbaar en uitvoerbaar zijn, en tot welke belasting de rapportageplicht leidt."
- Streamingdiensten (Verslag): "De administratieve last van de rapportage inclusief de inschakeling van externe partijen is in sommige andere landen aanzienlijk wat ten koste kan gaan van investeringen in producties."
- Streamingdiensten (Verslag): "Gebruik van geanonimiseerde data: De vertegenwoordigers vinden ten stelligste dat data die door de streamingsdiensten aan het Commissariaat zijn / worden aangeleverd niet 1-1 door het onderzoeksbureau kan worden gebruikt in het kader van de evaluatie. Deze data zijn bedrijfs- en concurrentiegevoelig."

Vertegenwoordigers andere partijen uit de keten

- NPO (Verslag): "Het is van belang om te weten in welke producties is geïnvesteerd. In de evaluatie dient te worden gekeken naar de verdeling van investeringen over financiering van producties, aankoop van uitzendlicenties vooraf of de aankoop van ready-made media-aanbod." Er moet worden onderzocht in hoeverre de investeringsverplichting is ingezet voor exclusieve en non-exclusieve content. Met andere woorden: of producties op meerdere platformen toegankelijk en zichtbaar zijn.''
- NAPA (Verslag): "Toename van abonnementsprijzen leidt tot hogere omzet en dus hogere investeringen. NAPA vindt het in aanvulling hierop belangrijk dat in de evaluatie geanalyseerd wordt waar dit geld terechtkomt, welke categorieën ervan profiteren en hoe er wordt geïnvesteerd. Ook het analyseren wat het aandeel animatie is en wat het aandeel van de investering in het productiebudget is wordt door NAPA als belangrijk gezien."
- NAPA (Schriftelijke inbreng): "Naast verslaglegging t.a.v. de verschillende deelonderwerpen zou de rapportage ook een dataset moeten omvatten die het mogelijk maakt om dwarsverbanden te leggen. Bij het ontwerp van het evaluatiekader moet hierover al nagedacht worden.''
- NPO (Verslag): "Het is belangrijk om te bekijken hoe streamingpartijen zich verantwoorden. Om te kunnen beoordelen in welke mate de investeringsverplichting daadwerkelijk bijdraagt aan versterking van de lokale productiesector zou er ook inzicht moeten worden opgedaan in de effecten van de verplichting op de categorie 'anders' en de positie van onafhankelijke producenten."
- NVPI Film (Verslag): "Er kan in alle soorten Nederlandse audiovisuele content worden geïnvesteerd met uitzondering van sport. Er is een verwachting dat er meer zal worden geïnvesteerd in reality en series dan in films. Dit kan invloed hebben op de verdeling van middelen van verschillende financiers en op de ontwikkeling van de sector en de variëteit van het aanbod. Het is daarom belangrijk om inzicht te krijgen in de exacte verdeling van investeringen over verschillende soorten content om de effecten te meten en evalueren."
- DAFF (Verslag): "Er moet in de monitoring en evaluatie tenminste onderscheid worden gemaakt tussen resp. NL speelfilms, dramaseries, documentaires, documentaire series, animatie en andere producties in samenhang met de wijze waarop er kan worden geïnvesteerd en in samenhang met het percentage onafhankelijke producties om een volledig beeld te krijgen van de effecten voor deze 6 categorieën."
- DAFF (Verslag): "Uit het verslag van de jaarlijkse monitor moet blijken dat alle partijen aan alle verplichtingen inclusief de sub-quota voldoen. Er moet ook duidelijk zijn welk bedrag al effectief is geïnvesteerd en welk bedrag wordt doorgeschoven. Zo kan er in de evaluatie vooral worden gekeken naar de toegevoegde waarde

van de investeringsverplichting voor de verschillende categorieën en type producties, duurzaamheid van de verplichting en wat er beter kan."

- DAFF (Verslag): "Inzicht in de genres die worden geproduceerd en de verhoudingen tussen verschillende soorten investering zijn belangrijk voor een evenwichtige verdeling van middelen: de inhoud van het aanbod (gerubriceerd naar verschillende categorieën producties), op welke manieren (wordt de investering echt toegevoegd aan het productiebudget of is het deels of volledig onderdeel van de minimum garantie die er al was via een distributeur bijv. bij aankoop van gereed product?) De verhoudingen zijn belangrijk - aankoop achteraf zal bijvoorbeeld een relatief klein effect hebben op de verhoging van de kwaliteit.''
- DAFF (Verslag): "Het is voor de sector belangrijk om een laagdrempelige jaarlijkse hand-out met de resultaten te hebben (bijv. zoals de jaarlijkse monitor van de Production Incentive) om betrokkenheid en draagvlak in de hele sector te behouden en misverstanden te voorkomen."
- NVBF (Verslag): "De balans tussen films, series en documentaires moet worden geëvalueerd om een divers en aantrekkelijk aanbod te waarborgen. Indien het gros van het budget wordt uitgegeven aan series blijft de noodzakelijke versterking van het filmaanbod met behulp van de investeringsverplichting uit, en het is belangrijk dat er ook Nederlandse films (speelfilms en documentaires en animatiefilms) gemaakt kunnen blijven worden."
- NAPA (Schriftelijke inbreng): "De rapportage moet doelmatig zijn en geen onnodige administratieve lasten opleveren voor betrokken partijen. De letterlijke en figuurlijke rekening mag niet op het bord van de producenten belanden. Wanneer financiering voortvloeit uit de Investeringsverplichting, adviseert NAPA aangesloten productiebedrijven om dit expliciet op te nemen in overeenkomsten met streamingdiensten. Dit kan bijdragen aan de monitoring."
- NAPA (Schriftelijke inbreng): "Een van de doelstellingen van de Investeringsverplichting is om de zichtbaarheid van Nederlandse culturele audiovisuele producties te versterken. Producenten bepleiten dat streamingdiensten de toezichthouder én de direct betrokken onafhankelijke producent meer inzicht verlenen in het aantal views per productie, zowel binnen Nederland (of: Benelux) als daarbuiten. Voor distributie via bioscoop, televisie en fysieke dragers is dit al jaren gebruikelijk. Netflix geeft al het goede voorbeeld: in december 2023 werd het eerste Netflix Engagement Report gepubliceerd met de 'kijkuren' van 18.000 films en series, gelijk aan 99% van alle views. Netflix is voornemens om dit halfjaarlijks te doen. Idealiter kan op basis van deze data beter inzicht worden verkregen in: (i) de 'levenscyclus' van producties en (ii) hoe gecombineerde distributie via verschillende platformen op elkaar kan inwerken. Exploitanten, financiers, producenten en makers zijn daarbij gebaat."

Filmfonds

- Filmfonds (Verslag): "De manier van betrokkenheid bij verschillende genres en manieren van produceren moet goed in kaart worden gebracht. M.a.w. inzicht in de diversiteit in genres (speelfilms, dramaseries, documentaires, documentaireseries, animatiefilms, animatieseries, andere producties) en productiemethoden (productie/coproductie/aankoop vooraf/aankoop achteraf) en of een productie onafhankelijk is of niet is belangrijk voor de evaluatie."
- Filmfonds (Verslag): "Er moet meer inzicht komen in verstopte informatie via distributiedeals met filmdistributeurs om de werkelijke prestaties en effecten beter te begrijpen."

Ad. 5.2.f. Evaluatieverslag
Aanbevelingen voor het evaluatieontwerp

Indien de evaluatie in de tweede helft van 2026 plaatsvindt, wordt aanbevolen dat het evaluatieverslag over resultaten van de investeringsverplichting tenminste inzicht moet geven in de technische aspecten zoals de duidelijkheid, werkbaarheid en uitvoerbaarheid van de begrippen en criteria in de Mediawet, evenals inzicht in de minimale elementen zoals die in de wet benoemd zijn en de mate waarin hieraan (reeds) is voldaan. Welke streamingdiensten vallen onder het bereik van de investeringsverplichting? Wat is de hoogte van de vereiste investering (op basis van de relevante omzet), welk deel hiervan is reeds (effectief) voldaan (of doorgeschoven) en in welk type producties is er geïnvesteerd? In welke mate is er voldaan aan de taal- en culturele criteria, de sub-quota voor Nederlandse films, series en documentaires en voor onafhankelijke producties en op welke wijze is er geïnvesteerd (investeringsvorm)? Ten aanzien van het type producties wordt aanbevolen tenminste onderscheid te maken tussen respectievelijk Nederlandse speelfilms, dramaseries, documentaires, documentaire series en andere producties in samenhang met de wijze waarop er kan worden geïnvesteerd en in samenhang met het percentage onafhankelijke producties. Het wordt aanbevolen ervoor te zorgen dat er een volledige dataset ter beschikking wordt gesteld aan de onderzoekers opdat zij een geaggregeerde en anonieme rapportage kunnen opstellen en dwarsverbanden kunnen leggen op basis van de onderliggende data. Het evaluatieverslag kan, indien de evaluatie na medio 2027 plaatsvindt, worden uitgebreid met een rapportage over de volledige eerste compliance-cyclus en de in de volgende paragraaf beschreven effecten van de investeringsverplichting.

5.3. Effecten van de investeringsverplichting

a. Markt: effecten van de investeringsverplichting op prijsstijging en concurrentie in de sector

Vertegenwoordigers andere partijen uit de keten

- NPO (Schriftelijke inbreng): “Daarnaast vindt de landelijke publieke omroep het van belang dat er in de evaluatie aandacht wordt besteed aan de invloed van de investeringsverplichting op de mate van concurrentie op de markt, waarbij gekeken wordt naar ideeën, talent en crew. Een toenemende concurrentie kan als effect hebben dat de schaarste van ideeën, talent en crew verder oploopt in een markt waar er al langer sprake is van meer vraag dan aanbod. In de evaluatie zou gekeken moeten worden naar de kostenontwikkeling die dit ten gevolg zou kunnen hebben.”
- NPO (Verslag) “Effecten van de investeringsverplichting op prijsstijging in de sector door schaarste in ideeën, mensen en productiemiddelen moeten worden onderzocht.”
- NPO (Verslag) “Het is belangrijk om te begrijpen hoe de investeringsverplichting de concurrentie in de markt beïnvloedt, vooral met betrekking tot talent en crew, wat gepaard kan gaan met prijsstijgingen.”
- NPO (Verslag) “Er moet worden nagegaan of de toenemende vraag leidt tot meer concurrentie en of de markt deze concurrentie aankan. De strijd om talent kan verhevigen, wat kan resulteren in productiedwang en lagere kwaliteit.”
- NPO (Verslag): “Het zou goed zijn bij de evaluatie ook sales agenten te betrekken om de prijsontwikkeling te monitoren.”
- DAFF (Verslag): “Vanuit het makersperspectief is het belangrijk om inzicht te krijgen welke producenten als onafhankelijke producenten betrokken zijn. Het is voor de DAFF van belang dat de beschikbare middelen worden verdeeld over meerdere producenten (w.o. de vrije jongens/ de lokale kleine en middelgrote productiebedrijven) om monopolisering te voorkomen.”
- DAFF (Verslag): “Het aantal Nederlandse makers dat profiteert van de regeling moet worden gemonitord, inclusief creditlijsten, effecten op werkgelegenheid en beloning/ honorering.”
- NVPI Film (Verslag): "Fair pay en fair share: producenten moeten meer vlees op de botten krijgen door eerlijk mee te delen in de opbrengsten, maar ook meer risico te nemen."
- DAFF (Verslag): “Het is belangrijk om fair pay en fair share principes te bevorderen, waarbij succes eerlijk wordt gedeeld tussen alle betrokkenen.”
- NVBF (Verslag): “Diversiteit in aanbod en creativiteit moeten worden bevorderd. Dit verhoogt het concurrentievermogen van de sector en biedt een breed scala aan content voor verschillende doelgroepen.”
- NAPA/ NCP (Verslag): “Marktverstoring door vertragingen, kostprijsopdrijving en de beschikbaarheid van talent. NPO kan de concurrentie (op prijs) mogelijk niet bijhouden, wat leidt tot hogere productiekosten en minder productie. Dit schept een nieuwe standaard, bijvoorbeeld voor acteurs.”
- NAPA/ NCP (Verslag): “Er zijn nu met name 4 tot 5 grote productiemaatschappijen die met streamers werken; het is interessant om te zien hoeveel verschillende producenten betrokken zijn nu er meer streamers gaan investeren en een investering ook d.m.v. presale en aankoop achteraf kan worden gedaan.”

RvC

- RVC (Verslag): “Oneigenlijke effecten, zoals ongewenste neveneffecten, moeten ook in de evaluatie worden opgenomen.”

Ad. 5.3.a. Markt: effecten van de investeringsverplichting op prijsstijging en concurrentie in de sector
Aanbevelingen voor het evaluatieontwerp

Het wordt aanbevolen bij de evaluatie van de investeringsverplichting te onderzoeken in hoeverre deze de concurrentie, prijsstijgingen en marktverstoringen beïnvloedt, met specifieke aandacht voor de schaarste aan ideeën, talent en crew, de diversiteit in het aanbod, de verdeling van middelen over verschillende onafhankelijke productiebedrijven, en de naleving van fair pay.

b. Markt: versterking Nederlandse film- en audiovisuele sector

Vertegenwoordigers andere partijen uit de keten

- NVBF (Schriftelijk inbreng): ‘’Veel mensen bekijken een film pas wanneer zij ervan horen of erover lezen. Het soort marketing dat er voor Nederlandse producties wordt gevoerd is van belang om te kunnen bepalen of het een succes is. Ook voor het imago van een productie is voldoende en goede marketing nodig. Neem dit ook mee in de evaluatie.”
- NVBF (Verslag): “De ontwikkeling van het script is een belangrijk onderdeel van de filmproductie. Investeren in scriptontwikkeling is cruciaal, omdat dit vaak een zwak punt is. Goede scripts leiden tot betere producties en versterken de hele keten.”
- NVBF (Verslag): “Er moet voor gewaakt worden dat de budgetten niet te versnipperd over producties uitgegeven worden. Om goede kwaliteit te kunnen maken is er een substantieel budget nodig. Meer geld naar minder films kan de kwaliteit verbeteren. Het is belangrijk om goed in kaart te brengen waar de budgetten naartoe gaan en versnippering (wordt) tegen te gaan. Het is ook van belang om te kijken in welke mate de producties Nederlands zijn: gaat het geld uiteindelijk naar NL cast en crew?”
- NAPA/ NCP (Verslag): “Het absorptievermogen van de sector is momenteel geen probleem; er zijn niet meer producties, maar we verwachten wel hogere productiewaarde per productie (door stapeling van financiering uit verschillende bronnen publiek/privaat). Periodiek evalueren (om de drie jaar) is noodzakelijk omdat investeringen pas over langere tijd zichtbaar zullen zijn. Daarnaast is ook periodiek sectorbreed onderzoek noodzakelijk om (markt)ontwikkelingen in beeld te brengen.”

Filmfonds

- Filmfonds (Verslag): “Als er meer kennis wordt gedeeld, kan er beter op elkaar worden ingespeeld, bijvoorbeeld door de release windows op elkaar af te stemmen. Dit bevordert de samenwerking en efficiëntie in de sector.”

Ad. 5.3.b. Markt: versterking Nederlandse film- en audiovisuele sector
Aanbevelingen voor het evaluatieontwerp

Het wordt aanbevolen bij de evaluatie van de investeringsverplichting te onderzoeken in welke mate deze heeft bijgedragen aan de versterking van de Nederlandse film- en audiovisuele sector, met speciale aandacht voor onder andere scriptontwikkeling, efficiënte budgetallocatie, kennisdeling en samenwerking.

c. Markt: ontwikkeling streamingsmarkt

Vertegenwoordigers uit de keten

- NVPI Film (Verslag): “De invloed van AI op de markt en de bescherming van nieuw product en makers moeten worden overwogen om de diversiteit en kwaliteit van content te waarborgen. De top 3 of top 5 spelers (winner takes all) pakken steeds een groter deel van de markt, wat mogelijk leidt tot verschraling van de diversiteit van het aanbod. Dit moet worden gemonitord om te voorkomen dat kleinere en middelgrote spelers die belangrijk zijn voor de diversiteit van het aanbod verdwijnen.”
- NVPI Film (Verslag): “De kans is dat er 3 a 4 wereldwijde streamers overblijven met 1 lokale partij. We moeten alert zijn op mogelijke verschraling van het aantal spelers en het aanbod. Het Filmfonds krijgt dan een andere rol en de publieke omroepen ook.”
- DAFF (Verslag): “Let op de ontwikkeling en invloed van andere aanbieder zoals videosharing platforms zoals (YT, Facebook en Snapchat) en op de ontwikkeling van Superapps (concreet: Chinese WeChat (nieuw model, waar alle aankopen inzitten). Daar moet je ruimte voor inbouwen om te kunnen toetsen of deze niet ook onder de verplichting moeten vallen.”
- NAPA/ NCP (Verslag): “Partijen zoals YouTube vallen niet onder de huidige regeling. Hier moet ook naar worden gekeken bij de evaluatie; Hoe omgaan met informatie van bijvoorbeeld videoplatforms die nu niet onder deze paraplu vallen?”
- NAPA (Verslag): “Marktveranderingen moeten in de evaluatie worden meegenomen (in de analyse), zoals potentiële bezuinigingen bij de NPO, diversificering van streamers (Avod, Tvod, Svod, lineair, gaming ed.) en de integriteit van data.”
- NVBF (Verslag): “De invloed van internationale consolidatie op de machtsposities van streamers en de samenwerking met bioscopen moet worden gevolgd. Dit kan invloed hebben op de concurrentie en de diversiteit van het aanbod.”
- NVBF (Verslag): “Streamingsdiensten hebben een grote vlucht genomen tijdens corona, terwijl bioscopen lang gesloten waren of beperkt publiek mochten verwelkomen en nog steeds langzaam aan het opkrabbelen zijn. Er moet voor gewaakt worden dat bioscopen en filmtheaters niet verder in de verdrukking komen door de investeringsverplichting. De samenwerking tussen streamers en bioscopen zou meer opgezocht kunnen worden.”
- NVBF (Verslag): “Nieuwe businessmodellen moeten onderzocht worden en geanalyseerd, aangezien de markt zo snel veranderd.”
- NAPA/ NCP: “Overweeg wie er onder de verplichting zou moeten vallen en onderzoek dat verder, zoals videoplatformen, kabelmaatschappijen/telecombedrijven.”

Ad. 5.3.c. Markt: ontwikkeling streamingsmarkt
Aanbevelingen voor het evaluatieontwerp

Het wordt aanbevolen de ontwikkeling van de streamingsmarkt te volgen en te evalueren, met aandacht voor nieuwe businessmodellen met combinaties van lineair en video-on-demand, de invloed van AI, de concentratie van marktspelers, de rol van videosharingplatforms en de vraag of deze partijen moeten worden betrokken bij de investeringsverplichting, generieke marktveranderingen, de verwachte internationale consolidatie van de streamingsmarkt en de samenwerking tussen streamers en bioscopen.

d. Zichtbaarheid en publieksbereik

Streamingsdiensten

- Streamingsdiensten (Verslag): “Er bestaat al regelgeving die zich richt op de zichtbaarheid van (Europese) producties. Dit kan aldus niet meegenomen te worden bij deze evaluatie.”
- Streamingsdiensten (Verslag): “de streamingdiensten geven desgevraagd aan dat er geen noodzaak bestaat voor de onderzoekers om te beschikken over informatie over gewonnen prijzen, zichtbaarheid en de vraag in hoeverre Nederlandse av content internationaal “reist”. Dit betreft immers geen wettelijke eisen. Veel van de Nederlandse content die onder de investeringsplicht wordt gemaakt zal zich bovendien (juist vanwege zijn typisch Nederlandse karakter) niet lenen voor vertoning in het buitenland en op festivals, en dat hoeft ook niet.”

Vertegenwoordigers andere partijen uit de keten

- NPO (Verslag): " De zichtbaarheid van Nederlandse content op meerdere platforms en het aantal views moet worden geëvalueerd. Dit omvat ook de dealstructuur (bulk) en de vindbaarheid op de site, zoals vereist door de Europese richtlijn (30% aandeel in catalogi en prominente zichtbaar).”
- NVPI Film (Verslag): “De bioscoopwindow is belangrijk om de zichtbaarheid en exploitatie van films te waarborgen. De combinatie van verschillende release windows die optimaal kunnen worden benut kan de zichtbaarheid van Nederlandse producties vergroten, succes in het ene window vergoot de kans op succes in andere windows. “
- DAFF (Verslag): “De kwaliteit en zichtbaarheid van Nederlandse producties moeten worden bevorderd en gemeten. Voor NL-films, documentaires en series kan dit kan door te kijken naar prijswinnende producties, internationale erkenning (internationale sales/reizende producties) en het aantal views.”
- NVPI Film (verslag): “Transparantieverplichting moet bijdragen aan het inzicht in het bereik en kijkgedrag per categorie. Dit helpt bij het beoordelen van de effectiviteit van de investeringen. De verplichting dat Europese content prominent vindbaarheid moet zijn, moet worden gegarandeerd om ervoor te zorgen dat ook Nederlandse producties zichtbaar en toegankelijk zijn voor het publiek. Aantal views zegt niet alles, want algoritmes kunnen worden gestuurd. Views zijn ook minder belangrijk voor de streamers zelf, dat zijn met name de abonnementen.”
- NVPI Film (Verslag): “Dit geldt ook voor het product zelf (de top 4 films (Avatar, Mario, Barbie en Oppenheimer) zorgen voor een kwart van de 32 miljoen bezoekers in bioscopen). In een gezonde markt wordt het totaal aantal bezoekers/kijkers door meer titels bijeengebracht.”
- NVBF (Verslag): “Voor de zichtbaarheid van Nederlandse producties is een bioscooprelease belangrijk; content moet niet helemaal of te snel achter een betaalmuur verdwijnen. De thans beperkte bioscooprelease die sommige streamers hanteren (window van 10 dagen) is niet goed voor de sector, we laten kansen liggen. “
- NAPA /NCP (Verslag): “Komt er kwalitatievere content door de investeringsverplichting? Wordt er meer verkocht aan het buitenland en wat is het aantal views? In welke samenwerking wordt geproduceerd? Verwacht wordt dat samenwerking leidt tot betere resultaten. En ook dat Nederlandse titels beter vindbaar worden. Een mooi effect is meer views en meer abonnementen door deze regeling, want dan is er daadwerkelijk vraag naar het Nederlands aanbod.”
- NVBF (Verslag): “Een flexibele window kan meer kansen bieden en bijdragen aan de marketing en het bereik van Nederlandse films. Wanneer streamingsdiensten veel geld investeren in een film, moet worden onderzocht of en hoe lang deze films in de bioscoop worden uitgebracht. De voorkeur gaat uit naar een zo lang mogelijk window van tenminste 12 weken. Het is belangrijk om in kaart te brengen hoeveel Nederlands product er in de bioscoop wordt uitgebracht en hoe lang, in combinatie met data over bioscoopbezoek, kijkers en views (lineair en on demand).”
- NVBF (Schriftelijke inbreng): “Veel mensen bekijken een film pas wanneer zij ervan horen of erover lezen. Het soort marketing dat er voor Nederlandse producties wordt gevoerd is van belang om te kunnen bepalen of het een succes is. Neem dit ook mee in de evaluatie.”

- NVBF (Verslag): “Het belang van sterrenvorming en glamour rondom Nederlandse producties moet worden benadrukt. Dit draagt bij aan de zichtbaarheid en aantrekkelijkheid van Nederlandse films op lange termijn.”
- NVBF (Verslag): “De diversiteit in bezoekers en kijkers moet worden bevorderd, vooral voor jongere doelgroepen. Dit zorgt voor een bredere betrokkenheid bij Nederlandse content. Het is daarom relevant dat er niet alleen inzicht komt in hoeveel kijkers er zijn maar ook wie er kijken, zoals dit ook voor bioscoopbezoek in kaart wordt gebracht.”
- NAPA (Schriftelijke inbreng): “Onder de term ‘zichtbaarheid’ valt niet alleen het uiteindelijke publieksbereik maar ook de manier waarop titels onder de aandacht worden gebracht. De Europese richtlijn audiovisuele mediadiensten (AVMSD) schrijft voor: ‘De lidstaten zorgen ervoor dat onder hun bevoegdheid vallende aanbieders van audiovisuele mediadiensten op aanvraag een aandeel van ten minste 30% aan Europese producties opnemen in hun catalogi en dat die producties aandacht krijgen. In de nationale wetgeving van 13 Europese landen worden specifieke instrumenten benoemd om te voldoen aan deze ‘prominence’-verplichting. In Nederland beperkt de Mediawet zich echter tot het voorschrijft dat dit aanbod ‘onder de aandacht van het publiek [moet worden] gebracht’. Daarom ligt het in de rede dat streamingdiensten geen nadere verantwoording moeten afleggen over deze inspanningen.”
- NVBF (Schriftelijke inbreng) “Wanneer streamingsdiensten (veel) geld investeren in een film, is het de vraag of zij de film in de bioscoop uitbrengen en zo ja, voor hoe lang. In het verleden probeerden veel streamingsdiensten het product exclusief op hun platform uit te brengen. Tegenwoordig lijkt een zeer korte window bij grote producties meer de norm te worden. Wij zijn uiteraard gebaat bij een zo lang mogelijk window. Wij zouden dan ook graag in kaart laten brengen hoeveel Nederlands product er in de bioscoop wordt uitgebracht en hoe lang. In combinatie met de data over bezoek en kijkers, kan er dan vervolgens worden bekeken wat het meest succesvol is.”

Filmfonds

- Filmfonds: “De zichtbaarheid van de Nederlandse film is cruciaal, zowel voor het Filmfonds als voor de verantwoording naar de politiek. Streamingdata en het aantal views moeten worden meegenomen, naast het culturele aspect. Openheid in de sector is essentieel voor de toekomst van de financiering van Nederlandse films, aangezien de markt zo snel veranderd en de instrumenten goed op elkaar dienen te worden afgestemd.”

Ad. 5.3.d. Zichtbaarheid en publieksbereik
Aanbevelingen voor het evaluatieontwerp

Het wordt aanbevolen bij de evaluatie van de investeringsverplichting aandacht te besteden aan de ontwikkeling van de zichtbaarheid en het publieksbereik van Nederlandse content met oog voor de distributie van content over meerdere platforms, vindbaarheid, marketingstrategieën, release windows, en de diversiteit en betrokkenheid van het publiek.

e. Publiek-private samenwerking

Vertegenwoordigers andere partijen uit de keten

- NPO (Verslag): "Bij publiek-private samenwerking kunnen hogere budgetten en hogere kwaliteit worden bereikt, waarbij het van belang is dat het publieke belang niet ten koste gaat van het commerciële belang. De uitvoering van de publieke mediaopdracht moet niet worden belemmerd, zo moet er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met een redelijke termijn waarin content gratis aan het publiek wordt aangeboden. Er is behoefte aan publieke content in een publieke context. Waar streamers zich richten op het maximaliseren van kijktijd, richt de landelijke publieke omroep zich op media-aanbod met publieke waarde, in beginsel op eigen platformen waar ook programmering en aanbeveling plaatsvinden op basis van publieke waarde."
- NPO (Schriftelijke inbreng): "Aan de ene kant kan de toegenomen investering in lokale content de druk op de publieke omroep verhogen om concurrerend te blijven, zowel daar waar het gaat kwaliteit als op het gebied van innovatie. Aan de andere kant biedt de verplichting mogelijkheden voor samenwerking tussen de publieke omroep en streamingdiensten, bijvoorbeeld door coproduceren of het delen van rechten. Hierbij blijft het echter van belang dat publiek-private samenwerking niet ten koste gaat van de uitvoering van de publieke mediaopdracht: het publieke belang mag niet ten koste gaan van het commerciële belang."
- DAFF (Verslag): "Stimuleert deze wet publiek-private samenwerking? Zo ja, is er sprake van fair pay en fair share?" Het stapelen van financiering voor NL films, documentaires en series door publiek-private samenwerking moet worden gestimuleerd. Dit verloopt momenteel moeizaam. Stapelen kan leiden tot hogere budgetten en (impliciet) hogere productiekwaliteit. Dit hangt ook samen met de mogelijkheden van omroepen/ Filmfonds. De complementariteit van verschillende regelingen moet worden geëvalueerd om te zien of ze samenwerken voor het grotere doel van een sterke NL filmsector."
- NVPI Film (Verslag): "Het stapelen van gelden moet leiden tot stevigere productiebudgetten, meer kwaliteit en betere zichtbaarheid, maar er is ook een risico dat dit contra werkt, indien met een beperkter aantal producties de hogere verwachtingen niet worden waargemaakt. Het is belangrijk om te evalueren hoe verschillende financieringsbronnen samenwerken en welke impact dit heeft op de variëteit, kwaliteit en het bereik van producties."
- NAPA (Schriftelijke inbreng): "Ten slotte: door bundelen van publieke en private middelen in plaats van te spreiden, worden productiebudgetten vergroot. Dit komt de kwaliteit en het bereik van Nederlandse films, documentaires en series ten goede. Dit sluit aan bij de ambitie van de gehele sector – zoals verwoord in het Sectorplan – om te komen tot een Nederlands aanbod van hoge kwaliteit en met production value, dat een groot publiek in Nederland aanspreekt en dat voor een deel óók over de grenzen excelleert."
- NVBF (Schriftelijke inbreng): "De streamingsdiensten hebben een grote vlucht genomen tijdens corona. Bioscopen krabbelen langzaam op. Er dient voor gewaakt te worden dat de bioscopen en filmtheaters door deze verplichting niet verder in de verdrukking komen. De samenwerking zou meer opgezocht kunnen worden."

Filmfonds

- Filmfonds (Verslag): "De markt is momenteel niet gezond en de druk op het Filmfonds is zeer hoog. Een verbeterde mix van financieringsbronnen zou het fonds meer ruimte geven om meer uitgesproken kwalitatief hoogwaardige projecten te financieren."
- Filmfonds (Verslag): "Het Filmfonds wil dat de (implementatie van) de investeringsverplichting bijdraagt aan een open en transparante sector, wat uiteindelijk leidt tot betere samenwerking en innovatie."

Ad. 5.3.e. Publiek-private samenwerking
Aanbevelingen voor het evaluatieontwerp

Het wordt aanbevolen bij de evaluatie van de investeringsverplichting aandacht te besteden aan publiek-private samenwerking in de film- en audiovisuele sector, waarbij wordt onderzocht of deze samenwerking leidt tot het verhogen van budgetten, en (impliciet) hogere productiekwaliteit en zichtbaarheid van producties. Het wordt aanbevolen het gemiddelde aandeel van de investeringsverplichting in het gemiddelde productiebudget inzichtelijk te maken. Het wordt aanbevolen aandacht te besteden aan de complementariteit van verschillende financieringsregelingen.

5.4. Samenvattende tabel – Aanbevelingen voor evaluatieontwerp

5.1. De evaluatie van het beoogde doel van de investeringsverplichting en de inbedding in het bestaande beleid	
a. De evaluatie van de doeltreffendheid van de investeringsverplichting.	Het doel van de investeringsverplichting is het Nederlandse culturele audiovisuele aanbod duurzaam te versterken en aanbod te stimuleren waarin de kijker zichzelf en zijn leefwereld kan herkennen. - Het wordt aanbevolen de evaluatie van de doeltreffendheid van deze verplichting te richten op de mate waarin zij daadwerkelijk heeft bijgedragen aan het versterken van de positie van Nederlandse documentairefilms, documentaireseries, dramaseries en speelfilms die door toename van het internationaal aanbod onder druk staan[13]. De mate waarin wordt bijgedragen aan het versterken van de positie kan bij voorkeur worden gemeten op basis van de ontwikkeling van de kwantiteit, kwaliteit, diversiteit en zichtbaarheid van het Nederlandse culturele audiovisuele aanbod.[14] - Het wordt aanbevolen ook te onderzoeken in welke mate de investeringsverplichting heeft bijgedragen aan de versterking van andere producties die kwalificeren als Nederlandse culturele audiovisuele productie op grond van de Mediawet 2008.
b. De evaluatie van de complementariteit van de investeringsverplichting in bestaand beleid voor de Nederlandse film- en audiovisuele sector.	Waar het voorgaande punt a. de evaluatie van de doeltreffendheid van de investeringsverplichting voornamelijk gaat over het aanbod, wordt daarnaast aanbevolen de integratie te evalueren van de investeringsverplichting binnen het bestaande ecosysteem en de bestaande wet- en regelgeving, inclusief stimuleringsmaatregelen zoals eventuele fiscale prikkels en semiautomatische regelingen. De resultaten van deze studie zullen bruikbaar zijn voor toekomstige beleidsvorming waar een duurzame ontwikkeling van de sector centraal staat. Aangezien deze sectorstudie buiten de scope van de evaluatie van de investeringsverplichting valt, wordt aanbevolen de complementariteit van de investeringsverplichting in relatie tot andere wet- en regelgeving ten behoeve van de versterking van de sector als geheel op te nemen in een separaat sectorbreed onderzoek naar actuele (markt)ontwikkelingen in de Nederlandse audiovisuele industrie, ook in internationaal perspectief (waartoe de sector reeds opriep in de Eindrapportage – Versterking positie Nederlandse culturele audiovisuele producties[15]) en streamingdiensten en andere partijen in de sector te verzoeken hieraan bij te dragen met hun input.

[13] Zie o.a. ook *Zicht op zoveel,* Raad voor Cultuur, februari 2018; *Eindrapportage Werkgroep Sectorplan* - *Versterking positie Nederlandse culturele audiovisuele producties* , juni 2022; Memorie van Toelichting, Kamerstukken II 2020/21, 36176, nr. 3, p. 1.
[14] Zie voetnoot 11 voor de wijze waarop kwantiteit, kwaliteit, diversiteit en zichtbaarheid kan worden gemeten.
[15] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/06/20/eindrapportage-bouwstenen-sectorplan

5.2. Data, timing en opzet onderzoek	
a. Timing	In de wet (art. 3.29g) is bepaald dat de verplichte investering moet worden uitgevoerd voordat er twee boekjaren zijn verstreken sinds het einde van het boekjaar waarin de relevante omzet is gegenereerd. Daarnaast moeten streamingdiensten jaarlijks voor 1 juli (art. 3.29h) het CvdM informeren over hun investeringen met betrekking tot het voorgaande boekjaar. De eerste volledige compliance-cyclus, die begint op 1 januari 2024 wanneer de wet van kracht werd, zal hierdoor pas op 1 januari 2027 voltooid zijn met rapportage aan het CvdM uiterlijk op 1 juli 2027. Als gevolg hiervan zijn er naar verwachting in 2026 onvoldoende bruikbare gegevens beschikbaar. Dit roept twijfel op over de zichtbaarheid van de effecten van de investeringsverplichting tegen de tijd van de geplande evaluatie in 2026. Er is voorzichtigheid geboden bij het trekken van conclusies ten aanzien van de doeltreffendheid en effecten van de investeringsverplichting op dat moment. - De evaluatie in 2026 zal hierdoor voornamelijk technisch van aard zijn. Een volwaardige evaluatie van de investeringsverplichting zal immers niet eerder dan na 1 juli 2027 kunnen plaatsvinden. - Het wordt daarom aanbevolen voor een volwaardige evaluatie deze niet eerder dan in het najaar van 2027 te laten plaatsvinden.
b. Referentiejaar	Een nulmeting of een benchmark is wenselijk om inzage te geven in de effectiviteit van de maatregel en in welke mate er sprake is van extra investeringen. Tegelijkertijd wordt er ook betwijfeld of een dergelijke benchmark zuiver is omdat de markt zich snel ontwikkelt en de huidige marktomstandigheden totaal anders zijn dan een paar jaar geleden. Bovendien is er geen wettelijke rapportageplicht over de jaren vóór 2024. - In het kader van de evaluatie van de investeringsverplichting wordt aanbevolen eventuele vergelijkingen tussen jaren te starten vanaf het jaar van de introductie van de investeringsverplichting: het jaar 2024. - In een separaat periodiek sectorbreed onderzoek zouden vergelijkingen met (m)eerdere jaren een plek kunnen krijgen. Het wordt aanbevolen streamingsdiensten te verzoeken hieraan bij te dragen met hun input.
c. Definities en criteria	Het wordt aanbevolen een technische paragraaf op te nemen in de evaluatie, waarin de volgende vragen worden beantwoord: - In welke mate zijn de definities, criteria en regels voor de investeringsverplichting duidelijk en consistent, en zijn ze werkbaar en uitvoerbaar voor alle betrokken partijen? - Welke streamers vallen onder het bereik van de investeringsverplichting? - Wat is de hoogte van de vereiste investering (op basis van de relevante omzet), welk deel hiervan is reeds (effectief) voldaan en in welk type producties is er geïnvesteerd? - In welke mate is er voldaan aan de taal- en culturele criteria, de sub-quota voor Nederlandse films, series en documentaires en voor onafhankelijke producties en op welke wijze is er geïnvesteerd (investeringsvorm)?
d. Dataverzameling	Het waarborgen van de integriteit en transparantie van data is essentieel voor een betrouwbare evaluatie van de investeringsverplichting met duidelijke richtlijnen voor dataverzameling, omzetberekening en kostenallocatie. Tegelijkertijd moet er worden gewaarborgd dat bedrijfs- en concurrentiegevoelige informatie in publicaties op geen enkele wijze herleidbaar kan zijn tot individuele streamers.

	- De dataverzamelingsprocessen zijn bij voorkeur effectief en transparant en sluiten aan bij het ecosysteem om een gedegen jaarlijkse monitoring en periodieke evaluatie van de investeringsverplichting te waarborgen, zodat streamers/producenten zo min mogelijk administratieve lasten hebben en beleidsmakers en toezichthouders effectief met de data kunnen werken. - Het wordt daarom aanbevolen aan te sluiten bij de bestaande monitors, rapporten en verslagen en vooraf met verschillende partijen, zoals het Filmfonds, NVPI Film en de NVBF-afspraken te maken over dataverzameling, aangezien zij hebben aangegeven bereid te zijn samen te werken om te komen tot een eenduidige, transparante en integere dataset.
e. Toezicht	Om de investeringsverplichting zo effectief mogelijk te laten zijn, wordt geadviseerd het toezicht op de investeringsverplichting zo grondig, transparant en consistent mogelijk te laten zijn, met duidelijke sancties voor niet-naleving. - Daarbij kan gebruik worden gemaakt van best practices uit andere Europese lidstaten en organisaties met kennis van de (inter)nationale VOD-markt zoals European Audiovisual Observatory en in eigen land (markt)onderzoek door partijen zoals NVPI (VOD-monitor), Bindinc./VOD Insights en Nationaal Media Onderzoek. - Belangrijk is administratieve lasten van streamers/producenten te beperken en te toetsen op overregulering, waarbij het ook van belang is te toetsen of de streamingsdiensten de ruimte hebben te ondernemen terwijl de wet wordt nageleefd.
f. Evaluatieverslag	Indien de evaluatie in de tweede helft van 2026 plaatsvindt, wordt aanbevolen dat het evaluatieverslag over de investeringsverplichting tenminste inzicht moet geven in de technische aspecten zoals de duidelijkheid, werkbaarheid en uitvoerbaarheid van de begrippen en criteria in de Mediawet, evenals inzicht in de minimale elementen zoals die in de wet zijn benoemd en de mate waarin hieraan (reeds) is voldaan: - Welke streamingdiensten vallen onder het bereik van de investeringsverplichting? - Wat is de hoogte van de vereiste investering (op basis van de relevante omzet), welk deel hiervan is reeds (effectief) voldaan (of doorgeschoven) en in welk type producties is er geïnvesteerd? - In welke mate is er voldaan aan de taal- en culturele criteria, de sub-quota voor Nederlandse films, series en documentaires en voor onafhankelijke producties en op welke wijze is er geïnvesteerd (investeringsvorm)? - Ten aanzien van het type producties wordt aanbevolen tenminste onderscheid te maken tussen respectievelijk Nederlandse speelfilms, dramaseries, documentaires, documentaire series en andere producties in samenhang met de wijze waarop er kan worden geïnvesteerd en in samenhang met het percentage onafhankelijke producties. - Het wordt aanbevolen ervoor te zorgen dat er een volledige dataset ter beschikking wordt gesteld aan de onderzoekers opdat zij een betrouwbare geaggregeerde en anonieme rapportage kunnen opstellen en dwarsverbanden kunnen leggen op basis van de onderliggende data. - Het evaluatieverslag kan, indien de evaluatie na medio 2027 plaatsvindt, worden uitgebreid met een rapportage over de volledige eerste compliance-cyclus (2024) en de evaluatie van de in de volgende paragraaf beschreven effecten van de investeringsverplichting.

5.3. Effecten van de investeringsverplichting[16]	
a. Markt: effecten van de investeringsverplichting op prijsstijging en concurrentie in de sector:	Het wordt aanbevolen bij de evaluatie van de investeringsverplichting te onderzoeken in hoeverre deze de concurrentie, prijsstijgingen en marktverstoringen beïnvloedt, met specifieke aandacht voor de schaarste aan ideeën, talent en crew, de diversiteit in het aanbod, de verdeling van middelen over verschillende onafhankelijke productiebedrijven, en de naleving van fair pay.
b. Markt: versterking Nederlandse film- en audiovisuele sector	Het wordt aanbevolen bij de evaluatie van de investeringsverplichting te onderzoeken in welke mate deze heeft bijgedragen aan de versterking van de Nederlandse film- en audiovisuele sector, met speciale aandacht voor onder andere scriptontwikkeling, efficiënte budgetallocatie, kennisdeling en samenwerking.
c. Markt: ontwikkeling streamingsmarkt	Het wordt aanbevolen de ontwikkeling van de streamingsmarkt te volgen en te evalueren, met aandacht voor nieuwe businessmodellen met combinaties van lineair en video-on-demand, de invloed van AI, de concentratie van marktspelers, de rol van videosharingplatforms en de vraag of deze partijen moeten worden betrokken bij de investeringsverplichting, generieke marktveranderingen, de verwachte internationale consolidatie van de streamingsmarkt en de samenwerking tussen streamers en bioscopen.
d. Zichtbaarheid en publieksbereik	Het wordt aanbevolen bij de evaluatie van de investeringsverplichting aandacht te besteden aan de ontwikkeling van de zichtbaarheid en het publieksbereik van Nederlandse content met oog voor de distributie van content over meerdere platforms, vindbaarheid, marketingstrategieën, release windows, en de diversiteit en betrokkenheid van het publiek.
e. Publiek-private samenwerking	Het wordt aanbevolen bij de evaluatie van de investeringsverplichting aandacht te besteden aan publiek-private samenwerking in de film- en audiovisuele sector, waarbij wordt onderzocht of deze samenwerking leidt tot het verhogen van budgetten, en (impliciet) hogere productiekwaliteit en zichtbaarheid van producties. Het wordt aanbevolen het gemiddelde aandeel van de investeringsverplichting in het gemiddelde productiebudget inzichtelijk te maken. Het wordt aanbevolen aandacht te besteden aan de complementariteit van verschillende financieringsregelingen.

[16] Omdat het (overheids)instrumentarium voor het stimuleren van Nederlandse culturele audiovisuele producties breder is dan alleen de investeringsverplichting kunnen de geadviseerde aandachtspunten ook (deels) een plek krijgen in separaat sectorbreed onderzoek.

6. Voorbeeld dataset t.b.v. technische analyse onderzoekers

Het wordt aanbevolen dat het evaluatieverslag tenminste inzicht geeft in de technische aspecten zoals de duidelijkheid, werkbaarheid en uitvoerbaarheid van de begrippen en criteria in de Mediawet, evenals inzicht in de minimale elementen zoals die in de wet zijn benoemd en de mate waarin hieraan (reeds) is voldaan (zie aanbevelingen in 5.2.c. en 5.2.f.). Onderstaande Excel-tabel[17] dient als voorbeeld dataset waarin de gegevens van de minimale elementen die zijn bepaald in de Mediawet 2008 zijn opgenomen. Naar verwachting zal de dataset die het CvdM voor het jaarlijkse toezicht ontvangt een vergelijkbare opzet hebben. Zoals op pagina 9 aangegeven is het in het kader van efficiëntie aan te bevelen dat het onafhankelijk onderzoeksbureau dat te zijner tijd de evaluatie uitvoert, eenzelfde dataset van de streamingdiensten kan ontvangen en gebruiken als die door de streamingdiensten aan het CvdM wordt aangeleverd. Op basis van deze dataset kunnen de onderzoekers analyses maken, dwarsverbanden leggen en vervolgens een betrouwbare geaggregeerde en geanonimiseerde rapportage opstellen.

Ter illustratie: Een fictieve mediadienst op aanvraag heeft een omzet van € 11 miljoen en investeert € 600.000 in Nederlands cultureel audiovisueel product.[18]

Voorbeeld dataset onderzoekers evaluatie investeringsverplichting: technische evaluatie - simulatie			
Naam	**Media-instelling 1**		
Boekjaar	2024		
Investering voor	2027		
Reclameboodschappen	-		
Abonnementen	11.000.000		
Gebruikerstransacties	-		
Sponsoring	-		
Productplaatsing	-		
Relevante omzet	**11.000.000**		
Werkelijke investering	**600.000**		
Verplichte investering			
Min Criterium 1	550.000		
Min Criterium 2	275.000		
Min Criterium 3	330.000		
Bedrag mee	**50.000**	**naar**	**2025**

Voorbeeld dataset onderzoekers evaluatie investeringsverplichting: technische evaluatie

		Kwalitatieve vereisten *als voorbeeld: deze productie voldoet aan voorwaarde b en ten minste een van de overige voorwaarden:*				**Criterium 1 Soort investering**					**Criterium 2 Type productie**					**Criterium 3 Onafhankelijke productie**	
	Jaar	a. het scenario is voor ten minste 75% geschreven in de Neder-landse of Friese taal	b. de hoofdpersona-ges drukken zich voor ten minste 75 % uit in de Nederlandse of Friese taal	c. Het scenario is gebaseerd op een origineel literair werk in de Nederlandse of Friese taal	d. het hoofdthema houdt verband met de Nederlandse cultuur, geschiedenis, maatschappij of politiek	a. (1) investering in een productie	a. (2) investering in een coproductie	b. verkrijging vooraf van een exploitatie-licentie t.a.v. een nog niet voltooide productie	c. verkrijging van een exploitatieli-centie t.a.v. een productie die op het moment van verkrijging niet ouder is dan 4 jaar	**Totaal Criterium 1**	Documentaire serie	Documentaire film	Dramaserie	Speelfilm	**Totaal Criterium 2**	Onafhankelijk	**Totaal Criterium 3**
Titel	2024	x	x		x	100.000	-	-	-	100.000	100.000	-	-	-	100.000	100.000	100.000
Titel	2025	x	x		x	-	-	500.000	-	500.000	-	250.000	-	-	250.000	250.000	250.000
Titel	2026		x	x		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal						**100.000**	**-**	**500.000**	**-**	**600.000**	**100.000**	**250.000**	**-**	**-**	**350.000**	**350.000**	**350.000**

[17] Separaat in .xlsx bijgevoegd.

[18] Zie volgende pagina voor een toelichting bij de gehanteerde begrippen in de voorbeeld dataset.

Toelichting bij de gebruikte begrippen in de voorbeeld dataset:

Media-instelling: Nummer van de media-instelling.
Boekjaar: Het jaar waarin de Relevante Omzet is gegenereerd.
Relevante Omzet (€): De Relevante Omzet per boekjaar bestaat uit alle in Nederland gegenereerde omzet die verband houdt met het aanbieden van de betreffende commerciële mediadienst op aanvraag. Hiertoe wordt gerekend omzet uit reclame, abonnementen, gebruikerstransacties, sponsoring en productplaatsing in Nederland.
Werkelijke Investering (€): Het daadwerkelijke geïnvesteerde bedrag in Nederlands cultureel audiovisueel product.
Verplichte Investering (€): Het bedrag dat moet worden geïnvesteerd in Nederlands cultureel audiovisueel product: 5% van de Relevante Omzet.
Bedrag mee (€): Indien een Media-instelling in één boekjaar meer investeert dan waartoe zij op grond van artikel 3.29e verplicht is, telt het meer geïnvesteerde mee in het daarop volgende boekjaar.
Kwalitatieve vereisten: Onder Nederlands cultureel audiovisueel product wordt verstaan een Europese productie in de zin van artikel 1, onderdeel n, van de Europese richtlijn, niet zijnde een verslag of de weergave van een of meer sportevenementen of sportwedstrijden, die voldoet aan ten minste twee van de volgende voorwaarden, waarvan ten minste één van de onder a. of b. genoemde voorwaarden:

a. het scenario is voor ten minste 75 % geschreven in de Nederlandse of Friese taal;
b. de hoofdpersonages drukken zich voor ten minste 75 % uit in de Nederlandse of Friese taal;
c. het scenario is gebaseerd op een origineel literair werk in de Nederlandse of Friese taal;
d. het hoofdthema houdt verband met de Nederlandse cultuur, geschiedenis, maatschappij of politiek.

Criterium 1: Soort investering (€): De investering vindt plaats in media-aanbod dat kwalificeert als Nederlands cultureel audiovisueel aanbod en bestaat uit een investering in:

- een productie of;
- een coproductie of;
- de verkrijging vooraf van een exploitatielicentie ten aanzien van een nog niet-voltooide productie of;
- de verkrijging van een exploitatielicentie ten aanzien van een productie die op het moment van de verkrijging niet ouder is dan vier jaar.

Criterium 2: Type productie (€): Ten minste 50 % van het te investeren bedrag wordt aangewend ten behoeve van media-aanbod dat kwalificeert als Nederlands cultureel audiovisueel product én als een documentaireserie, documentairefilm, dramaserie of een speelfilm.
Criterium 3: Onafhankelijke Productie (€): Ten minste 60 % van het te investeren bedrag wordt aangewend ten behoeve van onafhankelijke producties.

7. Tot slot

In deze rapportage is input verzameld van partijen in de productie-, distributie- en exploitatieketen van de film- en audiovisuele sector voor het evaluatieontwerp dat door het ministerie van OCW wordt opgesteld. Ook zijn voor ditzelfde doel de minimale elementen gerubriceerd op basis van de bepalingen in de wet en elementen die voortkomen uit aangenomen moties en toezeggingen aan de Tweede en Eerste Kamer. Aangezien het ministerie het ontwerp voor de evaluatie naar verwachting in het najaar van 2024 afrondt, raden we aan dit ontwerp op het moment dat een onafhankelijk onderzoeksbureau aan de slag gaat, opnieuw te bekijken en indien nodig te actualiseren. Dit is met name relevant gezien de recente inwerkingtreding van de investeringsverplichting en de snelle veranderingen in het medialandschap die veelal impact hebben op de sector als geheel.

Bijlagen

Bijlage 1 Brief OCW medewerking
Bijlage 2 Gespreksverslagen
Bijlage 3 Schriftelijke inbreng
Bijlage 4 Overzicht van moties en toezeggingen Tweede en Eerste Kamer

Bijlage 1. Brief Ministerie van OCW van 24 april 2024

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Media en Creatieve Industrie
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum 24 april 2024
Betreft Verzoek medewerking aanleveren input voor rapportage evaluatieontwerp investeringsverplichting grote streamingsdiensten

Geachte heer, mevrouw,

Via deze weg wil ik uw medewerking vragen voor het volgende. U bent één van de partijen in de productie-, distributie-, en exploitatieketen in de AV-sector die de mogelijkheid heeft om input te geven ten behoeve een door OCW op te stellen ontwerp voor de evaluatie van de investeringsverplichting voor grote streamingsdiensten die sinds 1 januari jl. in werking is getreden (artikel 3.29e en verder van de Mediawet). Op grond van de Mediawet moet de evaluatie binnen drie jaar na inwerkingtreding plaatsvinden om de doeltreffendheid en de effecten van de investeringsverplichting in de praktijk te onderzoeken, met name als het gaat om de producties waarvoor het wetsvoorstel oorspronkelijk volledig was bedoeld (Nederlandse films, series en documentaires). Zoals tijdens de behandeling van het wetsvoorstel is besproken is het de bedoeling dat de evaluatie informatie oplevert om af te kunnen wegen of de wet op onderdelen aanpassing behoeft om de effectiviteit ervan voor Nederlandse films, documentaires en series te vergroten. De evaluatie zal t.z.t. worden gedaan door een onderzoeksbureau, waarbij de hele sector zal worden betrokken.

Om de evaluatie van de investeringsverplichting over drie jaar goed te kunnen uitvoeren zijn een ontwerp en data benodigd. Aan branche- en vakverenigingen van producenten en andere makers, filmdistributeurs, bioscopen/filmtheaters en commerciële omroepen, en aan streamers (gezamenlijk) en NPO/CvO wordt gevraagd om input te leveren voor zowel de rapportage ten behoeve van het ontwerp van de evaluatie, als mogelijke data die benodigd zijn om de evaluatie over drie jaar optimaal te kunnen uitvoeren. U zult hiertoe worden uitgenodigd voor een gesprek. Ook kunt u de informatie die u wilt meegeven schriftelijk aanleveren.

De (schriftelijke) input zal worden geïnventariseerd en integraal worden meegenomen in een rapportage die op verzoek van OCW wordt gedaan door Doreen Boonekamp en David Lauwen. Deze rapportage aan OCW zal de elementen die belangrijk zijn bij de evaluatie beschrijven, waaronder: de bundeling van de elementen die al in de Mediawet zijn vastgesteld, welke zijn genoemd in de schriftelijke beantwoording en kamerbehandeling en de (optionele) elementen die door partijen in de productie-, distributie- en exploitatieketen van belang worden geacht.

Onze referentie

Als onderdeel van de rapportage heeft OCW ook gevraagd te bezien hoe een benchmark kan worden gemaakt met de periode voor de inwerkingtreding van de investeringsverplichting, in het bijzonder als het gaat om de type producties waar de investeringsverplichting oorspronkelijk volledig voor was bedoeld, namelijk Nederlandse films, series en documentaires.

OCW zal, mede op basis van deze rapportage, het uiteindelijke evaluatieontwerp opstellen. Dit evaluatieontwerp zal door OCW op verzoek van de Tweede en Eerste Kamer met hen worden gedeeld. Voormalig staatssecretaris Uslu heeft dit toegezegd tijdens de behandeling van het wetsvoorstel, waarbij zij tevens heeft toegezegd om de gehele sector bij het opstellen van het evaluatieontwerp te betrekken.

Voor uw achtergrondinformatie: Het cultuurbeleid is er in het bijzonder op gericht de positie van Nederlandse culturele audiovisuele producties in de vorm van speelfilms, korte films, documentaires, animatie, innovatieve mediaproducties en high end series te versterken. Daarbij speelt ook de positie van filmmakers en onafhankelijke producties een rol. De investeringsverplichting voor grote streamingdiensten is hier een onderdeel van.

Doreen Boonekamp en David Lauwen zullen op korte termijn per mail contact met u opnemen. Ik waardeer het zeer als u uw medewerking hieraan verleent. Het komt de volledigheid van de rapportage ten goede als uw waardevolle input meegenomen kan worden.

Met vriendelijke groet,
de directeur Media en Creatieve Industrie,

Youssef Louakili

Bijlage 2. Gespreksverslagen

De gespreksverslagen zijn ter controle voorgelegd aan gesprekspartners en vervolgens integraal opgenomen.

Bijlage 2.a.	*Verslag gesprek Nederlandse Publieke Omroep (NPO) 14 mei 2024*
Bijlage 2.b.	*Verslag gesprek Nederlandse Audiovisuele Producenten Alliantie (NAPA) en Nederlandse Content Producenten (NCP) 14 mei 2024*
Bijlage 2.c.	*Verslag gesprek brancheorganisatie van filmdistributeurs (NVPI Film) 24 mei 2024*
Bijlage 2.d.	*Verslag gesprek Nederlandse Vereniging van Bioscopen en Filmtheaters (NVBF) 24 mei 2024*
Bijlage 2.e.	*Verslag gesprek afvaardiging makersverenigingen (DAFF, DDG, Netwerk Scenarioschrijvers, ACT) 22 mei 2024*
Bijlage 2.f.	*Verslag gesprek streamingdiensten 3 juni 2024*
Bijlage 2.g.	*Verslag gesprek Raad voor Cultuur 7 mei 2024*
Bijlage 2.h.	*Verslag gesprek Nederlands Filmfonds 13 mei 2024*

Bijlage 2.a. Verslag gesprek NPO/CvO

Datum: 14-05-2024
Aanwezig namens NPO/CvO: Bastiaan Toering

Het gesprek met de afvaardiging van NPO/CvO benadrukte de complexiteit en breedte van de effecten van de investeringsverplichting op de Nederlandse audiovisuele sector. Belangrijke thema's zijn de potentiële invloed op prijsstijgingen, diversiteit van het aanbod, concurrentie om talent en de noodzaak van publiek-private samenwerking. Transparantie, effectieve verantwoording, en het waarborgen van de integriteit van data zijn essentieel voor een succesvolle evaluatie. Het gezamenlijk streven van de sector naar hogere kwaliteit en internationale exposure van Nederlandse content vormt een belangrijke motivatie achter de investeringsverplichting, voor films, documentaires en series in het bijzonder.

1. Vragen, opmerkingen of elementen die jullie willen meegeven om de doeltreffendheid en effecten van de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren:

- Effecten van de investeringsverplichting op prijsstijging in de sector door schaarste in ideeën, mensen en productiemiddelen moeten worden onderzocht.
- Het is belangrijk om te begrijpen hoe de investeringsverplichting de concurrentie in de markt beïnvloedt, vooral met betrekking tot talent en crew, wat gepaard kan gaan met prijsstijgingen.
- Er moet worden nagegaan of de toenemende vraag leidt tot meer concurrentie en of de markt deze concurrentie aankan. De strijd om talent kan verhevigen, wat kan resulteren in productiedwang en lagere kwaliteit.

2. Additionele en algemene informatie of aandachtspunten die volgens jullie belangrijk zijn om de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren:

- Bij publiek-private samenwerking kunnen hogere budgetten en hogere kwaliteit worden bereikt, waarbij het van belang is dat het publieke belang niet ten koste gaat van het commerciële belang. De uitvoering van de publieke mediaopdracht moet niet worden belemmerd, zo moet er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met een redelijke termijn waarin content gratis aan het publiek wordt aangeboden.
- Er is behoefte aan publieke content in een publieke context. Waar streamers zich richten op het maximaliseren van kijktijd, richt de landelijke publieke omroep zich op media-aanbod met publieke waarde, in beginsel op eigen platformen waar ook programmering en aanbeveling plaatsvinden op basis van publieke waarde.
- Het is de vraag in hoeverre de uitvoering van de wet succesvol zal zijn, en of het achterliggende doel (versterking van Nederlandse content) bereikt wordt. Door verwatering van het percentage dat streamers dienen te investeren in het type producties dat onder druk staat, zal succes zonder additionele, vrijwillige investeringen in films, documentaires en series beperkt zijn.

3. Vragen of opmerkingen met betrekking tot definities zoals omschreven in de Mediawet en dataverzameling

- Er moet worden onderzocht in hoeverre de investeringsverplichting is ingezet voor exclusieve en non-exclusieve content. Met andere woorden: of producties op meerdere platformen toegankelijk en zichtbaar zijn.
- Het is belangrijk om te bekijken hoe streamingpartijen zich verantwoorden. Om te kunnen beoordelen in welke mate de investeringsverplichting daadwerkelijk bijdraagt aan versterking van de lokale productiesector zou er ook inzicht moeten worden opgedaan in de effecten van de verplichting op de categorie ‘anders’ en de positie van onafhankelijke producenten.
- Het Commissariaat voor de Media (CvdM) heeft een ingewikkelde taak om adequaat toezicht te houden. De rolopvatting van het Commissariaat kan worden meegenomen in de evaluatie.
- De zichtbaarheid van Nederlandse content op meerdere platforms en het aantal views moet worden geëvalueerd. Dit omvat ook de dealstructuur (bulk) en de vindbaarheid op de site, zoals vereist door de Europese richtlijn (30% aandeel in catalogi en prominente zichtbaar).
- Kosten moeten correct aan het product worden toegerekend, zowel wanneer streamers talent in dienst nemen, als bij bulk aankoop.
- De integriteit van de data moet worden gewaarborgd.
- Het zou goed zijn bij de evaluatie ook sales agenten te betrekken om de prijsontwikkeling te monitoren.

4. Overige aandachts- of zorgpunten:

- Het is belangrijk om te onderzoeken in welke mate partijen al voldeden aan de verplichtingen voordat de investeringsverplichting werd ingevoerd. Dit helpt bij het beoordelen van de effectiviteit van de verplichting.
- Een positief effect is dat het Nederlandse product internationaal meer exposure krijgt, wat bijdraagt aan een kwaliteitsimpuls in de sector.
- Criteria voor doeltreffendheid:
  - Voldoen aan criteria en subquota in de wet
  - Meer dan 2,5% van de omzet geïnvesteerd in kwetsbaarproduct t.w. NL films, documentaires, series
  - Mate waarin streamers meewerken en de integriteit van data
  - Publiek-private samenwerking
- De timing van de evaluatie (na drie jaar) heeft tot gevolg dat de kans groot is dat er nog weinig concrete resultaten meetbaar zijn. Bij uitspraken over doeltreffendheid en effectiviteit van de investeringsverplichting dient daarom de nodige voorzichtigheid in acht genomen te worden.

Bijlage 2.b. Verslag gesprek NAPA/ NCP

Datum: 14-05-2024
Aanwezig:
Namens NAPA: Anna Pedroli, Koji Nelissen, Iris Lammertsma
Namens NCP: Arie Landsmeer, Jaap Visser, Sander van Meurs

Het gesprek met NAPA/NCP benadrukte als belangrijke aandachtspunten de betaalbaarstelling van de investering en de invloed op productiekosten. Ook zijn de rol van het CvdM en de integriteit van data cruciaal voor een effectieve evaluatie.
In aanvulling hierop hecht NAPA hecht er ook aan dat de evaluatie inzage biedt in de diversiteit aan producties van de maatregel. In lijn daarmee zijn transparantie en adequate dataverzameling en data-analyse nodig om de effecten van de investeringsverplichting te evalueren. Daarbij moet rekening worden gehouden met de dynamische aard van de sector.

1. Vragen, opmerkingen of elementen die jullie willen meegeven om de doeltreffendheid en effecten van de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren:

- De investeringsverplichting en sub-quota moeten de ondergrens zijn van wat streamers moeten doen. Als ze dat doen en goed meewerken dan is op zichzelf al de doelstelling bereikt.
- Toename van abonnementsprijzen leidt tot hogere omzet en dus hogere investeringen. NAPA vindt het in aanvulling hierop belangrijk dat in de evaluatie geanalyseerd wordt waar dit geld terechtkomt, welke categorieën ervan profiteren en hoe er wordt geïnvesteerd. Ook het analyseren wat het aandeel animatie is en wat het aandeel van de investering in het productiebudget is wordt door NAPA als belangrijk gezien.
- Evalueren of partijen voldoen aan de wet en heldere consequenties stellen als ze dat niet doen. NAPA vindt het daarbij relevant dat de evaluatie inzage biedt in welke categorieën content het meest worden beïnvloed.
- Partijen zoals YouTube vallen niet onder de huidige regeling. Hier moet ook naar worden gekeken bij de evaluatie; Hoe omgaan met informatie van bijvoorbeeld videoplatforms die nu niet onder deze paraplu vallen?

2. Additionele en algemene informatie of aandachtspunten die volgens jullie belangrijk zijn om de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren:

- Marktverstoring door vertragingen, kostprijsopdrijving en de beschikbaarheid van talent. NPO kan de concurrentie (op prijs) mogelijk niet bijhouden, wat leidt tot hogere productiekosten en minder productie. Dit schept een nieuwe standaard, bijvoorbeeld voor acteurs.
- Wat zijn de sancties voor niet-naleving?

3. Vragen of opmerkingen met betrekking tot definities zoals omschreven in de Mediawet en dataverzameling:

- Komt er kwalitatievere content door de investeringsverplichting? Wordt er meer verkocht aan het buitenland en wat is het aantal views? In welke samenwerking wordt geproduceerd? Verwacht wordt dat samenwerking leidt tot betere resultaten. En ook dat Nederlandse titels beter vindbaar worden.
- Een mooi effect is meer views en meer abonnementen door deze regeling, want dan is er daadwerkelijk vraag naar het Nederlands aanbod.
- De evaluatie moet rekening houden met de dynamiek van de sector en er moet jaarlijks gemonitord worden, inclusief een nulmeting, volgens NAPA.
- Marktveranderingen moeten in de evaluatie worden meegenomen (in de analyse), volgens NAPA, zoals potentiële bezuinigingen bij de NPO, diversificering van streamers (Avod, Tvod, Svod, lineair, gaming ed.) en de integriteit van data.

4. Overige aandachts- of zorgpunten:

- Het verkrijgen en verwerken van integere data is essentieel voor het welslagen van de verplichting. Er gaat mogelijk sprake zijn van window dressing, zoals de datering van contracten, (gunstige) structurering om relevante omzet te verbloemen, side letters, verwerken van marketingkosten of onwerkelijke kosten in productiebegrotingen, ingewikkelde structuren, investeringen die in meer territoria worden opgevoerd.

- Er moet worden verduidelijkt in de beleidsregels van het CvdM binnen welke termijn de investering daadwerkelijk moet zijn geeffectueerd (dus uitgekeerd aan een productie). Alleen een ondertekende overeenkomst is niet voldoende.
- Transparantie vanuit de producent is nodig, bijvoorbeeld door nacalculatie, hoewel dit extra administratieve druk kan opleveren.
- Marketingkosten moeten realistisch worden begroot en onwerkelijke kosten vermeden. Dit is ook de verantwoordelijkheid van producenten zelf.
- Er zijn nu met name 4 tot 5 grote productiemaatschappijen die met streamers werken; het is interessant om te zien hoeveel verschillende producenten betrokken zijn nu er meer streamers gaan investeren en een investering ook d.m.v. presale en aankoop achteraf kan worden gedaan.
- Volgens NAPA is het waardevol dat de evaluatie marktverschuivingen door politieke beslissingen meeneemt.
- Overweeg wie er onder de verplichting zou moeten vallen en onderzoek dat verder, zoals videoplatformen, kabelmaatschappijen/telecombedrijven.
- Het absorptievermogen van de sector is momenteel geen probleem; er zijn niet meer producties, maar we verwachten wel hogere productiewaarde per productie (door stapeling van financiering uit verschillende bronnen publiek/privaat). Periodiek evalueren (om de drie jaar) is noodzakelijk omdat investeringen pas over langere tijd zichtbaar zullen zijn. Daarnaast is ook periodiek sectorbreed onderzoek noodzakelijk om (markt)ontwikkelingen in beeld te brengen.

Bijlage 2.c. Verslag gesprek NVPI Film **(***groepsvereniging van distributeurs die films uitbrengen in bioscopen en filmtheaters, en van distributeurs die actief zijn op de markt van home entertainment***)**

Datum: 24 mei 2024
Aanwezig: Anne de Jong, Klaas de Jager

Samenvatting:
Het gesprek met NVPI Film richtte zich op de verwachtingen en uitdagingen met betrekking tot de investeringen van streamers in verschillende soorten content, het belang van een goede balans tussen films en series, en de noodzaak van transparantie en samenwerking. De impact van consolidatie binnen de markt en de bescherming en versterking van de diversiteit, kwaliteit en het bereik van het aanbod waarin wordt geïnvesteerd waren belangrijke aandachtspunten.

1. Vragen, opmerkingen of elementen die jullie willen meegeven om de doeltreffendheid en effecten van de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren:

- Er kan in alle soorten Nederlandse audiovisuele content worden geïnvesteerd met uitzondering van sport. Er is een verwachting dat er meer zal worden geïnvesteerd in reality en series dan in films. Dit kan invloed hebben op de verdeling van middelen van verschillende financiers en op de ontwikkeling van de sector en de variëteit van het aanbod. Het is daarom belangrijk om inzicht te krijgen in de exacte verdeling van investeringen over verschillende soorten content om de effecten te meten en evalueren.
- De bioscoopwindow is belangrijk om de zichtbaarheid en exploitatie van films te waarborgen. De combinatie van verschillende release windows die optimaal kunnen worden benut kan de zichtbaarheid van Nederlandse producties vergroten, succes in het ene window vergoot de kans op succes in andere windows.
- Het stapelen van gelden moet leiden tot stevigere productiebudgetten, meer kwaliteit en betere zichtbaarheid, maar er is ook een risico dat dit contra werkt, indien met een beperkter aantal producties de hogere verwachtingen niet worden waargemaakt. Het is belangrijk om te evalueren hoe verschillende financieringsbronnen samenwerken en welke impact dit heeft op de variëteit, kwaliteit en het bereik van producties.

2. Additionele en algemene informatie of aandachtspunten die volgens jullie belangrijk zijn om de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren:

- Wet- en regelgeving moeten complementair werken en het sectorversterkende doel in ogenschouw nemen. Het grote doel is om de sector als geheel te versterken en de productie van kwalitatieve aansprekende content bevorderen.
- De wettelijke transparantieverplichting moet bijdragen aan het inzicht in het bereik en kijkgedrag per categorie. Dit helpt bij het beoordelen van de effectiviteit van de investeringen.
- De verplichting dat Europese content prominent vindbaarheid moet zijn, moet worden gegarandeerd om ervoor te zorgen dat ook Nederlandse producties zichtbaar en toegankelijk zijn voor het publiek.
- Aantal views zegt niet alles, want algoritmes kunnen worden gestuurd. Views zijn ook minder belangrijk voor de streamers zelf, dat zijn met name de abonnementen.

3. Vragen of opmerkingen met betrekking tot definities zoals omschreven in de Mediawet en dataverzameling:

- Er moet duidelijkheid zijn over de dataverzameling en overlap tussen distributeurs en studio's. Dit helpt bij het waarborgen van de integriteit van de data en is nodig voor gedegen jaarlijkse monitoring en periodieke evaluatie. De concurrentie is groot, streamers zullen waarschijnlijk niet happig zijn om data te verstrekken.
- Inzicht in de berekening van omzet en de bronnen daarvan is essentieel voor een transparante en betrouwbare evaluatie. Het CvdM moet ervoor zorgen dat deze gegevens nauwkeurig en consistent zijn.

4. Overige aandachts- of zorgpunten:

- De invloed van AI op de markt en de bescherming van nieuw product en makers moeten worden overwogen om de diversiteit en kwaliteit van content te waarborgen.
- De top 3 of top 5 spelers (winner takes all) pakken steeds een groter deel van de markt, wat mogelijk leidt tot verschraling van de diversiteit van het aanbod. Dit moet worden gemonitord om te voorkomen dat kleinere en middelgrote spelers die belangrijk zijn voor de diversiteit van het aanbod verdwijnen.
- Dit geldt ook voor het product zelf (de top 4 films (Avatar, Mario, Barbie en Oppenheimer) zorgen voor een kwart van de 32 miljoen bezoekers in bioscopen). In een gezonde markt wordt het totaal aantal bezoekers/kijkers door meer titels bijeengebracht.
- De semi-automatische regelingen zoals de production incentive en ATF voor de financiering van films staan onder druk. Dus als de investeringsverplichting ook ten goede komt aan kwetsbare NL films en de kwaliteit en zichtbaarheid van NL films omhoog gaat en nieuwe talenten voor film worden ontwikkeld dan is de regeling effectief. Het zou mooi zijn als de production incentive – ATF en de investeringsverplichting goed samenwerken in producties, waardoor er grote NL-publieksfilms kunnen worden geproduceerd en uitgebracht. Dat wil je versterkt zien.
- Er moet voldoende worden geïnvesteerd in verhalen en de ontwikkeling ervan om productiedwang te voorkomen en ruimte zijn om risico's eerlijk te verdelen tussen producenten en distributeurs. Fair pay en fair share: producenten moeten meer vlees op de botten krijgen, door eerlijk mee te delen in de opbrengsten, maar ook meer risico te nemen. Nu wordt een film vaak gemaakt omdat de financiering rond is en een producent verdient -door een overhead en producers fee- aan de productie van de film en niet zozeer aan het succes van de film.
- Opletten dat distributeurs niet puur theatrical distributeurs worden en/of dat er een te kort theatrical window overblijft. Gevolg is dan dat distributeurs het risico niet meer kunnen nemen om te investeren omdat ze hun MG en P&A niet kunnen terugverdienen. Dit kan dus leiden tot verdringing van financieringsmogelijkheden waardoor het aanbod niet wordt versterkt.
- De kans is dat er 3 a 4 wereldwijde streamers overblijven met 1 lokale partij. We moeten alert zijn op mogelijke verschraling van het aantal spelers en het aanbod. Het Filmfonds krijgt dan een andere rol en de publieke omroepen ook.

Bijlage 2.d. Verslag gesprek Nederlandse Vereniging van Bioscopen en Filmtheaters (NVBF)

Datum: 24 mei 2024
Aanwezig: Gulian Nolthenius, Boris van der Ham

Samenvatting:
Het gesprek met de NVBF richtte zich op de rol van bioscooppreleases, de balans tussen verschillende soorten content, de noodzaak van investeringen in scriptontwikkeling en de impact van internationale consolidatie op de machtsposities van streamers en bioscopen. Het belang van sterrenvorming en diversiteit in het aanbod werd ook benadrukt. Tevens werden suggesties besproken voor de evaluatie van de investeringsverplichting en de impact op de bioscoopsector.

1. Vragen, opmerkingen of elementen die jullie willen meegeven om de doeltreffendheid en effecten van de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren:

- Voor de zichtbaarheid van Nederlandse producties is een bioscooprelease belangrijk; content moet niet helemaal of te snel achter een betaalmuur verdwijnen. De thans beperkte bioscooprelease die sommige streamers hanteren (window van 10 dagen) is niet goed voor de sector, we laten kansen liggen.
- Een flexibele window kan meer kansen bieden en bijdragen aan de marketing en het bereik van Nederlandse films. Wanneer streamingsdiensten veel geld investeren in een film, moet worden onderzocht of en hoe lang deze films in de bioscoop worden uitgebracht. De voorkeur gaat uit naar een zo lang mogelijk window van tenminste 12 weken. Het is belangrijk om in kaart te brengen hoeveel Nederlands product er in de bioscoop wordt uitgebracht en hoe lang, in combinatie met data over bioscoopbezoek, kijkers en views (lineair en on demand).
- De balans tussen films, series en documentaires moet worden geëvalueerd om een divers en aantrekkelijk aanbod te waarborgen. Indien het gros van het budget wordt uitgegeven aan series blijft de noodzakelijke versterking van het filmaanbod met behulp van de investeringsverplichting uit, en het is belangrijk dat er ook Nederlandse films (speelfilms en documentaires en animatiefilms) gemaakt kunnen blijven worden.

2. Additionele en algemene informatie of aandachtspunten die volgens jullie belangrijk zijn om de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren:

- De ontwikkeling van het script is een belangrijk onderdeel van de filmproductie. Investeren in scriptontwikkeling is cruciaal, omdat dit vaak een zwak punt is. Goede scripts leiden tot betere producties en versterken de hele keten.
- Flankerend beleid, zoals fiscale stimuleringsmaatregelen in de vorm van bijv. een taxshelter, kan helpen om de sector als geheel te ondersteunen en de productie van kwalitatief hoogwaardige content te bevorderen.
- Diversiteit in aanbod en creativiteit moeten worden bevorderd. Dit verhoogt het concurrentievermogen van de sector en biedt een breed scala aan content voor verschillende doelgroepen.
- Veel mensen bekijken een film pas wanneer zij ervan horen of erover lezen. Het soort marketing dat er voor Nederlandse producties wordt gevoerd is van belang om te kunnen bepalen of het een succes is. Neem dit ook mee in de evaluatie.

3. Vragen of opmerkingen met betrekking tot definities zoals omschreven in de Mediawet en dataverzameling:

- Data verstrekking en transparantie zijn cruciaal om juiste afspraken te maken en marktontwikkelingen te volgen. NVBF heeft veel data en publiceert deze ook, en kan deze voor de evaluatie ter beschikking stellen. Wanneer de streamingsdiensten hun kijkcijfers beschikbaar stellen, is het mogelijk om ontwikkelingen in de markt beter te volgen en een goede benchmark te maken.

4. Overige aandachts- of zorgpunten:

- De invloed van internationale consolidatie op de machtsposities van streamers en de samenwerking met bioscopen moet worden gevolgd. Dit kan invloed hebben op de concurrentie en de diversiteit van het aanbod.
- Het belang van sterrenvorming en glamour rondom Nederlandse producties moet worden benadrukt. Dit draagt bij aan de zichtbaarheid en aantrekkelijkheid van Nederlandse films op lange termijn.

- De diversiteit in bezoekers en kijkers moet worden bevorderd, vooral voor jongere doelgroepen. Dit zorgt voor een bredere betrokkenheid bij Nederlandse content. Het is daarom relevant dat er niet alleen inzicht komt in hoeveel kijkers er zijn maar ook wie er kijken, zoals dit ook voor bioscoopbezoek in kaart wordt gebracht.
- Er moet voor gewaakt worden dat de budgetten niet te versnipperd over producties uitgegeven worden. Om goede kwaliteit te kunnen maken is er een substantieel budget nodig. Meer geld naar minder films kan de kwaliteit verbeteren. Het is belangrijk om goed in kaart te brengen waar de budgetten naartoe gaan en dat versnippering wordt tegen te gaan. Het is ook van belang om te kijken in welke mate de producties Nederlands zijn: gaat het geld uiteindelijk naar NL cast en crew?
- Nieuwe businessmodellen moeten onderzocht worden en geanalyseerd, aangezien de markt zo snel veranderd.
- Streamingsdiensten hebben een grote vlucht genomen tijdens corona, terwijl bioscopen lang gesloten waren of beperkt publiek mochten verwelkomen en nog steeds langzaam aan het opkrabbelen zijn. Er moet voor gewaakt worden dat bioscopen en filmtheaters niet verder in de verdrukking komen door de investeringsverplichting. De samenwerking tussen streamers en bioscopen zou meer opgezocht kunnen worden.

Bijlage 2.e. Verslag gesprek Dutch Academy for Film (DAFF) mede namens de makersverenigingen

Datum: 22 mei 2024 (online)
Aanwezig: Jenny Booms (DAFF), Bobby Boermans (DAFF), Christopher Parren (ACT), Maarten Treurniet (Netwerk Scenarioschrijvers/DDG)

Samenvatting:
Het gesprek met de DAFF richtte zich op de rol van onafhankelijke producenten, de verdeling van middelen, werkgelegenheid en beloning voor Nederlandse makers, en de noodzaak van transparantie en kwaliteitsbevordering in de sector. Ook werd het belang van publiek-private samenwerking en fair pay en fair share benadrukt. De DAFF sluit zich aan bij de schriftelijke inbreng van de NAPA.

1. Vragen, opmerkingen of elementen die jullie willen meegeven om de doeltreffendheid en effecten van de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren:

- Vanuit het makersperspectief is het belangrijk om inzicht te krijgen welke producenten als onafhankelijke producenten betrokken zijn. Het is voor de DAFF van belang dat de beschikbare middelen worden verdeeld over meerdere producenten (w.o. de vrije jongens/ de lokale kleine en middelgrote productiebedrijven) om monopolisering te voorkomen.
- Het aantal Nederlandse makers dat profiteert van de regeling moet worden gemonitord, inclusief creditlijsten, effecten op werkgelegenheid en beloning/ honorering.
- De kwaliteit en zichtbaarheid van Nederlandse producties moeten worden bevorderd en gemeten. Voor NL films, documentaires en series kan dit kan door te kijken naar prijswinnende producties, internationale erkenning (internationale sales/reizende producties) en het aantal views.
- Het stapelen van financiering voor NL films, documentaires en series door publiek-private samenwerking moet worden gestimuleerd. Dit verloopt momenteel moeizaam. Stapelen kan leiden tot hogere budgetten en (impliciet) hogere productiekwaliteit. Dit hangt ook samen met de mogelijkheden van omroepen/ Filmfonds.

2. Additionele en algemene informatie of aandachtspunten die volgens jullie belangrijk zijn om de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren:

- De complementariteit van verschillende regelingen moet worden geëvalueerd om te zien of ze samenwerken voor het grotere doel van een sterke NL filmsector.
- Stimuleert deze wet publiek-private samenwerking?
- Het is belangrijk om fair pay en fair share principes te bevorderen, waarbij succes eerlijk wordt gedeeld tussen alle betrokkenen.
- Inzicht in de genres die worden geproduceerd en de verhoudingen tussen verschillende soorten investering zijn belangrijk voor een evenwichtige verdeling van middelen: de inhoud van het aanbod (gerubriceerd naar verschillende categorieën producties), op welke manieren (wordt de investering echt toegevoegd aan het productiebudget of is het deels of volledig onderdeel van de minimum garantie die er al was via een distributeur bijv. bij aankoop van gereed product?) De verhoudingen zijn belangrijk - aankoop achteraf zal bijvoorbeeld een relatief klein effect hebben op de verhoging van de kwaliteit.

3. Vragen of opmerkingen met betrekking tot definities zoals omschreven in de Mediawet en dataverzameling:

- De berekening van de omzet en de bron daarvan moeten duidelijk zijn. De CvdM moet ervoor zorgen dat deze gegevens betrouwbaar zijn.

4. Overige aandachts- of zorgpunten:

- Grootste zorg is de transparantie en betrouwbaarheid van data. Dit is superbelangrijk om inzicht te krijgen in de effecten en goed te kunnen evalueren.
- Er moet in de monitoring en evaluatie tenminste onderscheid worden gemaakt tussen resp. NL speelfilms, dramaseries, documentaires, documentaire series, animatie en andere producties in samenhang met de wijze waarop er kan worden geïnvesteerd en in samenhang met het percentage onafhankelijke producties om een volledig beeld te krijgen van de effecten voor deze 6 categorieën.

- Er moet worden gekeken naar het effect van overvraging in jaren waarin veel projecten samenkomen. Jaarlijkse effectuering van investeringen moet worden aangemoedigd om productiecontinuïteit te stimuleren.
- Het is voor de sector belangrijk om een laagdrempelige jaarlijkse hand-out met de resultaten te hebben (bijv. zoals de jaarlijkse monitor van de Production Incentive) om betrokkenheid en draagvlak in de hele sector te behouden en misverstanden te voorkomen.
- Uit het verslag van de jaarlijkse monitor moet blijken dat alle partijen aan alle verplichtingen inclusief de sub-quota voldoen. Er moet ook duidelijk zijn welk bedrag al effectief is geïnvesteerd en welk bedrag wordt doorgeschoven. Zo kan er in de evaluatie vooral worden gekeken naar de toegevoegde waarde van de investeringsverplichting voor de verschillende categorieën en type producties, duurzaamheid van de verplichting en wat er beter kan.
- De sancties als streamers de verplichtingen niet nakomen moeten helder zijn. Wij pleiten ervoor dat dit in de evaluatie wordt meegenomen. Ons lijkt het wenselijk dat streamers aantoonbaar zelf moeten investeren of moeten afstorten in een fonds vóórdat de termijn waarbinnen moet worden geïnvesteerd is verstreken.
- Houdt de evaluatie bij uitvoeringsorganisaties van de overheid weg, het is van belang dat de evaluatie onafhankelijk wordt uitgevoerd.
- Let op een dubbeldip (Vlaams-Nederlandse investering die voor de investeringsverplichting hier en in België wordt opgevoerd).
- Let op de ontwikkeling en invloed van andere aanbieder zoals videosharing platforms zoals (YT, Facebook en Snapchat) en op de ontwikkeling van Superapps (concreet: Chinese WeChat (nieuw model, waar alle aankopen inzitten). Daar moet je ruimte voor inbouwen om te kunnen toetsen of deze niet ook onder de verplichting moeten vallen.
- Let op de Amerikaanse manier van contracteren (tot zelfs biometrische gegevens) en lang vastleggen van key personeel.
- Let op het effect op auteursrechten en fair pay/ fair share.

Bijlage 2.f. Verslag van het gesprek met vertegenwoordigers van diverse streamingsdiensten

Datum: 3 juni 2024
Aanwezig namens streamingdiensten: Marjolein van der Linden - RTL/Videoland | Suzanne Teijgeler en Celine Beekman - WarnerBros. Discovery/HBO Max | Isabel van Enckevort - Amazon Prime Video | Koen Schroten - namens Apple+ | Mathieu Andriessen - NLconnect (namens VodafoneZiggo en KPN) | Jasmijn Touw – Netflix | Jaap Bruijnen - namens Pathé Thuis | Paul Waszink (vervangt Roger Lodewick) – Viaplay | Verhinderd: Nicole Lamberts - The Walt Disney Company/Disney+

Samenvatting:
Aansluitend op de schriftelijke inbreng van een groot aantal van de aanwezige streamingdiensten en de leden van de VCO (aangehecht aan dit verslag), is gesproken over een aantal aspecten van die inbreng en zijn een aantal aanvullende vragen gesteld. Het gesprek betrof de reikwijdte, timing en inhoud van de evaluatie, het standpunt dat gezien de timing van de evaluatie sprake zou moeten zijn van een technische evaluatie, de data waarover het bureau dat de evaluatie verricht zou moeten beschikken, en de administratieve lasten die met de evaluatie gepaard gaan.

1. Vragen, opmerkingen of elementen die jullie willen meegeven om de doeltreffendheid en effecten van de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren:

Er werd verwezen naar de schriftelijke inbreng van de streamingdiensten en de leden van de VCO dd 31 mei 2024. Deze wordt door de aanwezigen onderschreven. Kern van de inbreng is dat door de (bijgestelde / geamendeerde) timing van de evaluatie zoals genoemd in de wet (in 2026) geen bruikbare gegevens kunnen worden verzameld om iets te zeggen over de doeltreffendheid en effectiviteit van de verplichting.

- **Timing en compliance cyclus**: De eerste volledige compliance cyclus (rekenend vanaf 1/1/2024 toen de wet van kracht werd) is pas voltooid per 1/1/ 2027 en daarover zal voor 1 juli 2027 aan het CvdM worden gerapporteerd. Daardoor zullen er in 2026 geen bruikbare gegevens beschikbaar zijn en kan er aldus slechts een technische evaluatie worden uitgevoerd.

- **Technische evaluatie:** De technische evaluatie houdt in dat er door een onderzoeksbureau kan worden getoetst of het feitelijke proces van de data-aanlevering aan, verwerking van en monitoring van de regeling door de toezichthouder (CvdM) naar behoren loopt, waarbij speciale aandacht kan worden besteed aan de vraag of begrippen duidelijk, werkbaar en uitvoerbaar zijn, en tot welke belasting de rapportageplicht leidt.

- **Doeltreffendheid:** De vertegenwoordigers geven aan dat de wetgever heeft geoordeeld dat dat partijen die actief zijn op de Nederlandse markt, moeten investeren in de bij wet geformuleerde producties, en aldus een bijdrage leveren aan de beschikbaarheid van Nederlandse content voor de kijker. De investeringsverplichting is volgens de streamingdiensten doeltreffend indien de partijen die onder de investeringsverplichting vallen de vereiste bijdrage hebben geleverd.

- **Nederlandse content**: De streamingdiensten benadrukken, zoals ook in de schriftelijke inbreng is uitgewerkt, dat alle producties waarin kan worden geïnvesteerd gelijkwaardig zijn, en dat de evaluatie moet worden gedaan op basis van de wet zoals die is aangenomen in het democratische proces.

- **Mogelijke evaluatie op een later moment**: De vertegenwoordigers vinden het van belang te benadrukken dat de monitoring en de evaluatie dicht blijven bij de uiteindelijke wet, en dat dus sprake moet zijn van een technische evaluatie om de hierboven en in de schriftelijke inbreng genoemde redenen. Eventuele andere

zaken[19] kunnen mogelijk aan bod komen in een eventuele volgende evaluatie (nadat tenminste een volledige compliance cyclus is afgerond), indien politieke besluitvorming daarom vraagt en het evaluatiekader alsdan zou worden herijkt. Het is voor nu te vroeg om dit te bespreken, aangezien de verplichting pas vanaf dit jaar van kracht is en de monitoring en rapportage nog moeten worden ingeregeld door de toezichthouder.

2. Additionele en algemene informatie of aandachtspunten die volgens jullie belangrijk zijn om de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren:

- **Referentiejaar:** Er werd besproken dat het lastig is een 'eerlijk' referentiejaar te benoemen, op basis waarvan een evaluatie uitspraken kan doen over de doeltreffendheid en effecten van de investeringsplicht. De streamingsmarkt ontwikkelt zich razendsnel: 5 jaar geleden was het grootste deel van de vandaag vertegenwoordigde streamingsdiensten nog niet aanwezig op de Nederlandse markt en sindsdien is de markt sterk veranderd. De coronapandemie heeft ook sterke effecten gehad op de markt, waardoor vergelijking met deze jaren ook een geen bruikbare benchmark oplevert. De groei van de industrie, de groei van investeringen in het Nederlandse av-aanbod, en andere marktontwikkelingen sinds het Raad voor Cultuur rapport (data uit 2017) zijn niet te linken aan de implementatie van de investeringsverplichting, waardoor ook niet kan worden gebenchmarkt aan het Raad voor Cultuur rapport. Het lijkt het meest zuiver om, mocht in de toekomst door de politiek worden besloten tot een tweede evaluatie, eventuele vergelijkingen tussen jaren te starten vanaf het jaar van de introductie van de investeringsverplichting: het jaar 2024.

- Het is belangrijk dat de evaluatie harde factoren en meetbare gegevens betrekt.

3. Vragen of opmerkingen met betrekking tot definities zoals omschreven in de Mediawet en dataverzameling:

De discussie richtte zich op (de vraag naar de noodzaak van) dataverzameling en definities:

- S**pecificaties:** Er werd besproken of de definitie van Nederlandse culturele av content nader gespecificeerd moet worden in de evaluatie. De consensus was dat de huidige definities goed werkbaar zijn, en dat in het kader van het rapportageproces waar nodig met de toezichthouder afstemming zal worden gezocht.
- **Gebruik van geanonimiseerde data:**. De vertegenwoordigers vinden ten stelligste dat data die door de streamingsdiensten aan het Commissariaat zijn / worden aangeleverd, niet 1-1 door het onderzoeksbureau kan worden gebruikt in het kader van de evaluatie. Deze data zijn bedrijfs- en concurrentiegevoelig. Informatie die in vertrouwelijkheid aan een toezichthouder wordt verstrekt kan niet aan een externe organisatie worden doorgestuurd.

  Partijen geven desgevraagd aan dat voor het beoordelen van de doeltreffendheid en effecten van de geldende wet zoals die geëvalueerd moet worden, niet nodig is voor de onderzoekers om te beschikken over informatie met betrekking tot de mate waarin specifiek is geïnvesteerd in films of drama(series) of documentaire(series). De wet vereist immers niet dat bepaalde subquota moeten worden gerealiseerd. Op de opmerking van de interviewers dat gedetailleerde informatie mogelijk wel kan helpen om te sturen op toekomstig beleid, geven

[19] Er is in het gesprek van 3 juni gesproken over de doeltreffendheid en de effecten van de investeringsverplichting in de context van ontwikkelingen in de sector (bijv. wat is de staat van de sector en de staat van het aanbod? Welke marktspecifieke factoren (bijv. nieuwe modellen, consolidatie van streamingmarkt, het functioneren van het filmfonds, de samenhang met andere (evt. Fiscale) regelingen zijn wat betreft de vertegenwoordigers van de streamingdiensten van belang in het kader van de evaluatie? De vertegenwoordigers geven aan dit wellicht elementen zijn om mee te nemen in een eventuele toekomstige evaluatie, mocht daartoe door de politiek worden besloten, maar het is simpelweg te vroeg om daar nu al iets zinnigs over te zeggen, en om nu te speculeren op de vraag of er na 2026 een tweede evaluatie moet komen en waar die over zou moeten gaan. De wet is pas net in werking getreden.

partijen aan dat de evaluatie slechts de huidige wet betreft, en dat daarnaast geldt dat precies voorschrijven in welke categorieën content zij zouden moeten investeren zeer verstrekkend zou ingrijpen in hun commerciële vrijheid.

4 Overige aandachts- of zorgpunten:

Het gesprek behandelde diverse overige punten en zorgen met betrekking tot de investeringsverplichting.

- **Administratieve Lasten:** De administratieve last van de rapportage, inclusief de inschakeling van externe partijen, is in sommige andere landen aanzienlijk, wat ten koste kan gaan van investeringen in producties. Er werd verwezen naar de situatie in Vlaanderen, waar de rapportage honderden bladzijden beslaat. Het is aan de toezichthouder deze rapportage vorm te geven. Het is prettig als de door de toezichthouder geëiste rapportage overzichtelijk en eenduidig wordt vormgegeven. Tijdens de evaluatie zou kunnen worden geëvalueerd in hoeverre het rapportageproces leidt tot administratieve lasten.
- **Evaluatie van wet:** De vertegenwoordigers benadrukken nogmaals dat de evaluatie zich moet zich richten op de wet en zeker niet op individuele titels of bedrijven. Deze gegevens zijn concurrentiegevoelig en gegeven de beperkte omvang van het taalgebied zijn ook geaggregeerde data te herleiden naar de respectievelijke streamingsdiensten en titels.
- **Zichtbaarheid:** Er bestaat al regelgeving die zich richt op de zichtbaarheid van (Europese) producties. Dit kan aldus niet meegenomen te worden bij deze evaluatie.
- **Prijzen / reizen:** de streamingdiensten geven desgevraagd aan dat er geen noodzaak bestaat voor de onderzoekers om te beschikken over informatie over gewonnen prijzen, zichtbaarheid en de vraag in hoeverre Nederlandse av content internationaal “reist”. Dit betreft immers geen wettelijke eisen. Veel van de Nederlandse content die onder de investeringsplicht wordt gemaakt zal zich bovendien (juist vanwege zijn typisch Nederlandse karakter) niet lenen voor vertoning in het buitenland en op festivals, en dat hoeft ook niet.
- Partijen waren ook met elkaar eens dat deze evaluatie niet het moment is om in te gaan op eventuele **prijsopdrijvende effecten** van de investeringsverplichting, onder meer omdat hier geen bruikbare data voor beschikbaar zullen zijn.

De vertegenwoordigers benadrukten dat, gezien de timing (in 2026) en beschikbaarheid van data, de evaluatie van de investeringsverplichting alleen technisch van aard kan zijn. Dit betekent dat de evaluatie zich moet richten op de duidelijkheid en werkbaarheid en uitvoerbaarheid van de wet en bijbehorende definities en criteria. Er is onder de vertegenwoordigers een brede consensus dat de evaluatie zich moet richten op de formele werking van de wet, en op (werkbare) administratieve vereisten.

Bijlage 2.g. Verslag gesprek Raad voor Cultuur

Datum: 7 mei
Aanwezig namens RvC: Kristel Baele, Jakob van der Waarden, Joachim Thissen

De Raad voor Cultuur heeft diverse aandachtspunten en vragen aangedragen met betrekking tot de evaluatie van de investeringsverplichting. Belangrijke onderwerpen zijn het uitsplitsen van het publiek, onderzoek naar het bereik, strategisch gedrag van betrokken partijen, en de toegevoegde waarde van de verplichting. Daarnaast vraagt de Raad aandacht voor de betrokkenheid van verschillende partijen, de bredere culturele impact, en het vastleggen van diversiteit in de productie. Deze punten zullen volgens de Raad cruciaal zijn voor een grondige periodieke evaluatie van de investeringsverplichting in de komende jaren.

1. Vragen, opmerkingen of elementen die jullie willen meegeven om de doeltreffendheid en effecten van de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren:

- Het publiek moet worden uitgesplitst om beter inzicht te krijgen in wie welke Nederlandse content bekijkt.
- Onderzoek doen naar het bereik (views) van de Nederlandse content is essentieel.
- Bij de doeltreffendheid gaat het erom dat de verplichte investering wordt gedaan en dat wordt voldaan aan de criteria en aan de sub-quota in de wet. Bij de effecten is ook het belangrijk naar het bereik te kijken en naar het aandeel van de investering in de productiebudgetten.
- We moeten begrijpen welk strategisch gedrag de investeringsverplichting uitlokt bij de betrokken partijen.
- De toegevoegde waarde van de investeringsverplichting moet duidelijk worden onderbouwd en toekomstbestendig zijn.
- Belangrijk is om te bepalen of de productie zonder de investeringsverplichting zou hebben plaatsgevonden. Je moet kunnen zien hoe groot het (gemiddelde) aandeel is van de investering door streamers in het productiebudget.
- Meer betrokken partijen bij de financiering zorgt voor meer diversiteit in de productie.
- Borgen dat betrokkenen verplicht bijdragen aan de evaluatie van de investeringsverplichting.

2. Additionele en algemene informatie of aandachtspunten die volgens jullie belangrijk zijn om de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren:

- Het is cruciaal om de strategische voordelen en mogelijke nadelen van de investeringsverplichting te evalueren.
- De verplichting moet breed worden bekeken, inclusief de culturele impact over meerdere jaren door jaarlijkse monitoring en periodieke evaluatie van de investeringsverplichting. Ook periodiek sectorbreed kwalitatief en kwantitatief onderzoek naar (markt)ontwikkelingen is belangrijk.
- Documentatie van diversiteit in financiering en productie moet goed en eenduidig worden bijgehouden.
- Oneigenlijke effecten, zoals ongewenste neveneffecten, moeten ook in de evaluatie worden opgenomen.
- Het is belangrijk om de brede vertegenwoordiging van belanghebbenden te waarborgen in het evaluatieproces.

3. Vragen of opmerkingen met betrekking tot definities zoals omschreven in de Mediawet en dataverzameling:

- We moeten zorgen voor duidelijke definities en criteria voor dataverzameling.
- Het is belangrijk om vast te stellen wie verantwoordelijk is voor de dataverzameling en -rapportage.
- Alle betrokken partijen moeten zich bewust zijn van hun verplichtingen ten aanzien van de evaluatie.

4. Overige aandachts- of zorgpunten:

- Zorg ervoor dat interviews en kwalitatieve data een compleet beeld geven van de effecten van de investeringsverplichting.
- Er moet een brede vertegenwoordiging zijn van verschillende belanghebbenden in het evaluatieproces.
- De resultaten van de evaluatie moeten bruikbaar zijn voor toekomstige beleidsvorming.
- Deze moeten bijdragen aan een duurzame ontwikkeling van de Nederlandse film- en audiovisuele sector.

Bijlage 2.h. Verslag gesprek Nederlands Filmfonds

Datum: 13-05-2024
Aanwezig namens Filmfonds: Sandra den Hamer, George van Breemen

Het gesprek met het Nederlands Filmfonds benadrukte de noodzaak van transparantie en openheid in de sector, evenals de belangrijke rol van streamingdata in de evaluatie. De snel veranderende marktomstandigheden vereisen flexibele regelgeving en een diverse mix van financieringsbronnen om de Nederlandse filmindustrie te ondersteunen, te laten groeien en het publieksbereik te vergroten en inzichtelijk te maken.

1. Vragen, opmerkingen of elementen die jullie willen meegeven om de doeltreffendheid en effecten van de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren:

- De manier van betrokkenheid bij verschillende genres en manieren van produceren moet goed in kaart worden gebracht. M.a.w. inzicht in de diversiteit in genres (speelfilms, dramaseries, documentaires, documentaireseries, animatiefilms, animatieseries, andere producties) en productiemethoden (productie/coproductie/aankoop vooraf/aankoop achteraf) en of een productie onafhankelijk is of niet is belangrijk voor de evaluatie.
- Er moet meer inzicht komen in verstopte informatie via distributiedeals met filmdistributeurs om de werkelijke prestaties en effecten beter te begrijpen.
- De zichtbaarheid van de Nederlandse film is cruciaal, zowel voor het Filmfonds als voor de verantwoording naar de politiek. Streamingdata en het aantal views moeten worden meegenomen, naast het culturele aspect. Openheid in de sector is essentieel voor de toekomst van de financiering van Nederlandse films, aangezien de markt zo snel veranderd en de instrumenten goed op elkaar dienen te worden afgestemd.

2. Additionele en algemene informatie of aandachtspunten die volgens jullie belangrijk zijn om de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren:

- Als er meer kennis wordt gedeeld, kan er beter op elkaar worden ingespeeld, bijvoorbeeld door de release windows op elkaar af te stemmen. Dit bevordert de samenwerking en efficiëntie in de sector.
- De doeltreffendheid van de regeling zit ook in het bevorderen van een open en transparante sector. Het Filmfonds is bereid mee te werken aan het evaluatieproces en pleit voor eenvoud in de uitvoering en tijdige betrokkenheid.

3. Vragen of opmerkingen met betrekking tot definities zoals omschreven in de Mediawet en dataverzameling:

- De markt ontwikkelt zich snel, waardoor een benchmark mogelijk niet zinvol is. De huidige marktomstandigheden zijn totaal anders dan een paar jaar geleden (Coronajaren, introductie van meerdere nieuwe spelers). Het is belangrijk dat de regelgeving flexibel genoeg is om met deze veranderingen mee te gaan.
- De markt is momenteel niet gezond en de druk op het Filmfonds is zeer hoog. Een verbeterde mix van financieringsbronnen zou het fonds meer ruimte geven om meer uitgesproken kwalitatief hoogwaardige projecten te financieren.
- De verplichting moet leiden tot een meer divers aanbod en aansluiten bij het economisch ecosysteem. Beleidsmakers moeten de data en verplichtingen kunnen gebruiken om effectief beleid te maken.

4. Overige aandachts- of zorgpunten:

- Het is belangrijk dat de dataverzameling en de verplichting aansluiten bij het economisch ecosysteem en dat beleidsmakers effectief met de data kunnen werken.
- Het Filmfonds wil dat de (implementatie van) de investeringsverplichting bijdraagt aan een open en transparante sector, wat uiteindelijk leidt tot betere samenwerking en innovatie.
- Het Filmfonds is bereid samen te werken met het CvdM t.a.v. producties die mede door het Filmfonds zijn ondersteund. Dit vergt dat er duidelijkheid is over de data die verzameld moeten worden en de wijze waarop.

Bijlage 3. Schriftelijke inbreng

Bijlage 3.a. *Schriftelijke inbreng Nederlandse Publieke Omroep (NPO)*

Bijlage 3.b. *Schriftelijke inbreng Nederlandse Audiovisuele Producenten Alliantie (NAPA)*

Bijlage 3.c. *Schriftelijke inbreng Nederlandse Content Producenten (NCP)*

Bijlage 3.d. *Schriftelijke inbreng Nederlandse Vereniging van Bioscopen en Filmtheaters (NVBF)*

Bijlage 3.e. *Schriftelijke inbreng afvaardiging makersverenigingen (DAFF, DDG, Netwerk Scenarioschrijvers, ACT)*

Bijlage 3.f. *Schriftelijke inbreng Netflix, The Walt Disney Company, Videoland, Amazon Prime Video, Warner Bros. Discovery, Sky Showtime, leden van de Vereniging van Commerciële Omroepen (VCO)*

Bijlage 3.g. *Schriftelijke inbreng Viaplay*

Bijlage 3.h. *Schriftelijke inbreng NLconnect*

Bijlage 3.i. *Schriftelijke inbreng Pathé Thuis*

Bijlage 3.a. Schriftelijke inbreng Nederlandse Publieke Omroep (NPO)

nederlandse publieke omroep

Memo

van
Bastiaan Toering (Afdeling Strategie & Innovatie)

Aan
Doreen Boonekamp
David Lauwen

betreft
Input t.b.v. evaluatieontwerp investeringsverplichting

datum
22 mei 2024

Geachte mevrouw Boonekamp, geachte meneer Lauwen,

De landelijke publieke omroep is gevraagd om input te geven ten behoeve van de rapportage voor een evaluatieontwerp met betrekking tot de investeringsverplichting voor grote streamingdiensten. De landelijke publieke omroep is niet direct belanghebbende bij deze investeringsverplichting, maar het valt niet uit te sluiten dat de publieke omroep wel indirect de effecten ondervindt van de verplichting voor grote streamingdiensten om 5% van hun relevante omzet te investeren in Nederlands cultureel audiovisueel product. Ten behoeve van het evaluatieontwerp heeft de publieke omroep een aantal aandachtspunten geformuleerd, die zij graag meegeeft aan het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Het beoogde doel van de investeringsverplichting is om Nederlands media-aanbod te stimuleren, waarin de kijker zichzelf en zijn leefwereld kan herkennen en ziet daartoe op media-aanbod dat kwalificeert als Nederlands cultureel audiovisueel product. Geconstateerd wordt dat met name producties in de vorm van documentairefilms, documentaireseries, dramaseries en speelfilms onder druk staan door de toename van internationaal aanbod. Evaluatie van de doeltreffendheid van de investeringsverplichting zou zich daarom moeten richten op de mate waarin de verplichting daadwerkelijk heeft bijgedragen aan het versterken van de positie van deze typen producties, in termen van kwantiteit (aantal producties) en zichtbaarheid.

Op het moment dat streamingdiensten investeren in Nederlands cultureel audiovisueel product kan dit leiden tot een herverdeling van middelen binnen de Nederlandse media-industrie. Afhankelijk van waar middelen naartoe stromen kan dat gevolgen hebben voor de publieke omroep, maar ook de verhoudingen binnen de sector beïnvloeden. In de evaluatie dient daarom te worden stilgestaan bij de systemische impact van de investeringsverplichting. Het is belangrijk dat beleidsmakers de effecten van deze regelgeving blijven monitoren en indien nodig aanpassen in het belang van een evenwichtige en gezonde mediasector.

Daarnaast vindt de landelijke publieke omroep het van belang dat er in de evaluatie aandacht wordt besteed aan de invloed van de investeringsverplichting op de mate van concurrentie op de markt, waarbij gekeken wordt naar ideeën, talent en crew. Een toenemende concurrentie kan als effect hebben dat de schaarste van ideeën, talent en crew verder oploopt in een markt waar er al langer sprake is van meer vraag dan aanbod. In de evaluatie zou gekeken moeten worden naar de kostenontwikkeling die dit ten gevolg zou kunnen hebben.

Aan de ene kant kan de toegenomen investering in lokale content de druk op de publieke omroep verhogen om concurrerend te blijven, zowel daar waar het gaat kwaliteit als op het gebied van innovatie. Aan de andere kant biedt de verplichting mogelijkheden voor samenwerking tussen de publieke omroep en streamingdiensten, bijvoorbeeld door coproduceren of het delen van rechten. Hierbij blijft het echter van belang dat publiek-private samenwerking niet ten koste gaat van de uitvoering van de publieke mediaopdracht: het publieke belang mag niet ten koste gaan van het commerciële belang.

Ten aanzien van de dataverzameling stelt de landelijke publieke omroep zich op het standpunt dat het van belang is om te weten in welke producties is geïnvesteerd. In de evaluatie dient te worden gekeken naar de verdeling van investeringen over financiering van producties, aankoop van uitzendlicenties vooraf, of de aankoop van ready-made media-aanbod. Daarnaast is het van belang om in kaart te brengen hoe de investeringen zijn geland bij documentairefilms en -series, dramaseries en speelfilms en welk deel in overige genres is geïnvesteerd. Zoals hierboven beschreven vindt de landelijke publieke omroep het van belang dat wordt meegenomen hoe de investeringsverplichting heeft bijgedragen aan de zichtbaarheid van het Nederlands cultureel audiovisueel product. Om dit te kunnen meten is het van belang dat inzichten worden opgedaan in de mate waarop het Nederlandse publiek het betreffende aanbod weet te vinden.

Tot slot een punt van zorg: gezien de inwerkingtreding van de investeringsverplichting op 1 januari 2024 en het daarin opgenomen verantwoordingsregime dat streamingdiensten ertoe verplicht uiterlijk op 1 juli 2027 verantwoording af te leggen is het zeer de vraag of de effecten van de investeringsverplichting ten tijde van de voorgenomen evaluatie reeds zichtbaar zijn. Hierdoor is voorzichtigheid ten aanzien van uitspraken over de doeltreffendheid en effectiviteit van de investeringsverplichting geboden.

Met vriendelijke groet,

Bastiaan Toering
Adviseur Strategie
Afdeling Strategie & Innovatie

contact
bastiaan.toering@npo.nl / 06 29 05 1840

Bijlage 3.b. Schriftelijke inbreng Nederlandse Audiovisuele Producenten Alliantie (NAPA)

NAPA Nederlandse Audiovisuele Producenten Alliantie

Input t.b.v. evaluatieontwerp Investeringsverplichting

Versie: 20240529/RF

1. **Vragen, opmerkingen of elementen die wij willen meegeven om de doeltreffendheid en effecten van de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren**

Welke streamingdiensten zijn op basis van hun jaarlijkse, in Nederland behaalde omzet gehouden aan de investeringsverplichting?

Per streamingdienst: is voldaan aan de verplichtingen?

- Zo ja: was ook sprake van meer investeringen per boekjaar dan waartoe de streamingdienst op grond van de maatregel verplicht is?
- Zo niet: op welk(e) punt(en) is tekortgeschoten? Wat is de procedure om dit te corrigeren?

Hoe hoog waren de investeringen die kwalificeren uit hoofde van de stimuleringsmaatregel?
In de rapportage uitgesplitst naar:

a. streamingdienst;
b. categorieën producties;
c. typen investeringswijze;
d. onafhankelijke producties en niet-onafhankelijke producties.

Ad b.

- De rapportage moet in ieder geval inzicht verschaffen in de investeringen in de categorieën producties waarvoor de stimuleringsmaatregel oorspronkelijk was bedoeld: documentairefilm, documentaireserie, dramaserie en speelfilm.
- Het is wenselijk dat ook relevante ***overige*** categorieën worden onderscheiden zoals (maar niet beperkt tot) realityprogramma's, spelprogramma's en variété.
- Rapportage over de totale investeringen en ook het aandeel (%) per categorie.

Ad c.

- Dit zijn: productie, coproductie, verwerving exploitatielicentie vooraf, verwerving exploitatielicentie achteraf (aankoop) van een productie die niet ouder is dan vier jaar.

Ad d.

- Staatssecretaris Uslu stelde tijdens de behandeling van het wetsvoorstel door de Tweede Kamer: 'De heer Van Strien vroeg welke definitie ik hanteer als het gaat om onafhankelijke producties. Ik hanteer de definitie uit de Mediawet die ook geldt voor de publieke en commerciële omroepen.'[1] Deze definitie is opgenomen in artikel 2.120 (publieke mediadiensten) en artikel 3.22 (commerciële mediadiensten) van de Mediawet 2008.
- Op welke manier toetsen de streamingdienst respectievelijk de toezichthouder of sprake is (geweest) van investeringen in onafhankelijke producties?
- Omwille van de transparantie vragen wij inzichtelijk te maken welke productiemaatschappijen betrokken zijn bij de betreffende producties, nu er meer streamingdiensten gaan investeren en een investering ook d.m.v. presale en aankoop achteraf kan worden gedaan.

[1] Tweede Kamer, Invoering investeringsverplichting ten behoeve van Nederlands cultureel audiovisueel product, 22 maart 2023

Een **nulmeting** is van belang om te kunnen vaststellen of sprake is van extra investeringen ten opzichte van de periode vóór inwerkingtreding van de stimuleringsmaatregel. Op vragen daarover heeft staatssecretaris Uslu de Eerste Kamer toegezegd dat het ministerie van OCW streamingdiensten zou vragen om de toezichthouder inzicht te verschaffen over de investeringen in de jaren vóór 2024.[2]

- Heeft het ministerie hier uitvoering aan gegeven?
- Hebben streamingdiensten hier gehoor aan gegeven?

Aanvullende vragen

- Welk aandeel (%) vormen de investeringen in het totale **productiebudget** van de betreffende productie?
- Welk aandeel (%) vormen **animatieproducties** in de verschillende categorieën?
- Welk aandeel (%) vormen producties voor **jeugd(doelgroepen)** in de verschillende categorieën?
- Bij een **bulkaankoop**: hoe reken je investeringen toe aan een specifieke productie?
- Het verkrijgen en verwerken van **integere data** is essentieel voor het welslagen van de verplichting. Hoe wordt bijvoorbeeld voorkomen dat sprake is van onjuiste datering van contracten, verbloemen van relevante omzet, verwerken van marketingkosten of onwerkelijke kosten in productiebegrotingen en opvoeren van dezelfde producties als kwalificerende investering/besteding in meer lidstaten/territoria?
- Wordt gerapporteerd op welke manier producties voldoen aan de **criteria** voor 'Nederlands cultureel audiovisueel product'?[3] Wordt dit gecontroleerd door de toezichthouder?
- Wordt gerapporteerd hoeveel producties geschreven/gesproken zijn in het **Fries, Limburgs of Nedersaksisch**?

2. Additionele en algemene informatie of aandachtspunten die volgens ons belangrijk zijn om de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren

Publieksbereik

Een van de doelstellingen van de Investeringsverplichting is om de zichtbaarheid van Nederlandse culturele audiovisuele producties te versterken. Producenten bepleiten dat streamingdiensten de toezichthouder én de direct betrokken onafhankelijke producent meer inzicht verlenen in het aantal views per productie, zowel binnen Nederland (of: Benelux) als daarbuiten. Voor distributie via bioscoop, televisie en fysieke dragers is dit al jaren gebruikelijk.

Netflix geeft al het goede voorbeeld: in december 2023 werd het eerste Netflix Engagement Report gepubliceerd met de 'kijkuren' van 18.000 films en series, gelijk aan 99% van alle views. Netflix is voornemens om dit halfjaarlijks te doen.

Idealiter kan op basis van deze data beter inzicht worden verkregen in: (*i*) de 'levenscyclus' van producties en (*ii*) hoe gecombineerde distributie via verschillende platformen op elkaar kan inwerken[4]. Exploitanten, financiers, producenten en makers zijn daarbij gebaat.

---

[2] Eerste Kamer, plenaire vergadering 24 oktober 2023

[3] Mediawet 2008 (2024) art. 3.29f

[4] Streamers en omroepen hanteren exclusiviteit nog steeds als maatstaf, maar samenwerking c.q. bereidheid tot co-exclusiviteit kan juist wederzijds voordeel opleveren (bijvoorbeeld door mee te liften op marketing/naamsbekendheid), zo

Prominence
Onder de term 'zichtbaarheid' valt niet alleen het uiteindelijke publieksbereik maar ook de manier waarop titels onder de aandacht worden gebracht. De Europese richtlijn audiovisuele mediadiensten (AVMSD) schrijft voor: 'De lidstaten zorgen ervoor dat onder hun bevoegdheid vallende aanbieders van audiovisuele mediadiensten op aanvraag een aandeel van ten minste 30% aan Europese producties opnemen in hun catalogi en dat die producties aandacht krijgen.'[5] In het Engels: 'Member States shall [...] ensure prominence of those works'.

In de nationale wetgeving van 13 Europese landen worden specifieke instrumenten benoemd om te voldoen aan deze 'prominence'-verplichting.[6] In Nederland beperkt de Mediawet zich echter tot het voorschrift dat dit aanbod 'onder de aandacht van het publiek [moet worden] gebracht'.[7] Daarom ligt het in de rede dat streamingdiensten geen nadere verantwoording moeten afleggen over deze inspanningen.

Vervolgonderzoek
Toenmalig staatssecretaris Uslu heeft de Eerste Kamer toegezegd te willen onderzoeken of het mogelijk is om **videoplatforms** zoals YouTube en Facebook onder de werking van de investeringsverplichting te brengen.[8] Op dit moment is dat nog niet het geval omdat deze platforms niet als VOD-aanbieders aangemerkt worden. De staatssecretaris gaf aan dat dit punt meegenomen zou worden in de evaluatie na drie jaar. Wat zijn de vervolgstappen hierin?

Producenten bevelen aan tevens te onderzoeken of het mogelijk is om **platforms voor interactieve media en games** op aanvraag – zoals bijvoorbeeld Steam, PlayStation Plus, Meta Quest + (Oculus) – onder de werking van de Investeringsverplichting te brengen. Dit zou dergelijke grote internationale diensten die profiteren van hun aanwezigheid in de Nederlandse markt medeverantwoordelijk maken voor het Nederlandse productieklimaat. Voor de zichtbaarheid en concurrentiepositie van Nederlandse makers en producenten van (culturele) interactieve mediaproducties zou dit een wezenlijke stimulans betekenen. Diverse Europese lidstaten waaronder Duitsland, België, Finland, Zweden en Polen kennen een actief stimuleringsbeleid voor interactieve producties en games, vooralsnog blijft Nederland daarbij achter.

3. Vragen of opmerkingen met betrekking tot definities zoals omschreven in de Mediawet en dataverzameling

- Naast verslaglegging t.a.v. de verschillende deelonderwerpen zou de rapportage ook een dataset moeten omvatten die het mogelijk maakt om **dwarsverbanden** te leggen. Bij het ontwerp van het evaluatiekader moet hierover al nagedacht worden.

- Hanteer duidelijke definities en standaarden teneinde data jaarlijks op dezelfde manier te kunnen analyseren.

- Zoek aansluiting bij de samenstellers van de jaarlijkse **Film Facts & Figures** (Filmfonds en NVPI). Het is wenselijk dat gegevens uit de rapportage m.b.t. de Investeringsverplichting gecombineerd kunnen worden met deze gezaghebbende monitor. Zodoende kan duidelijk worden welk aandeel de investeringen uit hoofde van de Investeringsverplichting hebben in het **Nederlandse productievolume**.

---

bleek tijdens de NFF Extended-bijeenkomst van 1 december 2023. Hier werd het voorbeeld gegeven van 'Het Gouden Uur' (AVROTROS) dat succesvol wordt gedistribueerd via NPO Plus én Netflix.
[5] Europese richtlijn audiovisuele mediadiensten (2018) art. 13 lid 1
[6] Een overzicht is opgenomen in het rapport 'AVMS Digest. The promotion of European works' (2023, p. 17-19) van European Audiovisual Observatory.
[7] Mediawet 2008 (2024) art. 2.115 lid 3
[8] Eerste Kamer, plenaire vergadering 24 oktober 2023

- Maak gebruik van de ervaringen van **toezichthouders** in andere Europese lidstaten waar al langer een soortgelijke stimuleringsmaatregel van kracht is. Laat je tevens adviseren door organisaties met kennis van de (inter)nationale VOD-markt zoals Bindinc./VOD Insights en Nationaal Media Onderzoek).

- De rapportage moet **doelmatig** zijn en **geen onnodige administratieve lasten** opleveren voor betrokken partijen. De letterlijke en figuurlijke rekening mag niet op het bord van de producenten belanden. Wanneer financiering voortvloeit uit de Investeringsverplichting, adviseert NAPA aangesloten productiebedrijven om dit expliciet op te nemen in overeenkomsten met streamingdiensten. Dit kan bijdragen aan de monitoring.

- We erkennen dat gedetailleerde informatie (zoals bedrag per titel of het aantal views per titel) als **bedrijfsgevoelig** kan worden opgevat. Overeengekomen kan worden dat ten behoeve van de publieke presentatie van de resultaten van monitoring en evaluatie door de toezichthouder gebruik wordt gemaakt van geaggregeerde data – bijvoorbeeld gemiddelde investering per titel of gemiddelde/totale investering per categorie producties.

4. Overige aandachts- of zorgpunten

De definities van '**onafhankelijke producties**' in de Mediawet en de Beleidsregels van het Commissariaat voor de Media sluiten aan bij de definities die van kracht zijn in wetgeving van andere Europese lidstaten en de definities die gehanteerd worden door Europese subsidieprogramma's zoals Eurimages en Creative Europe. Het is essentieel dat deze samenhang gewaarborgd blijft.

Wij vinden het belangrijk dat beleid aansluit op de praktijk. Mede gezien het continu veranderende medialandschap en kijkgedrag is het nodig dat er periodiek (tenminste eens in de vier jaar) onafhankelijk en **sectorbreed onderzoek** wordt uitgevoerd naar actuele (markt)ontwikkelingen in de Nederlandse audiovisuele industrie en ook in internationaal perspectief. Hiertoe riep de hele keten al op in het **Sectorplan** 'Versterking positie Nederlandse culturele audiovisuele productie'.

Ten slotte: door **bundelen van publieke en private middelen** in plaats van te spreiden, worden productiebudgetten vergroot. Dit komt de kwaliteit en het bereik van Nederlandse films, documentaires en series ten goede. Dit sluit aan bij de ambitie van de gehele sector – zoals verwoord in het Sectorplan – om te komen tot een Nederlands aanbod van hoge kwaliteit en met ***production value***, dat een groot publiek in Nederland aanspreekt en dat voor een deel óók over de grenzen excelleert.

De **Nederlandse Audiovisuele Producenten Alliantie** (NAPA) biedt een gezamenlijke stem aan onafhankelijke professionele producenten. De ca. 75 leden zijn actief in verschillende disciplines, waaronder speelfilm, dramaseries, documentaire, animatie, innovatieve mediaproducties en games. De beroepsvereniging heeft als doel de gemeenschappelijke belangen van haar leden te behartigen en het productieklimaat te versterken.

www.producentenalliantie.nl

Bijlage: kaders Investeringsverplichting

De belangrijkste kaders van de wettelijke investeringsverplichting (van kracht sinds januari 2024):

- De Investeringsverplichting gaat gelden voor streamingdiensten met een in Nederland behaalde omzet van € 10 mln of hoger.

- Per jaar moeten deze streamingdiensten 5% van hun totale Nederlandse omzet investeren in Nederlandse producties. Als investering kwalificeert:
a. een bijdrage aan het realiseren van een nieuwe (co)productie;
b. de verkrijging vooraf van een exploitatielicentie voor een nog niet voltooide productie; of
c. de verkrijging van een exploitatielicentie voor een productie die op het moment van de verkrijging niet ouder is dan vier jaar.

- Minimaal 50% van de bestedingen die voortvloeien uit de Investeringsverplichting, moet worden aangewend voor documentairefilm, documentaireserie, dramaserie of speelfilm. De resterende middelen mogen streamingdiensten ook besteden aan ander media-aanbod, met uitzondering van verslagen of registraties van sportevenementen of -wedstrijden. Bij alle categorieën kan gebruik gemaakt worden van verschillende technieken, waaronder animatie.

- Minimaal 60% van de bestedingen die voortvloeien uit de Investeringsverplichting, moet ten goede komen aan onafhankelijke producties.

- Producties waarin wordt geïnvesteerd moeten aan twee van de volgende voorwaarden voldoen, waarbij voorwaarde a. of b. altijd vervuld moet worden:
a. het scenario moet voor minimaal 75% in het Nederlands of Fries zijn opgesteld;
b. hoofdpersonages moeten zich voor minimaal 75% in het Nederlands of Fries uitdrukken;
c. het scenario van een productie moet zijn gebaseerd op een literair werk dat origineel in het Nederlands of Fries is verschenen;
d. een productie moet als hoofdthema de Nederlandse cultuur, geschiedenis, maatschappij (in brede zin) of politiek hebben.

- Monitoring: het ministerie van OCW doet jaarlijks verslag van de door streamingdiensten gedane investeringen in het voorgaande boekjaar, specifiek over de investeringen in Nederlands cultureel audiovisueel product (films, series en documentaires) en het aandeel dat is besteed ten behoeve van onafhankelijke producties. Daartoe wordt gebruik gemaakt van de informatie die het Commissariaat voor de Media heeft verkregen in het kader van haar toezichthoudende taak.

- Evaluatie: binnen drie jaar na inwerkingtreding van de investeringsverplichting zal deze door een onafhankelijk onderzoeksbureau worden geëvalueerd om de doeltreffendheid en de effecten van de investeringsverplichting in de praktijk te onderzoeken. Daarbij wordt in het bijzonder aandacht besteed aan de gevolgen voor de categorieën producties waarvoor het wetsvoorstel oorspronkelijk volledig was bedoeld (films, series en documentaires).

Volledige wetstekst:
Wet van 1 november 2023 tot wijziging van de Mediawet 2008 in verband met het invoeren van een investeringsverplichting ten behoeve van Nederlands cultureel audiovisueel product

Bijlage 3.c. Schriftelijke inbreng Nederlandse Content Producenten (NCP)

de av-producenten

NCP hecht er waarde aan, naast de samenvatting van het gesprek op 14 mei 2024, nog het volgende mee te geven:

1. De wet moet worden nageleefd en het CvdM controleert of dat gebeurt.

2. NCP wil een zo breed mogelijke evaluatie van de werking van de wet, zoals die is geamendeerd en aangenomen door de Tweede Kamer. Dat betekent, naast de doelen van het wetsvoorstel, óók:

   - dat ten minste 60% van het te investeren bedrag moet worden besteed aan onafhankelijke producties zoals gedefinieerd in de Mediawet, artikel 3.22, lid1. Dit is via het amendement-Van Strien/Werner geregeld;
   - dat niet alleen (documentaire- of speel)films en (documentaire- of drama)series in aanmerking komen voor de investeringsverplichting, maar dat voor de helft van de investeringsverplichting alle genres, met uitzondering van sport, onder de wet vallen. Conform amendement-Werner c.s.

3. Het belangrijkste doel van de wetsevaluatie is om te beoordelen of het beoogde bedrag van circa € 45 miljoen aan investeringen per jaar wordt opgebracht.

4. Pas op voor overregulering; geef bedrijven de ruimte om te ondernemen.

Oostenburgervoorstraat 164B
1018 MR Amsterdam
www.avproducenten.nl

GEREGISTREERD
IBAN NL10ABNA0550238409
KVK 40517442
BTW NL009757491B01

Bijlage 3.d. Schriftelijke inbreng Nederlandse Vereniging van Bioscopen en Filmtheaters (NVBF)

Input NVBF evaluatie investeringsverplichting

24 mei 2024

Suggesties evaluatie investeringsverplichting

Voorop staat dat bioscopen en filmtheaters niet onder de investeringsverplichting vallen, maar de wetswijziging raakt onze sector wel. Ook wij zijn gebaat bij kwalitatief goede Nederlandse films waarvoor het publiek naar de bioscoop komt. Ook zijn wij gebaat bij verbetering van het imago van de Nederlandse film.

- **Bioscoopuitbreng en window**
  Wanneer streamingsdiensten (veel) geld investeren in een film, is het de vraag of zij de film in de bioscoop uitbrengen en zo ja, voor hoe lang. In het verleden probeerden veel streamingsdiensten het product exclusief op hun platform uit te brengen. Tegenwoordig lijkt een zeer korte window bij grote producties meer de norm te worden. Wij zijn uiteraard gebaat bij een zo lang mogelijk window. Wij zouden dan ook graag in kaart laten brengen hoeveel Nederlands product er in de bioscoop wordt uitgebracht en hoe lang. In combinatie met de data over bezoek en kijkers, kan er dan vervolgens worden bekeken wat het meest succesvol is.

- **Data**
  Zonder goede data kan er geen goede evaluatie worden uitgevoerd. NVBF heeft veel data en publiceert deze ook. Wij kunnen deze voor de evaluatie (eventueel in samenwerking met NVPI) ter beschikking stellen. Wanneer de streamingsdiensten hun kijkcijfers beschikbaar stellen, is het mogelijk om een goede benchmark te maken. Het aantal producties kan ook in kaart worden gebracht.

- **Besteding van het geld**
  Wij hebben als sector al wat langer ervaring met het investeren van geld in Nederlandse producties door middel van het Abraham Tuschinski Fonds. Met dit in het achterhoofd willen wij meegeven dat ervoor gewaakt moet worden dat de budgetten niet te versnipperd over producties uitgegeven dienen te worden. Om goede kwaliteit te kunnen maken is er een budget nodig. Ons advies; meer geld naar minder films. Breng goed in kaart waar de budgetten naartoe gaan en probeer versnippering tegen te gaan.

- **Marketing**
  Veel mensen bekijken een film pas wanneer zij ervan horen of erover lezen. Het soort marketing dat er voor Nederlandse producties wordt gevoerd is van belang om te kunnen bepalen of het een succes is. Ook voor het imago van een productie is voldoende en goede marketing nodig. Neem dit ook mee in de evaluatie.

- **Balans films vs. series/documentaires**
  Er dient voor gewaakt te worden dat het gros van het budget niet wordt uitgegeven aan series/documentaires. Consumenten kijken veel series/documentaires op streamingsdiensten. Echter, Nederlandse films dienen ook gemaakt te worden. In de evaluatie dient daarom ook in kaart te worden gebracht wat de balans is.

- **Verhouding streamingsdiensten en bioscopen/filmtheaters**
  De streamingsdiensten hebben een grote vlucht genomen tijdens corona. Bioscopen krabbelen langzaam op. Er dient voor gewaakt te worden dat de bioscopen en filmtheaters door deze verplichting niet verder in de verdrukking komen. De samenwerking zou meer opgezocht kunnen worden.

Bijlage 3.e. Schriftelijke inbreng afvaardiging makersverenigingen (DAFF, DDG, Netwerk Scenarioschrijvers, ACT)

Afvaardiging makersverenigingen – input evaluatie wet investeringsverplichting
Bobby Boermans (DAFF), Maarten Treurniet (DDG/Netwerk Scenarioschrijvers), Christopher Parren (ACT), Jenny Booms (DAFF)

1. wij onderschrijven de input vanuit de NAPA

Vragen, opmerkingen of elementen die jullie willen meegeven om de doeltreffendheid en effecten van de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren;

2. onafhankelijke producties: inzicht in welke producties en welke productiemaatschappijen. Om te kunnen meten of het echt de lokale/nationale producenten ten goede komt en niet alleen grote mediagroepen.
3. Vlaams- Nederlandse investering niet dubbel opnemen als investering (zie NAPA)
4. inzicht in: waar wordt in geïnvesteerd? Op welke manier wordt geïnvesteerd?
5. inzicht per streamer, globaal (hoeft niet op titelniveau)
6. hoeveel Nederlandse makers profiteren hier werkelijk van? Inzicht in creditlijsten. Wat is het effect op werkgelegenheid, werkdruk en honorering? Is er sprake van diversiteit aan makers of wordt een kleine groep overvraagd?
7. het doel van de wet is de kwaliteit en het aanbod van Nederlandse producties te versterken. Naast het meten van de groei in aanbod, pleiten wij ervoor om ook de kwaliteit mee te nemen in de evaluatie. Dat kan in ieder geval gemeten worden aan de hand van erkenning door prijzen. Kijkcijfers en internationale erkenning zijn andere meetinstrumenten.

Additionele en algemene informatie of aandachtspunten die volgens jullie belangrijk zijn om de investeringsverplichting over drie jaar te evalueren;

8. in hoeveel gevallen is er sprake van spreiding over meerdere jaren? En wat is het effect daarvan?
9. wat zijn de sancties als er niet voldaan wordt?
10. wordt er een alternatieve manier van investeren geboden? Zo nee, is dit op termijn wel wenselijk? In welke vorm?
11. stimuleert deze wet publiek-private samenwerking? Zo ja, is er sprake van fair pay en fair share?

Vragen of opmerkingen met betrekking tot definities zoals omschreven in de Mediawet en dataverzameling;

12. hoe wordt de omzet berekend? Is het mogelijk om de soorten inkomsten gespecificeerd op te nemen in de evaluatie (subscription, advertising, sponsoring)?

Overige aandachts- of zorgpunten.

13. animatie – meenemen in het monitoren (zie NAPA)
14. wij pleiten voor een laagdrempelige handout of infographic om de sector inzicht te geven en betrokken te houden bij de evaluatie. (Naast iets als film, facts & figures voor de beleidsmakers)

Bijlage 3.f. *Schriftelijke inbreng Netflix, The Walt Disney Company, Videoland, Amazon Prime Video, Warner Bros. Discovery, Sky Showtime, leden van de Vereniging van Commerciële Omroepen (VCO)*

Input kader voor evaluatie investeringsverplichting Mediawet

Namens Netflix, The Walt Disney Company, Videoland, Amazon Prime Video, Warner Bros. Discovery, Sky Showtime, leden van de Vereniging van Commerciële Omroepen (VCO)

1. Introductie

Het ministerie heeft ons de gelegenheid geboden[1] om input te geven op het kader voor de uitvoering van de evaluatie van de onlangs in werking getreden investeringsverplichting[2], op grond van art. 9.14h Mediawet.

Wij zijn erkentelijk voor deze uitnodiging en delen graag onze opvattingen over de evaluatie die in 2026 zal worden uitgevoerd. Deze opvattingen betreffen onder andere de timing en afbakening van de evaluatie en (de mogelijkheid tot) het benchmarken van effecten van de investeringsplicht. We praten hierover graag verder tijdens de bijeenkomst die gepland staat voor 3 juni a.s.

2. Kader van de evaluatie

Op 1 januari 2024 is de nieuwe investeringsverplichting voor audiovisuele mediadiensten op aanvraag ('streamingdiensten') in werking getreden, die is opgenomen in art. 3.29e e.v. van de Mediawet. Op grond van art. 9.14h Mediawet moet de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ('Minister) binnen drie jaar na de inwerkingtreding van de investeringsverplichting, in dit geval dus vóór 1 januari 2027, aan de Staten-Generaal een verslag sturen over de doeltreffendheid en de effecten van die bepalingen in de praktijk (de 'evaluatie'). Daarnaast rapporteren streamingsdiensten jaarlijks aan het Commissariaat voor de Media ('CvdM') over de omzet en gedane investeringen en wordt een geaggregeerd verslag hiervan jaarlijks naar de Staten-Generaal gestuurd.

Gezien de nauwe betrokkenheid van het Ministerie van EZK bij de totstandkoming van de wetgeving, gaan wij ervan uit dat het Ministerie van EZK ook in de evaluatie en de totstandkoming van het evaluatiekader een formele rol toebedeeld krijgt.

3. Technische evaluatie

De evaluatie van de investeringsverplichting moet vóór 1 januari 2027 plaatsvinden. Die timing is relevant voor de manier waarop de Minister de doeltreffendheid en effecten van de investeringsverplichting *kan* en *dient* te evalueren. Zoals hieronder zal worden toegelicht, dwingt naar ons oordeel de timing tot het uitvoeren van een *technische* evaluatie.

Timing compliance-cyclus

Art. 3.29g(1) Mediawet bepaalt dat de verplichte investering moet worden uitgevoerd voordat twee boekjaren zijn verstreken sinds het einde van het boekjaar waarin de relevante omzet is

[1] Brief van het ministerie van OCW, Y. Louakili, 24 april 2024.

[2] Wijziging van de Mediawet 2008 in verband met het invoeren van een investeringsverplichting ten behoeve van Nederlands cultureel audiovisueel product @kamerstuknummer 36.176

31 mei 2024

gegenereerd. Dit betekent dat de investering over de omzet uit het boekjaar 2024 ('compliance-cyclus 2024') moet worden uitgevoerd vóór het einde van 2026. Investeringen voor de compliance-cyclus 2024 kunnen dus verspreid over 2024, 2025 en 2026 worden gedaan, maar kunnen ook geheel in 2026 worden gedaan. Vóór het einde van 2026 is er dus per definitie nog geen bruikbare informatie beschikbaar over de compliance-cyclus 2024.

Art. 3.29h(1) Mediawet bepaalt bovendien dat streamingdiensten vóór 1 juli het CvdM moeten informeren over hun investeringen met betrekking tot het voorgaande boekjaar. Dit betekent dat de streamingdiensten het CvdM vóór 1 juli 2027 moeten informeren over de relevante investeringen die ze in het boekjaar 2026 hebben gedaan. De informatievoorziening aan het CvdM voor de compliance-cyclus 2024 zal dus pas per 1 juli 2027 compleet (moeten) zijn.

Op het moment van de voorgenomen evaluatie zal het CvdM dus nog geen complete informatie hebben over de investeringen voor de compliance-cyclus 2024. Ook zal de Minister het jaarlijkse geaggregeerde verslag over de door de streamingdiensten gedane investeringen op basis van art. 9.14h Mediawet pas na 1 juli 2027 aan de Staten-Generaal kunnen zenden.

Op het moment waarop de evaluatie uiterlijk aan de Staten-Generaal moet worden verstuurd, 1 januari 2027, zal het dus nog niet mogelijk zijn om de doeltreffendheid en de effecten van de investeringsverplichting te evalueren op basis van de volledige cijfers van de investeringen van de streamingdiensten. Hierdoor zal dan ook geen bruikbaar c.q. representatief antwoord (en ook niet een bruikbaar 'voorlopig' antwoord) kunnen worden gegeven op de vraag of c.q. in hoeverre de investeringen van de streamingdiensten daadwerkelijk bijdragen aan het doel van de investeringsverplichting, namelijk de versterking van Nederlands cultureel audiovisueel aanbod.[3] De termijnen van wetsevaluaties (o.a. na Kamer toezeggingen) worden volgens WODC-onderzoek dikwijls als te kort ervaren, en ook hier lijkt de evaluatietermijn te kort te zijn om het beoogde doel van de evaluatie te verwezenlijken.[4]

Nu een volledige evaluatie van de effecten van de investeringsverplichting en de mate waarin de investeringsverplichting het beoogde doel bereikt nog niet mogelijk zal zijn op het moment dat de evaluatie moet worden uitgevoerd, menen wij dat de evaluatie slechts kan zien op de meer technische aspecten van de investeringsverplichting. In paragraaf 2.2 wordt dit nader toegelicht. Tijdens de bijeenkomst over de evaluatie van 22 april 2024 begrepen wij dat ook het Ministerie, gezien de (door de Kamer verzochte) timing van de evaluatie, ervan uitgaat dat slechts een technische evaluatie kan worden verricht.

Timing lagere regelgeving

De investeringsverplichting is per 1 januari 2024 in werking getreden en het mag op zich dus al opmerkelijk worden genoemd dat nog geen vijf maanden later al wordt gewerkt aan de evaluatie ervan. Bovendien is OCW voornemens om op basis van art. 3.29g(7) en art. 3.29h(3) Mediawet bij of krachtens AMvB en ministeriële regeling nadere regels te stellen over bepaalde details van de investeringsverplichting (zoals de omgang met producties die worden geannuleerd en de aanlevering van informatie bij het CvdM). Deze nadere regels zijn nog niet vastgesteld en kunnen daarom nog niet worden meegenomen bij de vaststelling van het kader

[3] Memorie van Toelichting, *Kamerstukken* II 2020/21, 36176, nr. 3, p. 1.

[4] C.M. Klein Haarhuis, Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, 'Evaluatievermogen bij beleidsdepartementen', p. 67 (link).

31 mei 2024

voor de evaluatie. Deze regelgeving is echter wel van belang voor onder andere de uitvoerbaarheid en duidelijkheid van de investeringsverplichting. Het is daarom ongelukkig dat de timing van het opstellen van het evaluatie*kader* is gewijzigd. In de Tweede Kamer zei de Staatssecretaris dat het evaluatiekader komt na "een jaar of twee, ruim voordat de evaluatie plaatsvindt. Dat geeft inzicht, ruimte om te kijken hoe de maatregel in de praktijk werkt en welke aspecten evaluatie behoeven." Echter, na de val van het kabinet, heeft de (demissionaire) Staatssecretaris dit in de Eerste Kamer gewijzigd naar het "eerste kwartaal van 2024".[5]
Door die wijziging is het onmogelijk om de uitvoerbaarheid en duidelijkheid van de lagere regelgeving effectief in het evaluatiekader op te nemen, maar kan hooguit het vooralsnog *uitblijven* van die lagere regelgeving worden mee-geëvalueerd.

Conclusie: timing leidt tot technische evaluatie
Het is uiteraard aan de wetgever en de politiek om te bepalen wanneer de evaluatie van de investeringsverplichting moet worden afgerond respectievelijk opgezet. Dat heeft echter wel gevolgen voor waar die evaluatie(opzet) realiter over kan gaan. Naar onze mening betekent het concreet dat de evaluatie die vóór 1 januari 2027 dient te worden uitgevoerd slechts technisch van aard *kan* en *moet* zijn, en dat over doeltreffendheid en effecten in bredere zin zelfs geen bruikbare voorlopige indrukken kunnen worden gegeven. De timing van zowel de evaluatie zelf als die van het opstellen van het evaluatiekader, maken immers dat het niet mogelijk is om te evalueren welke effecten de investeringsverplichting daadwerkelijk heeft op de markt voor Nederlands audiovisueel cultureel product. Wat wél geëvalueerd kan worden, is in hoeverre de criteria en definities voor de investeringsverplichting in de Mediawet duidelijk genoeg zijn en of de investeringsverplichting uitvoerbaar is.

Onderwerpen technische evaluatie
Zoals hierboven uiteengezet, is het te vroeg om de effectiviteit en doeltreffendheid van de investeringsplicht volledig te evalueren. De evaluatie zal daarom beperkt moeten blijven tot technische aspecten van de wet en de lagere regelgeving. Deze technische aspecten zijn o.a.:

- Zijn de definities, begrippen, criteria en regels voor de investeringsplicht duidelijk? Hierbij kan gedacht worden aan[6]:
    - de mediadiensten die onder het bereik van de investeringsplicht vallen;
    - de producties die meetellen voor de investeringsplicht;
    - de omzet die meetelt voor de investeringsplicht;
    - investeringen die meetellen voor de investeringsplicht (conform artikel 3.29g Mediawet).
- Zijn de definities, begrippen, criteria en regels werkbaar en uitvoerbaar?
- Zijn de (effecten van) de criteria, regels, definities en begrippen in lijn met de relevante kaders, doelstellingen en beginselen van nationaal en EU recht?

---

[5] Uslu, G. (Staatssecretaris Cultuur en Media) in Plenair verslag Tweede Kamer, 64e vergadering, 22 maart 2023, link; en Uslu, G. (Staatssecretaris Cultuur en Media), Toezegging Filmmakers betrekken bij evaluatie (36.176), link.
[6] Voor zover ten tijde van de evaluatie de interpretatie van bepaalde wettelijke begrippen onderdeel vormt (dan wel naar verwachting zal vormen) van Europawijde discussie in Brussel, dient zeer terughoudend te worden omgegaan met afzonderlijke Nederlandse evaluatie/ oordelen over de inhoud en afbakening van begrippen. Dit om te zorgen dat Nederland niet uit de pas zal lopen met Europa.

De toepassing van deze criteria kan ook een beter beeld geven van de overeenstemming van deze investeringsverplichting met de Grondwet en met beginselen van EU-recht, zoals het beginsel van proportionaliteit, non-discriminatie, de informatie- en kunstenvrijheid, het vrij verkeer van diensten en de vrijheid van vestiging.

Gezien de nauwe verbondenheid tussen de te verrichten technische evaluatie en de werkzaamheden van het Commissariaat voor de Media, ligt het voor de hand dat het Commissariaat zal worden gevraagd om input voor de evaluatie.

4. Grenzen aan een eventuele inhoudelijke evaluatie

Voor zover er toch besloten zou worden om al tot een ruimere evaluatie over te gaan voordat de eerste volledige compliance cyclus is voltooid, en dus zonder volledig (of bruikbaar voorlopig) beeld van de feiten, gelden de volgende aandachtspunten ten aanzien van
a) het **doel** van de investeringsverplichting;
b) de **effecten** van de investeringsplicht die tegen dat doel moeten worden afgezet;
c) de **reikwijdte/ toetsingscriteria** van een evaluatie

Wij lichten dit hieronder toe.

a. Doel van de investeringsverplichting

Evaluatie van de wet zelf; niet van oorspronkelijke bedoeling daarvan

De doelstelling van de investeringsverplichting is het bieden van een stimuleringsmaatregel voor Nederlands cultureel audiovisueel product.[7]

In de brief van het Ministerie waarmee wij zijn uitgenodigd voor het leveren van een bijdrage aan het evaluatiekader[8] wordt aangegeven dat de evaluatie de doeltreffendheid en de effecten van de investeringsverplichting in de praktijk dient te onderzoeken, "*met name als het gaat om de producties waarvoor het wetsvoorstel oorspronkelijk volledig was bedoeld*".

Deze benadering staat op gespannen voet met artikel 9.14h(1) Mediawet, dat een verslag verlangt over de doeltreffendheid en de effecten in de praktijk van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de *aangenomen wet*, niet in een *consultatieversie* of het oorspronkelijke *voorstel* van wet.

De Tweede Kamer heeft beslist om de mogelijke investeringen door streamingdiensten niet te beperken tot alleen (documentaire- of speel)films en (documentaire- of drama)series, en om investeringen in alle soorten producties (behalve sport) aan te merken als Nederlands cultureel audiovisueel product.[9] Dit amendement is aangenomen in een democratisch proces. Dit – en alleen dit – is dan ook hoe de investeringsverplichting op grond van de huidige Mediawet is

---

[7] Zie o.a. Memorie van Toelichting, *Kamerstukken* II 2020/21, 36176, nr. 3, p. 10.

[8] Brief van de heer Y. Louakili, 24 april 2024.

[9] Tweede Kamer, Gewijzigd amendement van het lid Werner c.s. ter vervanging van nr. 28 over regelen dat alle producties behalve sport als Nederlands cultureel audiovisueel product kunnen kwalificeren doch ten minste 50% van het te investeren bedrag aangewend wordt voor de oorspronkelijke categorieën Nederlands cultureel audiovisueel product, link.

bedoeld en van die bedoeling moet worden uitgegaan bij de evaluatie. Het doel van de investeringsverplichting is de stimulering van *a*/het Nederlands cultureel audiovisueel product, met uitzondering van sport maar inclusief producties die geen (documentaire- of speel)films of (documentaire- of drama)series zijn en de doeltreffendheid en de effecten van de investeringsverplichting moet ook ten aanzien van dat soort producties worden geëvalueerd, en niet ten aanzien van een deelverzameling daarvan.

Evaluatie van beschikbaarheid Nederlandse content; niet van stimulering Nederlandse AV economie

Daarnaast is het belangrijk om te benadrukken dat de investeringsverplichting een culturele stimuleringsmaatregel is, geen economische beschermingsmaatregel. De verplichting is er ten behoeve van de *Nederlandse kijker*, voor wie voldoende Nederlandstalig *aanbod* beschikbaar moet zijn dat valt binnen de definitie van artikel 3.29f Mediawet. De verplichting is er niet ter bescherming van *Nederlandse producenten*, noch van (de inkomenspositie van) *Nederlandse makers*. Dit uitgangspunt is ook verankerd in het artikel 3.29f Mediawet, waarin wordt verwezen naar het feit dat lokale/Nederlandse AV-producties *Europese* (niet: 'Nederlandse') producties zijn die aan bepaalde inhoudelijke eisen voldoen.

De wetgever hanteert dit uitgangspunt terecht: indien de investeringsverplichting in de Mediawet economische stimulering tot doel zou hebben, zou zij in strijd zijn met Europees recht. De investeringsmaatregel is namelijk ook van toepassing op aanbieders van streamingdiensten die onder de bevoegdheid van een andere lidstaat vallen (art. 3.29i(1) Mediawet). Een dergelijke regel is alleen in lijn met Europees recht indien dit op aan het algemeen belang ontleende gronden is gerechtvaardigd. Doelstellingen van economische aard kunnen geen redenen van openbare orde vormen.[10] Hierbij is ook het kader van Art. 13 AVMS-richtlijn van belang. Het doel van die bepaling (en dus voorwaarde voor de verenigbaarheid daarmee van de Nederlandse regeling) is het bevorderen van de productie en distributie van *Europese* werken, en niet het beschermen van nationale audiovisuele economieën.

Uit dit alles vloeit voort dat voor de evaluatie dus niet van belang is of de investeringsverplichting doeltreffend en effectief is in de bescherming of stimulering van de eigen (Nederlandse) audiovisuele economie.

b. Effecten

Tegen het hierboven besproken doel zouden de effecten van de investeringsverplichting moeten worden afgezet. Zoals in paragraaf 2.1 reeds beschreven, kan zo'n evaluatie nog niet plaatsvinden totdat er een volledige compliance cyclus is voltooid. Indien dat toch zou gebeuren, moet rekenschap worden gegeven van het feit dat de effecten van de investeringsverplichting moeilijk te isoleren zijn van de effecten van andere zaken die invloed hebben op de beschikbaarheid voor de kijker van Nederlands audiovisueel cultureel product, zoals COVID(steun), het functioneren van het Nederlandse Filmfonds, (de aan- of afwezigheid van) fiscale regelingen, de verplichting uit de AVMS-richtlijn dat de catalogus van streamingdiensten voor 30% uit Europese werken moet bestaan en dat die gepromoot moeten worden, etc.

---

[10] Hof van Justitie 25 juli 1991, ECLI:EU:C:1991:323, rov. 11.

c. Reikwijdte / toetsingscriteria van de evaluatie

De Staatssecretaris heeft toegezegd om o.a. filmmakers te betrekken bij de evaluatie en in het evaluatieplan de wijze van betrokkenheid op te nemen.[11] Het Ministerie geeft in zijn uitnodigingsbrief van 24 april jl. aan dat het "aan branche- en vakverenigingen van producenten en andere makers, filmdistributeurs, bioscopen/filmtheaters en commerciële omroepen, en aan streamers (gezamenlijk) en NPO/CvO" vraagt om input te leveren voor de rapportage ten behoeve van het ontwerp van de evaluatie.

Hiermee is het Ministerie verder gegaan dan door de Kamer verzocht, en ook dan door de Staatssecretaris aan de Kamer toegezegd. Immers, er was verzocht noch toegezegd om partijen te betrekken bij het opstellen van het *evaluatieplan*, maar alleen om hen te betrekken bij de evaluatie *zelf*, en om aan te geven hoe dat zou gaan gebeuren.

Het is uiteraard aan de overheid om te bepalen welke belanghebbenden om input wordt gevraagd voor de evaluatie zelf, maar het kader van de evaluatie en de toetsingscriteria dienen uiteindelijk echter neutraal te zijn. In het evaluatieplan kan worden vastgelegd hoe verschillende belanghebbenden worden betrokken bij de evaluatie zelf, maar dat betekent niet dat deze belanghebbenden mogen vormgeven welke aspecten in aanmerking komen voor het evaluatiekader. De evaluatie wordt in de eerste plaats genormeerd door de wet. De evaluatie van de investeringsverplichting kan in elk geval geen vehikel worden om 'verlanglijstjes' in te dienen voor andere of aanvullende maatregelen die genomen zouden kunnen worden, of gegevens waarover men (buiten het beperkte kader van de evaluatie van de wet om) zou willen beschikken.

Objectiviteit en onafhankelijkheid zijn belangrijke principes bij de uitvoering van evaluaties, en zijn o.a. benadrukt in de aanbevelingen van de Europese Commissie voor betere regelgeving:[12]

> "Evaluation work whether undertaken in-house or outsourced to external parties – should respect the principles of objectivity and independence. The analysis in an evaluation can be considered objective and independent if it is based on all relevant information, it is conducted without influence or pressure by third parties and reports transparently on the positive and negative elements of the analysis."

Het is dus cruciaal om onderscheid te maken tussen belangen die moeten worden meegewogen bij de het (kader voor) de evaluatie van de investeringsverplichting en belangen en wensen die niet tot de reikwijdte van het doel van de investeringsverplichting behoren. Zoals hierboven besproken heeft de investeringsverplichting niet tot doel de economische positie van makers te stimuleren, en kunnen de economische belangen van makers niet worden meegenomen in het kader van de evaluatie. Daarmee moeten deze onderwerpen buiten de evaluatie vallen, ook als de betrokken partijen een andersluidende wens zouden uitspreken. Er zijn bovendien parallelle wetgevingsinitiatieven die deze specifieke belangen beogen te behartigen, zoals de billijke vergoeding voor makers in art. 45d Auteurswet en de arbeidsmarktagenda. Ook andere wensen en verlangens van de culturele sector, waarop deze investeringsverplichting niet specifiek is gericht, moeten buiten beschouwing worden gelaten.

---

[11] Uslu, G. (Staatssecretaris Cultuur en Media), Toezegging Filmmakers betrekken bij evaluatie (36.176), link.

[12] Europese Commissie, 'Better Regulation Toolbox', juli 2023, p. 380 (link).

31 mei 2024

Videosharingplatforms en lineaire mediadiensten
Los van het bovenstaande merken wij op dat de Staatssecretaris heeft toegezegd om de toepassing van de investeringsplicht op lineaire diensten[13] en op "videosharingplatforms"[14] mee te nemen in het evaluatieplan.

Het gaat daarbij dus niet om een evaluatie van de huidige wet, maar om een studie naar de juridische haalbaarheid en wenselijkheid van het in het leven roepen van een nieuwe investeringsplicht. Daarvoor biedt artikel 9.14h(1) Mediawet geen basis. Bij zo'n investeringsplicht voor lineaire diensten of videosharingplatforms zouden bovendien andere stakeholders betrokken zijn en spelen andere EU-rechtelijke randvoorwaarden en aandachtspunten. Dit dient daarom naar ons oordeel geen onderdeel te worden van het evaluatiekader van deze investeringsverplichting. Die zou, zoals hierboven betoogd, beperkt moeten blijven tot een technische evaluatie.

5. Benchmarking

In de uitnodiging van het ministerie van 24 april jl. staat dat streamingdiensten wordt gevraagd om input te leveren voor mogelijke data die benodigd is om de evaluatie optimaal te kunnen uitvoeren. Gedacht wordt aan een benchmark met de periode vóór de inwerkingtreding van de investeringsverplichting. Zo'n benchmark is niet mogelijk. Dat wordt hieronder toegelicht.

De mogelijkheden om een deugdelijke benchmark te verrichten worden allereerst bemoeilijkt door de bijzondere omstandigheden die in jaren 2020-2023 hebben gegolden als gevolg van de Coronapandemie. In de jaren 2020-2022 zijn veel producties noodgedwongen *on hold* gezet omdat zij niet veilig geproduceerd konden worden. In de daaropvolgende periode (2022 – 2023) was daarentegen sprake van een productiepiek. In beide periodes zijn onorthodoxe keuzes gemaakt als gevolg van onorthodoxe omstandigheden. Daarmee is de periode 2020-2023 dus niet indicatief voor de status quo waartegen de introductie van de investeringsplicht zou kunnen worden gebenchmarkt.

Daarbij komt dat de Nederlandse streamingsmarkt gedurende die periode sterk in beweging was. Veel streamingsdiensten zijn in de periode 2020-2024 in Nederland op de markt gekomen[15]. De snelle groei en relatieve onvolwassenheid van de streamingmarkt in Nederland bemoeilijken de mogelijkheid tot het uitvoeren van een deugdelijke benchmark verder.

Indien ondanks het bovenstaande toch een vergelijking wordt gemaakt tussen het aandeel/ de totale investeringen door streamingdiensten in Nederlands cultureel audiovisueel product vóór en ná de inwerkingtreding van de investeringsverplichting, zou een dergelijke vergelijking dus niets zeggen over de effectiviteit van de wet, maar eerder iets over de bijzondere periode in en rond de pandemie.

---

[13] Uslu, G. (Staatssecretaris Cultuur en Media), Toezegging Bij evaluatieplan verschil investeringsverplichting bij commerciële mediadiensten op aanvraag en lineair meenemen (36.176), link.
[14] Uslu, G. (Staatssecretaris Cultuur en Media), Toezegging Onderzoek videosharingplatforms (36.176), link.
[15] Zo kwamen in de periode 2020-2023 onder meer HBO Max, ViaPlay, Sky Showtime en Amazon Prime naar Nederland.

31 mei 2024

Vergelijking met de periode van vóór de pandemie ligt echter evenmin voor de hand, aangezien er toen veel minder streamingdiensten actief waren op de Nederlandse markt en het (ook dan) niet mogelijk is om te beoordelen in hoeverre investeringen na introductie van de investeringsplicht moeten worden geacht het gevolg te zijn van de introductie van die wet (en niet van het feit dat er sinds het benchmarkjaar jaren aan marktontwikkeling verstreken zijn).

Wij zijn om bovenstaande redenen van oordeel dat, benchmarken in dit geval geen geschikt instrument is om de effectiviteit van de investeringsplicht te meten. Overigens geldt dat indien uitsluitend een *technische* evaluatie wordt verricht zoals door ons bepleit, de afwezigheid van benchmarkmogelijkheden niet tot legitimiteitsproblemen voor de evaluatie hoeft te leiden.

6. Conclusie

Op basis van het bovenstaande concluderen wij het volgende:

- als gevolg van de timing van de evaluatie zal de reikwijdte ervan beperkt moeten blijven tot een technische evaluatie, waarbij nog geen conclusies kunnen worden getrokken over de doeltreffendheid en effectiviteit van de verplichting, omdat bruikbare informatie daarover in 2026 nog ontbreekt, en zal de evaluatie moeten zien op de duidelijkheid en uitvoerbaarheid van in de wet genoemde definities, begrippen, criteria en regels die gelden in de context van de wettelijk vastgestelde investeringsverplichting;
- eventueel valt te overwegen de evaluatie na het moment van voltooiing van de eerste compliance-cyclus te laten plaatsvinden, zodat dit tot een meer inhoudelijke evaluatie leidt;
- bij de evaluatie moet (uitsluitend) de wet worden geevalueerd zoals die door in beide Kamers is aangenomen;
- het evaluatiekader moet bestaan uit neutrale criteria die niet zijn gebaseerd op aanvullende beleidswensen van belanghebbenden. Voor zover dergelijke verlanglijstjes wél worden opgevraagd bij belanghebbenden als input op het evaluatiekader, is het relevant dat andere partijen, waaronder de betrokken streamingdiensten, daarop kunnen reageren zodat een genuanceerd beeld ontstaat van de betrokken belangen, wat leidt tot een evenwichtig evaluatiekader. Hetzelfde geldt voor de evaluatie zelf, waarbij een evenwichtig beeld van de verschillende belangen nodig is en alleen de belangen betrokken moeten zijn die daadwerkelijk beoogd zijn door de investeringsverplichting;
- zaken die te maken hebben met de economische gevolgen van de evaluatie voor producenten en voor makers moeten buiten de evaluatie worden gelaten, nu immers de investeringsplicht geen economische stimuleringsmaatregel is, of juridisch mag zijn, voor de Nederlandse creatieve industrie;
- het benchmarken van de (onvolledige) informatie die in 2026 beschikbaar is aan gegevens uit de periode voor 2024, is niet mogelijk als gevolg van de uitzonderlijke jaren 2020-2024 (coronapandemie) en het feit dat de Nederlandse streamingindustrie nog zeer beweeglijk is waardoor ook gegevens van voor 2020 geen bruikbare benchmark kunnen opleveren;
- wij gaan ervan uit dat het ministerie van EZK een formele rol zal hebben bij zowel het opstellen van het evaluatieplan als de evaluatie zelf; en, tot slot;
- het ligt voor de hand dat het opstellen van het evaluatiekader zal gebeuren onder verantwoordelijkheid van de nieuwe minister in het nieuwe kabinet.

31 mei 2024

Wij lichten onze standpunten graag verder toe tijdens de bijeenkomst op 3 juni a.s.

Met vriendelijk groet,

Netflix

The Walt Disney Company

Videoland B.V.

Amazon Prime Video

Warner Bros. Discovery

Sky Showtime

VCO

31 mei 2024

Bijlage 3.g. Schriftelijke inbreng Viaplay

DocuSign Envelope ID: 98959A89-2B48-49D2-9574-D1FA8B813772

Ter attentie van:

Mevrouw D. Boonekamp, de heer D. Lauwen

Per e-mail: doreen@doreenboonekamp.nl; david@hetcreatiefkapitaal.nl

6 juni 2024

Betreft: Kader voor evaluatie investeringsplicht Mediawet

Geachte mevrouw Boonekamp, heer Lauwen, beste Doreen en David,

Namens Viaplay Group International AB (Viaplay) dank ik jullie voor de geboden mogelijkheid input te leveren ten behoeve van het opstellen van een kader voor de evaluatie van de per 1 januari 2024 in de Mediawet opgenomen investeringsverplichting.

Zoals ook aangegeven tijdens de door jullie georganiseerde digitale bijeenkomst van 3 juni jl., kan Viaplay zich vinden in hetgeen in het memorandum van Netflix, Walt Disney, Videoland, Amazon Prime, Warner Bros., Discovery, Sky Showtime en VCO naar voren wordt gebracht.

Wij sluiten ons graag bij het in het memo gestelde aan, en verzoeken jullie het standpunt van Viaplay mee te nemen bij het vervolg.

Met vriendelijke groet,

Roger Lodewick

Roger Lodewick

Viaplay Group International AB
Ringvägen 52, PO Box 17054
104 62 Stockholm, Sweden
www.viaplaygroup.com

Bijlage 3.h. Schriftelijke inbreng NLconnect

Schriftelijke inbreng NLconnect, mede namens haar leden VodafoneZiggo en KPN – 4 juni 2024

Als gezegd in het gesprek van 3 juni staan wij achter de opmerkingen zoals gemaakt door de streamingpartijen. Voor ons is met name de toezegging van de stas in de EK over lineaire mediadiensten relevant. We sluiten ons daar aan bij de gemaakte opmerking door de streamingpartijen: dat gaat niet om de evaluatie van deze wet, maar zou een uitbreiding van de wet zijn. We willen op dat punt niet pleiten voor een aparte studie, want de argumentatie van OCW eerder in het wetgevingsproces waarom lineaire diensten er niet onder vallen was volkomen helder: 'Hier is voor gekozen omdat pakketaanbieders al een doorgiftevergoeding betalen aan aanbieders van lineaire media-diensten (publieke en commerciële omroepen). Bovendien dragen pakketaanbieders geen redactionele verantwoordelijkheid voor het door hen doorgegeven media-aanbod'. (Nota nav het verslag, pagina 10). Het was jammer dat de stas die heldere lijn niet herhaalde in het debat.

Bijlage 3.i. Schriftelijke inbreng Pathé Thuis

Schriftelijke inbreng Pathé Thuis - 17 juni 2024

Naar aanleiding van de sessie op 3 juni 2024, het verslag hiervan en de schriftelijke inbreng van verschillende SVOD partijen en VCO, zou ik graag nog enige duiding meegeven ten aanzien van T(ransactie)VOD exploitatie.

In eerste instantie is het belangrijk om te realiseren dat het TVOD business model significant anders is dan de Pay-TV en SVOD modellen. Alle gerealiseerde omzet is rechtstreeks te herleiden naar een speelfilm en wordt als zodanig ook geadministreerd. Er is dus geen sprake van enige vorm van abonnement structuur waarbij de allocatie van de omzet naar een speelfilm complex en arbitrair is. Dit is belangrijk om te realiseren omdat de afdracht van de licentiefee aan de rechthebbende (een van de wettelijke mogelijkheden om aan de investeringsverplichting te voldoen) eenduidig is vast te stellen en als zodanig periodiek (meestal maandelijks) wordt afgedragen aan de relevante partijen in de waardeketen van de film (meestal de filmdistributeur, soms de producent).

Een tweede belangrijk verschil is dat er geen sprake is van selectie of curatie van speelfilms. Alle speelfilms welke in de Nederlandse bioscopen en filmtheaters worden uitgebracht en commercieel potentie hebben worden door Pathe Thuis uitgebracht. Het is dus uiteindelijke de consument die bepaalt of en hoeveel licentiefee (ook wel genaamd royalty in het jargon) voor de betreffende film wordt gerealiseerd en afgedragen.

Een derde element is het feit dat een TVOD partij in het algemeen en Pathé Thuis in het bijzonder nooit in een specifieke titel investeert, maar altijd werkt met een zogenaamde “output verplichting”, dat wil zeggen dat de TVOD exploitant alle beschikbare films van de betreffende distributeur moet en zal uitbrengen. Dit komt onder andere, anders dan bij SVOD partijen, omdat er nooit sprake is van exclusiviteit van het recht tot titel exploitatie in het TVOD window.

Bovenstaand model zorgt er dus voor dat de TVOD exploitanten een significant deel van haar omzet op specifieke (ook dus Nederlandse) titels afdraagt aan eerdere partijen in de waardeketen (tussen de 50% en 60%). En hiermee dus per definitie bijdraagt aan het vergroten van de investeringsbereidheid in Nederlandse speelfilms door distributeurs en producenten. Van belang hierbij is nog wel om te realiseren dat de bijdrage aan de totale exploitatie waardeketen van een speelfilm door TVOD zeer beperkt is.

De (al dan niet alleen technische) evaluatie is voor Pathé Thuis een relatief simpele oefening en is op ieder moment relatief eenvoudig uit te voeren.

Er is echter wel een gerelateerd issue wat de bijdrage door Pathé Thuis aan de investeringsverplichting onder druk zet. Het gebeurt namelijk steeds vaker dat Nederlandse speelfilms exclusief voor en door een SVOD partij wordt geproduceerd en dus in het geheel niet beschikbaar komt voor exploitatie bij Pathé Thuis en andere TVOD exploitanten en dus ook niet kan bijdragen aan een investeringsklimaat voor Nederlandse films (recent onder andere Bombini Bangkok Nights, Vuurlinie, Tatas 1, Scotoe). Buiten het feit dat dit voor het businessmodel van TVOD zeer ongewenst is het ons inziens ook een belangrijk element dat in de technische en effectiviteitsevaluatie moet worden meegenomen.

Bijlage 4. Overzicht moties en toezeggingen Tweede en Eerste Kamer

Toezeggingen aan Tweede Kamer

Caribisch Nederland

4757: De Tweede Kamer ontvangt een brief waarin wordt uiteengezet of bij deze voorgestelde wetswijziging Caribisch Nederland is meegenomen en indien dit niet het geval is, waarom dit wetsvoorstel niet van toepassing is op Caribisch Nederland.

Talentontwikkeling

4759: De Tweede Kamer wordt schriftelijk geïnformeerd over de hoeveelheid, omvang en inhoud van talentprogramma's van streamingdiensten.

Evaluatieplan

4760: De Tweede Kamer ontvangt een evaluatieplan, waarin wordt uitgewerkt welke aspecten bij de evaluatie worden betrokken.

Moties Tweede Kamer

36 176, nr. 22: Motie van de leden Mohandis en Kwint over onderzoeken hoe de Vlaamse regering zijn voorstel heeft vormgegeven m.b.t. de videoplatformen, en te kijken of dit toepasbaar is in Nederland.

36 176. nr 23: Motie van de leden Kwint, Mohandis, Westerveld en Wuite over in overleg met de sector zorgen dat producties die via investeringsverplichting tot stand komen bijdragen aan fair pay.

36 176, nr. 24: Gewijzigde motie van de leden Kwint en Wuite ter vervanging van nr. 24 over onderzoek naar investeringsverplichting of heffing voor streamingpartijen ter ondersteuning Nederlandse audiosector.

36 176, nr. 25: Motie van de leden Werner en Wuite over jaarlijks overzicht van producties die onder de investeringsverplichting vallen + welke criteria ze voldoen + welke genres het zijn.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

36 176 **Wijziging van de Mediawet 2008 in verband met het invoeren van een investeringsverplichting ten behoeve van Nederlands cultureel audiovisueel product**

Nr. 22 **MOTIE VAN DE LEDEN MOHANDIS EN KWINT**
Voorgesteld 22 maart 2023

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat videoplatforms zoals Facebook, TikTok, Instagram en YouTube een groot marktaandeel in Nederland hebben en daarbij hoge advertentie-inkomsten genereren;

constaterende dat in België deze videoplatforms ook vallen onder de stimuleringsregeling en hun bijdrage moeten leveren aan Vlaamse content;

van mening dat iedereen die verdient aan Nederlandse content ook moet bijdragen aan de ontwikkeling ervan;

verzoekt de regering te onderzoeken hoe de Vlaamse regering dit heeft vormgegeven en hoe deze regeling eventueel toepasbaar zou kunnen zijn in Nederland, en de Kamer hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Mohandis

Kwint

kst-36176-22
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2023

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

36 176 **Wijziging van de Mediawet 2008 in verband met het invoeren van een investeringsverplichting ten behoeve van Nederlands cultureel audiovisueel product**

Nr. 23 **MOTIE VAN HET LID KWINT C.S.**
Voorgesteld 22 maart 2023

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat deze wet mede beoogt om mensen die bijdragen aan het creëren van Nederlandse audiovisuele producties een betere positie te geven;

verzoekt het kabinet in overleg met de sector ervoor zorg te dragen dat de producties die via de investeringsverplichting het licht zullen zien, ook een bijdrage leveren aan het bereiken van fair pay binnen de Nederlandse audiovisuele sector,

en gaat over tot de orde van de dag.

Kwint
Mohandis
Westerveld
Wuite

kst-36176-23
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2023

(vervolg Bijlage 4.)

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL 2

Vergaderjaar 2022-2023

36 176 **Wijziging van de Mediawet 2008 in verband met het invoeren van een investeringsverplichting ten behoeve van Nederlands cultureel audiovisueel product**

Nr. GEWIJZIGDE **MOTIE VAN DE LEDEN KWINT EN WUITE**
Ter vervanging van die gedrukt onder nr. 24
Voorgesteld

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het kabinet voornemens is om een investeringsverplichting ten behoeve van Nederlands cultureel audiovisueel product in te voeren,

constaterende dat audiostreamers niet in dit wetsvoorstel zijn meegenomen,

van mening dat ook in de audiosector in al haar diversiteit noodzaak bestaat in het Nederlands cultureel product te ondersteunen,

verzoekt de regering spoedig te onderzoeken of en hoe er gekomen kan worden tot een investeringsverplichting of een heffing gericht op audiostreamingpartijen, met als doel het ondersteunen van de Nederlandse audiosector,

en gaat over tot de orde van de dag.

Kwint
Wuite

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

36 176 **Wijziging van de Mediawet 2008 in verband met het invoeren van een investeringsverplichting ten behoeve van Nederlands cultureel audiovisueel product**

Nr. 25 **MOTIE VAN DE LEDEN WERNER EN WUITE**
Voorgesteld 22 maart 2023

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er een investeringsverplichting ingevoerd wordt voor grote streamingdiensten;

overwegende dat deze verplichting bedoeld is om Nederlandse culturele producties te beschermen, maar dat onduidelijk is hoe de genres en criteria in de praktijk werken en of het beoogde doel behaald wordt;

verzoekt de regering om jaarlijks een overzicht naar de Kamer te sturen waarin staat welke producties afgelopen jaar onder de investeringsverplichting vielen en hoe deze producties aan de criteria en genres voldoen zoals opgesteld in de Wet investeringsverplichting,

en gaat over tot de orde van de dag.

Werner
Wuite

kst-36176-25
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2023

(vervolg Bijlage 4.)

Toezeggingen aan Eerste Kamer

T03750: Toezegging Bezien of monitoring inzake inkomenspositie van makers in de av-sector voldoende beeld geeft (36.176)
De staatssecretaris Cultuur en Media zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Veldhoen (GroenLinks-PvdA), toe te bezien of de huidige monitoring inzake de inkomenspositie van makers in de av-sector voldoende beeld geeft of dat nog extra onderzoek nodig is. In gesprek met de procesbegeleider en de vertegenwoordigers van de makers wordt gewezen op de risico's van de samenloop van de investeringsverplichting en de auteursrechtenvergoeding.

T03751: Toezegging Streamers opnieuw vragen om inzicht te geven in de investeringscijfers over de jaren vóór 2024 (36.176)
De staatssecretaris Cultuur en Media zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Veldhoen (GroenLinks-PvdA), toe dat zij de streamers opnieuw zal vragen om inzicht te geven in de investeringscijfers over de jaren vóór 2024. Deze cijfers worden de Kamer toegezonden.

T03752: Toezegging Ontwerp-AMvB aanbieden aan Kamer (36.176)
De staatssecretaris Cultuur en Media zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Veldhoen (GroenLinks-PvdA), toe de ontwerp-AMvB ter uitvoering van de wet aan de Kamer aan te bieden.
["In deze algemene maatregel van bestuur stel ik duidelijke eisen aan de streamers die hun investeringsverplichting niet nakomen. Ik denk bijvoorbeeld aan de eis dat een streamer binnen een bepaalde tijd alsnog het betreffende bedrag, waarop de overeenkomst ziet, moet investeren in Nederlandse culturele av-producties. Als ze dat niet doen, kan het Commissariaat voor de Media financiële sancties opleggen.]

T03753: Toezegging Onderzoek videosharingplatforms (36.176)
De staatssecretaris Cultuur en Media zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Prins (CDA), toe te onderzoeken of videosharingplatforms onder het bereik van de investeringsverplichting kunnen worden gebracht en dit mee te nemen bij de evaluatie na drie jaar.
["Mevrouw Prins vraagt om nader onderzoek naar de positie van platformen zoals Apple, Google en TikTok, in relatie tot dit wetsvoorstel. Ik begrijp het punt van mevrouw Prins over videoplatformen zoals YouTube en Facebook. Zij vallen niet onder de investeringsverplichting. Het punt is dat zij geen zogenoemde VOD-aanbieders, dus video-on-demandaanbieders, zijn. Dat betekent dat zij niet zelf producties produceren of aanbieden. Zij bieden alleen een platform voor het aanbod van andere diensten en voor video's die door gebruikers erop worden gezet. Het zijn zogenaamde videosharingplatforms. Maar ik snap het punt van de fractie van het CDA dat er hierdoor enige vorm van oneerlijkheid lijkt te zijn. Mevrouw Prins vroeg mij om te onderzoeken of het mogelijk is om deze platformen onder de werking van de investeringsverplichting te brengen. Ik ben bereid om dat onderzoek te doen. Ik zal dit punt meenemen in de evaluatie na drie jaar."]

T03754: Toezegging Mogelijkheid van een accountantsverklaring in de uitwerking van de ministeriële regeling meenemen (36.176)
De staatssecretaris van Cultuur en Media zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Prins (CDA), toe de mogelijkheid van een accountantsverklaring als bewijs van het voldoen aan de investeringsverplichting, in de uitwerking van de ministeriële regeling nadrukkelijk mee te nemen.
["Mevrouw Prins van de CDA-fractie heeft meerdere vragen gesteld over de uitvoerbaarheid van de investeringsverplichting en het toezicht daarop. De eerste vraag van mevrouw Prins is hoe het Commissariaat de juistheid van de gegevens kan controleren die de streamers aanleveren. Wordt de accountantsverklaring verplicht, zo luidt haar vraag. Artikel 3.29h, derde lid, van het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid om in een ministeriële regeling nadere eisen te stellen aan de stukken die de streamers ter verantwoording dienen aan te leveren bij het

Commissariaat. Een accountantsverklaring kan daar een onderdeel van zijn. Dit is dus een interessante suggestie van mevrouw Prins. Ik kan haar toezeggen dat ik deze mogelijkheid in de uitwerking van de ministeriële regeling ook nadrukkelijk mee zal nemen."]

T03755: Toezegging In reactie op rapport van het adviescollege-Van Geel ingaan op bundelen van gelden en budgetten (36.176)
De staatssecretaris Cultuur en Media zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Prins (CDA), toe de mogelijkheid van het bundelen van de verplicht te investeren gelden van de streamers met de budgetten van de publieke omroep mee te nemen bij de reactie op het rapport van het Adviescollege Publieke Omroep (adviescollege-Van Geel).
[Ik ben het inderdaad eens met de fractie van het CDA dat het bundelen van middelen een goede zaak is. Ik juich publiek-private samenwerking ook toe. Dit kan leiden tot grotere budgetten voor producties en ook tot meer kwaliteit. Daardoor wordt de concurrentiepositie van het Nederlandse aanbod ook beter. Ik ben hierover inmiddels al in gesprek met de publieke omroep. Ik ben ook bereid om dit punt mee te nemen met betrekking tot het rapport van het adviescollege-Van Geel."]

T03756: **Toezegging Filmmakers betrekken bij evaluatie (36.176)**
De staatssecretaris Cultuur en Media zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Nicolaï (PvdD), toe filmmakers te betrekken bij de evaluatie en in het evaluatieplan, dat in het eerste kwartaal van 2024 naar de Eerste Kamer wordt verstuurd, de wijze van betrokkenheid op te nemen.
["Ja. De evaluatie zal na drie jaar door een onafhankelijk onderzoeksbureau worden uitgevoerd. We gaan een plan opstellen over hoe de evaluatie eruit gaat zien. Dit plan kan ik al in het eerste kwartaal van 2024 naar de Tweede Kamer zenden. Ik zend het plan dan uiteraard ook naar uw Kamer, zodat u uw zienswijze kunt geven. Deze evaluatie zal informatie opleveren over de hoogte van de investeringen, in welke verschillende categorieën producties is geïnvesteerd en hoeveel procent is geïnvesteerd in onafhankelijke producties. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie zal de doeltreffendheid en de effectiviteit van de investeringsverplichting worden beoordeeld. Helaas zal ik dat niet meer kunnen doen. Dat vind ik echt ontzettend jammer, maar ik hoop dat mijn kritische, cultuurminnende opvolger de evaluatie dan kan doen. In de richting van de heer Nicolaï kan ik zeggen dat wij de sector, waaronder de makers, bij de evaluatie zullen betrekken."]

T03757: **Toezegging Bij evaluatieplan verschil investeringsverplichting bij commerciële mediadiensten op aanvraag en lineair meenemen (36.176)**
De staatssecretaris Cultuur en Media zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Veldhoen (GroenLinks-PvdA), toe om in het evaluatieplan mee te nemen dat de investeringsverplichting enkel geldt voor media-instellingen die commerciële diensten op aanvraag aanbieden en niet geldt voor het aanbieden van lineaire diensten, en te bezien of dit in de toekomst mogelijk aangepast moet worden.
Mevrouw **Veldhoen** (GroenLinks-PvdA): "Niet zozeer een interruptie maar een verduidelijking. Mijn vraag was niet waarom omroepen er niet onder vallen, want dat begrijp ik goed. Mijn vraag ging eigenlijk over de situatie waarin media-instellingen ook lineair gaan uitzenden. Het is nu al zo dat bijvoorbeeld Apple TV aangeeft van: op woensdag komt die aflevering van die serie online. Dat begint dan al een beetje te lijken op lineair kijken. Dus ik kan mij best voorstellen dat in de toekomst dit soort platformen ook lineair gaan uitzenden. Waarom is er in het wetsvoorstel niet gekozen voor überhaupt media-instellingen die dit soort diensten aanbieden, of het nou on demand of lineair is? Als media-aanbieders in de toekomst lineair gaan uitzenden, kan het zijn dat ze dan niet meer onder dit voorstel vallen."
[Staatssecretaris **Uslu**:"Ik snap de vraag wel, maar ik denk dat wij hebben gedacht: laten we ons echt concentreren op de streamingdiensten. Het is inderdaad zo dat er verschillende manieren zijn en dat er hybride wordt uitgezonden, wat tevens een uitdaging is. We moeten dus zien hoe zich dat ontwikkelt en of dat echt iets is wat we moeten opnemen en moeten verwerken in bijvoorbeeld een wijziging. Ik denk dat we daar ook wel eventjes de tijd voor moeten nemen."
Mevrouw **Veldhoen** (GroenLinks-PvdA): "Ja, je zou kunnen denken, maar dat is misschien achteraf gepraat, dat het misschien beter was geweest om het open te laten waar het gaat om media-instellingen die dit soort commerciële

diensten aanbieden, los van of het on demand of lineair is. Maar goed, dat station is gepasseerd. Is het misschien wel een idee om dit mee te nemen in de evaluatie om te kijken of het nodig is om dit aan te passen in de toekomst?" Staatssecretaris **Uslu**: "Het lijkt me sowieso een goed idee om ook dit onderdeel mee te nemen in het evaluatieplan dat ik u ga toezenden."]

T03758: Toezegging Bij wetswijziging streektalen opnemen in artikel 3.29f van de Mediawet 2008 (36.176)
De staatssecretaris Cultuur en Media zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Walenkamp (BBB), toe bij de eerstvolgende wetswijziging – waarvoor zo snel als mogelijk een wetsvoorstel zal worden ingediend – ook streektalen, zoals het Nedersaksisch en het Limburgs, in artikel 3.29f van de Mediawet 2008 op te nemen.
["Dan om toch nog heel even een verwarring uit de lucht te halen met betrekking tot de streektalen en regionale talen. Om duidelijkheid te bieden: in dit wetsvoorstel wordt alleen Nederlands en Fries meegeteld. Ik heb het nog even moeten uitzoeken. Als we dit willen uitbreiden naar Nedersaksisch, Limburgs of streektalen, is een wetswijziging nodig. Dit komt omdat we ze formeel een andere status hebben gegeven dan het Fries en het Nederlands. Dat hebben wij gedaan. Als we die willen toevoegen, hebben we echt een wetswijziging nodig."]